

ΕΤΟΣ ΣΤ'

ΤΕΥΧΟΣ 12

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 1928

ΠΥΘΑΓΟΡΑΣ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΟΡΓΑΝΟΝ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΕΛΕΥΘ. ΤΕΚΤΟΝΙΣΜΟΥ ΤΟΥ Α.Α.Σ.Α.

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ :

Α. Π. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΙΔΡΥΤΗΣ :

† ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΓΑΛΑΝΗΣ

PYTHAGORAS

MONTHLY ORGAN OF THE GREEK FR. MASONRY OF A. & A. S. R.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Η συμβολή των Τεκτόνων πρὸς ἀνίψωσιν τῆς Κοινωνίας.—Α. Π. Αλεξανδροπούλου.	Σελ. 453
Σχέσιον τεκτονικῆς ἐργασίας πρὸς ἀνίψωσιν τῆς Κοινωνίας.—Γ. Σώτροπα.	> 455
Δελτίον τῆς Γαλλ. Μερ. Ανατολῆς.—Οἰκονομικὴ λογοδοσία χρόνου 1927.	> 461
Ἀνα τὰς Ἑλληνικὰς Στοάς.—Τὸ νέον τεκτονικὸν ἔτος.	> 469
Στοὰ «Πυθαγόρας».—Λόγοι Γ. Γάλλη, Α. Μπουρνίζ.	Σελ. 470, 473
Στοὰ «Πολύδοξ».—Θμηλίχ Β. Γκονοπούλου.	Σελ. 475
Στοὰ «Βυζάντιον».—Πανηγυρικὸς λόγος Γ. Σώτροπα.	> 477
Ἀρχιτεκτονικὰ Στοιῶν.	> 482
Ἐπολιτικὰ καὶ κοινωφελῆ ἔργα.—Τρίτη διεθνὴς ἐκθεσις Θεσσαλονίκης.	> 485
Ἐργασίαι ἐν τοῦ παγκοσμίου Τεκτονισμοῦ.	> 492
Κατὰ περιεχομένων τόμου 1928.	> 495

ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ :

ΘΑΟΣ ΒΑΛΤΕΤΣΙΟΥ 3—ΑΘΗΝΑΙ

ADDRESS :

3 VALTETSIU STREET—ATHENS

Τύποις: Α. Θ. ΔΑΜΠΡΟΠΟΥΛΟΥ Κολοκοτρώνη 13, Ἀθήναι

ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΒΑΛΕΤΤΑΣ
ΠΑΘΟΛΟΓΟΣ ΠΑΙΔΙΑΤΡΟΣ

Ὁδὸς Πανεπιστημίου 38

Β. Γ. ΒΟΥΓΛΑΣ

Διευθυντῆς Ἴατρος «Εὐαγγελισμοῦ»

Ἐπισκέψεις 3—5 μ.μ. Τηλεφ. 4—96 56 ὁδὸς Γ'. Σεπτεμβρίου

ΜΙΧΑΗΛ Γ. ΖΕΡΒΟΣ

Διευθυντῆς Ἴατρος τοῦ Δημοτικοῦ Μαιευτηρίου Ἀθηνῶν

Ἐπισκέψεις 3—7 μ.μ. Τηλ. 10—20 νέον 84 ὁδὸς Γ'. Σεπτεμβρίου

ΟΔΟΝΤΟΓΙΑΤΡΕΙΟΝ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΣΤΑΥΡΙΔΟΥ

Ὁδὸς Ἁγίου Μάρκου 11— Ἀθήναι

ΡΑΔΙΟΛΟΓΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ
Α. ΛΑΜΠΑΔΑΡΙΔΟΥ

Τέως Ραδιολόγου Ἴατροῦ

τοῦ Ραδιολογικοῦ Ἰνστιτούτου τοῦ Πανεπιστημίου τῶν Παρισίων
Ράδιον καθαρὸν 400 mgr. Ἀκτίνες X 300,000 volts σταθεροῦ δυναμικοῦ.— Ἡ Ραδιολογικὴ
θεραπεία παρέχεται διὰ τῶν πτωχῶν ἐκ κακοήθων ὄγκων (Καρκίνου) καὶ καλοήθων
ὄγκων πάσχοντες Δωρεάν.

ΟΔΟΣ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟΥ 8x—ΘΗΝΑΙ

ΙΑΤΡΟΣ ΠΟΛ. Θ. ΒΕΖΙΡΤΖΗΣ

ΔΕΡΜΑΤΟΔΟΓΟΣ κλπ.

Εἰδικῶς ἀσχοληθεὶς ἐν Βιέννῃ, Βερολίνῃ
καὶ Παρισίοις.

Δέχεται 9-12 καὶ 4-7 Πατησίων 15γ'

Ο ΩΤΟΡΙΝΟΛΑΡΥΓΓΟΛΟΓΟΣ ΙΑΤΡΟΣ
ΜΩΡΙΣ ΓΙΟΕΛ

ΟΔΟΣ ΠΑΤΗΣΙΩΝ 74, Μέγαρον Βεργάρδου

Δέχεται 5—7 μ. μ. καὶ ἐπὶ συνεντεύξει

ΠΥΘΑΓΟΡΑΣ

«...ἀλλὰ σὺ θάρσει, ἐπεὶ θεῖον γένος ἐστὶ βροτοῖσιν
οἷς ἱερά προφέρουσα φύσις δαίνυσσιν ἕκαστα...»

ΧΡΥΣΑ ΕΠΗ

ΑΘΗΝΑΙ, ΒΑΛΤΕΤΣΙΟΥ 3

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ Α. Π. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΠΟΥΛΟΣ

Νέας Περιόδ. τόμ. ΣΤ'

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 1928

Τεύχος 12

Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΩΝ ΤΕΚΤΟΝΩΝ ΠΡΟΣ ΑΝΥΨΩΣΙΝ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

Ἡ ἐλευθέρα τεκτονική, ὡς κατὰ καιροὺς ἀνεπτύχθη ἐν τοῖς προηγουμένοις τόμοις τοῦ «Πυθαγόρου,» ὡς ὀργάνωσις μὲν, ὑφ' οἷαν μορφήν ἐμφανίζεται ἀπὸ τοῦ ἔτους 1717, ἀπέρρευσε ἀπὸ τῶν ἀμέσως προγενεστέρων ὡς λειτουργησάντων ἀνὰ τὴν Εὐρώπην ἀρχιτεκτονικῶν συλλόγων, παρ' ὧν καὶ παρέλαβε τὰ σύμβολα καὶ ἐν γένει τὰς συμβολικὰς παραστάσεις, ἀλλὰ ὡς πνευματικὸς σύνδεσμος, ὡς σύστημα φιλοσοφικόν, ὡς πίστις καὶ ἰδέα ἀπέρρευσε ἀμέσως ἀπὸ τῆς ἀνθρωπίνης διανοήσεως καὶ συναισθήσεως, ὡς θεσμὸς συμφυῆς τῇ ἀνθρωπίνῃ φύσει καὶ διάδοχος τῶν ἀπὸ χιλιετηρίδων καὶ ἀπὸ τῶν πρωτογενῶν ἤδη λαῶν διαμορφωθέντων Μυστηρίων.

Τὰ νεώτατα καὶ τελευταῖον ἀκμάσαντα ἐκ τῶν ἀρχαίων μυστηρίων ὑπῆρξαν, ὡς γνωστόν, τὰ Ἑλληνικά.

ὑπὸ τὴν ἐκδοχὴν ταύτην ἢ ἐλευθέρα τεκτονική κατὰ πνεῦμα ἀπορρέει ἐκ τῶν ἀρχαίων ἑλληνικῶν μυστηρίων.(¹)

Τὶ δὲ ἦσαν τὰ ἀρχαῖα ἑλληνικά μυστήρια ; Ἀτυχῶς καὶ ταῦτα παρέμασαν ὡς θεσμὸς ἀνθρώπινος καὶ ἡ παράδοσις δὲν παρέχει πλήρη τὴν ἐξιστόρησιν καὶ ἀποκάλυψιν τῶν μυστηριακῶν ἀληθειῶν, αἵτινες διηρουνῶντο διὰ τῶν μυστηριακῶν λειτουργιῶν πρὸς διαφώτισιν τῶν μυστῶν.

Τίνες δὲ ἦσαν οἱ ἱεροφάνται τῶν μυστηρίων ἐκείνων ; Ἦσαν βεβαίως θνητοί, ἀλλ' ἦσαν ἄνθρωποι φωτεινῆς διανοήσεως καὶ ἐξειληγμένης συνειδήσεως, ὑπέρτεροι τῶν προλήψεων καὶ τῶν δογμάτων

1) Βλέπε σχετικά ἄρθρα εἰς τὰ εὐρετήρια τῶν προηγουμένων ἐτῶν, ἰδίως δὲ εἰς τόμον 1926 σελ. 1330, 1469, καὶ εἰς τόμον 1927 σελ. 222.

κατανικῶντες τὰ πάθη καὶ τὰς ἀνθρωπίνας ἀδυναμίας περιφρονοῦντες τὰς ὕλικās ἀπολαύσεις καὶ ἐν γένει τὰ ὕλικὰ ἀγαθὰ, ἐξηγνισμένοι τὴν ψυχὴν καὶ ἐν γένει ἄνθρωποι μεταρσιούμενοι εἰς ἀνωτέρας πνευματικὰς σφαίρας. Τοιοῦτοι ὄντες οἱ μυσταγωγοὶ καὶ μύσται τῆς ἑλληνικῆς ἀρχαιότητος ἐμελέτων καὶ ἠρεῦνων τὰ θεμελιωδέστερα φιλοσοφικὰ ζητήματα τῆς δημιουργίας, κοσμογονίας καὶ πνευματογονίας, προελεύσεως καὶ ἀποστολῆς τοῦ ἀνθρώπου, μὴ ἀρκοῦμενοι εἰς τὸν ὀρθὸν λόγον καὶ τὴν διὰ τῶν αἰσθητηρίων ἀντίληψιν, ἀλλὰ προσπαθοῦντες δι' ἀγνώστων ψυχικῶν δυνάμεων νὰ ἐπικοινωνῶσι πρὸς τὸν πνευματικὸν κόσμον. Τῶν τοιούτων ἐρευνῶν καὶ μελετῶν πρακτικὸν πόρισμα καὶ τελικὸς σκοπὸς ἀπέβαινε βεβαίως ἢ κατὰ πάντα τρόπον ἐπιδίωξις τῆς ἀνυψώσεως τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος, ἢ ἐξέλιξις τῆς ἀνθρωπίνης συνειδήσεως καὶ ἡ μόρφωσις τοῦ ἥθους καὶ τοῦ χαρακτῆρος κατὰ τρόπον συμβάλλοντα εἰς τὴν ἀληθῆ εὐδαιμονίαν τῶν ἀτόμων καὶ τῶν κοινωνιῶν.

Τοῦτο ἀποτελεῖ καὶ τὸν τελικὸν σκοπὸν τῆς ἐλευθέρως τεκτονικῆς.

Καὶ ἰδοὺ, ὅτι τόσον κατὰ βάσιν, ὅσον καὶ κατὰ πρακτικὸν τέλος ταυτίζεται ἡ λειτουργία τῆς ἐλευθέρως τεκτονικῆς πρὸς τὴν λειτουργίαν τῶν ἀρχαίων ἑλληνικῶν μυστηρίων. Διότι ἡ γνησίᾳ λειτουργίᾳ ἀμφοτέρων τῶν θεσμῶν ἐπιβάλλει τὴν μυσταγωγικὴν διδασκαλίαν πρὸς διάπλασιν γνησίων μυστῶν καὶ εἶτα τὴν πρακτικὴν ἐνέργειαν πρὸς βελτίωσιν τῶν συνθηκῶν τοῦ ἀνθρωπίνου βίου, ἵνα αἱ ἀνθρώπινα κοινωνία ἀνέλθωσιν εἰς περιωπὴν ὁμαδικῆς ἀλληλεγγύης, τεινούσης εἰς εὐνομίαν καὶ εὐημερίαν τῶν λαῶν, ἐπιτρέπουσαν τὴν ἐξέλιξιν τοῦ ἀνθρώπου μέχρις ἀποθεώσεως.

Εὐτυχῶς κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη ἡ ἐλευθέρως τεκτονικὴ λαμβάνει ἀνωτέραν ἢ κατὰ τὸ παρελθὸν κατεύθυνσιν πρὸς ἀμφοτέρους τοὺς σκοποὺς τῆς τε μυσταγωγικῆς διδασκαλίας καὶ τῆς πρακτικῆς ἐφαρμογῆς τῶν τεκτονικῶν ἀρχῶν.

Ὑπὸ τοιαύτας ἐμπνεύσεις ἠμίλησαν κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη πολλοὶ ρήτορες ἐν ταῖς Στοαῖς καὶ ἰδίως οἱ ἀναλαμβάνοντες τὴν πρώτην σφύραν. Πλείστοι δὲ ἐκ τῶν ἐκφωνηθέντων λόγων ἐδημοσιεύθησαν ἐν τῷ «Πυθαγόρῳ» κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο καὶ τὰ προηγούμενα (1).

Καὶ ἡ μὲν μυσταγωγικὴ διδασκαλία προϋποθέτει βαθεῖς μύστας καὶ μελετητὰς τῶν ἀρχαίων μυστηρίων, ἡ δὲ συμβολὴ τῶν ἐλευθέρως

(1) Μελέτησον διαφόρους λόγους εἰς τόμους τῶν ἐτῶν 1927 καὶ 1928 ὑπὸ τὸ κεφάλαιον «Ἀνά τὰς Ἑλληνικὰς Στοάς» καὶ δὴ ἐν τῷ παρόντι τεύχει τοῦς λόγους τῶν Σεβασμίων Μπουρνιά Γρανηποῦλου κλπ.

τεκτόνων πρὸς πρακτικὴν ἐφαρμογὴν τῶν ἀρχῶν τῆς ἐλευθέρου τεκτονικῆς προϋποθέτει μόνον ἐμβριθεῖς μελετητὰς τῶν συγχρόνων συνθηκῶν καὶ ἀναγκῶν τῆς κοινωνίας. Ἄλλ' ὁ τρόπος, καθ' ὃν θὰ ἠδύναντο νὰ παρέχωσι τοιαύτην συμβολὴν οἱ ἐλεύθεροι τέκτονες δὲν παρίσταται εὐκολός. Ἄπαιτεῖ προμελέτην, σύνταξιν καὶ ὀργάνωσιν, καρτερίαν καὶ ἐμμονὴν καὶ πρωτίστως διαμόρφωσιν καθολικῆς καὶ ὁμοιομόρφου κοινῆς γνώμης τῶν ἐλευθέρων τεκτόνων.

Τὴν πρὸς ἐπιτυχίαν τούτων πάντων προσήκουσαν ὁδὸν φρονῶ, ὅτι διαγράφει μετὰ ψυχολογικῆς μεθόδου καὶ πρακτικότητος ἡ ὁμιλία τοῦ ρήτορος τῆς Στοᾶς «Βυζάντιον», ἧς τὸ δεύτερον καὶ κύριον μέρος παραθέτομεν εὐθὺς κατωτέρω.

A. Π. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΠΟΥΛΟΣ 33.1.

ΣΧΕΔΙΟΝ ΤΕΚΤ.· ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΠΡΟΣ ΑΝΥΨΩΣΙΝ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

Λόγος πανηγυρικὸς

ἐπὶ τῇ ἐγκαταστάσει τῶν ἀξιωματικῶν τῆς Στ.· «Βυζάντιον»

Αἱ ἐπιδόσεις τῆς καθ' ὅλου κοινωνικῆς ζωῆς ἡμῶν δεόν νὰ προάγῃται συστηματικῶς καὶ μεθοδικῶς. Ἔχομεν ἀνάγκην νὰ βελτιώσωμεν τὴν ἐπίδοσιν τῆς ἐθνικῆς συνειδήσεως, τῆς φυλετικῆς ὀργανώσεως, τῆς ἠθικῆς, πνευματικῆς καὶ σωματικῆς ἀναπτύξεως καὶ ὡς κορωνίδα νὰ δημιουργήσωμεν χαρακτῆρας. Ἔχουσιν ὑπὲρ πάντα ἄλλον τὸ καθήκον καὶ τὴν ὑποχρέωσιν οἱ τέκτονες νὰ συμβάλωσιν εὐρύτατα εἰς τὸν σκοπὸν αὐτόν. Ἀλλὰ πῶς θὰ ἠδύναντο νὰ τὸ κατορθώσωσιν; Ἐν πρώτοις ἀρχίζοντες ἀπὸ τοῦ ἐαυτοῦ των. Ὅφείλουσι νὰ διαπλάσωσιν ἑαυτοὺς. Ἄς προσπαθήσῃ ἕκαστη Στοὰ νὰ ἐπιτύχῃ τὸν σκοπὸν αὐτῆς. Καὶ οὐσιώδης σκοπὸς τῆς Στ.· εἶναι νὰ ἐπιδοῖ ἐπὶ τῶν μελῶν αὐτῆς, ἐπιβαλλομένη καὶ ὑποχρεούσα αὐτὰ νὰ ἐργάζωνται συστηματικῶς διὰ τὴν ἰδίαν τελειοποίησιν τὴν ἠθικὴν καὶ τὴν διανοητικὴν.

1) Ἐκ τοῦ πανηγυρικοῦ λόγου ὃν ἐξεφώνησεν ὡς ῥήτωρ τῆς Στοᾶς ὁ Ἄδ. Σώτροπας παρατίθεται ἔνταῦθα μόνον τὸ δεύτερον μέρος κριθὲν ὡς πρόσφορον συμπλήρωμα τοῦ ἀνωτέρου κυρίου ἄρθρου, ἐφ' ὅσον ὑποδυνάμει μετὰ πολλῆς εὐστοχίας τὰ πρακτέα πρὸς ἀνήψωσιν τῆς ἑλληνικῆς κοινωνίας. Τὸ δὲ πρῶτον μέρος τοῦ λόγου τούτου δημοσιεύεται κατωτέρω ἐν τῇ οἰκείᾳ θέσει ὑπὸ τὸ γενικὸν κεφάλαιον «Ἀνά τὰς ἑλληνικὰς Στοάς.»

Πρὸς τοῦτο οἱ ἀδελ.· ὀφείλουσι νὰ γνωρίζωσι τὸ ἐγὼ των εἰς κάθε εὐκαιρίαν· νὰ κυριαρχῶσι τοῦ ἑαυτοῦ των, νὰ ἐπιδιώκωσι τὴν βελτίωσιν καὶ νὰ φαίνωνται χρήσιμοι ὄχι μόνον εἰς ἑαυτούς, ἀλλὰ καὶ εἰς τοὺς ἄλλους.

Ὁ τεκτονισμὸς διὰ τῆς ἐνεργείας αὐτοῦ τῆς ἀπηλλαγμένης ἐγωΐσμου καὶ ἰδίου συμφέροντος καὶ διὰ παραδείγματος ὑπερόχου τῶν μελῶν αὐτοῦ ἀπὸ τῆς ἀπόψεως ταύτης θὰ ἠδύνατο νὰ ἐπιδράσῃ ἠθικῶς καὶ ἔξω τῶν κόλπων αὐτοῦ ἀποτελεσματικῶς. Ὑπὸ τὴν τεκτ.· στέγην δέον, ὅπως μελετῶνται σοβαρῶς θέματα καὶ ζητήματα σχετικὰ πρὸς τὸν σκοπὸν ὑπὸ εἰδικῶν εἰσηγούμενα καὶ εἰς ἰδιαιτέρας ἐξ εἰδικῶν ἀποτελουμένας ἐπιτροπὰς συζητούμενα. Θὰ ἔπρεπε πρὸς τοῦτο νὰ ὀργανωθῶσι τμήματα ἰδιαίτερα, μέλη τῶν ὁποίων θὰ εἶναι ἀδελ.· ἐξ ὅλων τῶν Στοῶν οἱ νομίζοντες ἑαυτοὺς ἱκανοὺς νὰ συμβάλλωσι διὰ τῶν γνώσεών των εἰς τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ τμήματος. Τὰ ἐπὶ τῶν μελετωμένων θεμάτων πορίσματα τῶν τμημάτων θὰ ἀνακοινῶνται εἰς τὰς Στοὰς ἵνα διαφωτίζωνται ἐπ' αὐτῶν οἱ ἀδελ.· καὶ σχηματίζεται οὕτω ἡ κοινὴ γνώμη τῆς τεκτ.· οἰκογενείας δι' ἕκαστον ζήτημα. Εἶτα δὲ ταῦτα νὰ διοχετεύωνται εἰς ὅλας τὰς κοινωνικὰς τάξεις, διὰ τοῦ βιβλίου, διὰ δημοσιευμάτων, διὰ διαλέξεων καὶ δι' ὅλων τῶν καταλλήλων μέσων. Ἐτερον μέσον συμβολῆς εἶναι νὰ εἰσέλθῃ ὁ τεκτ.· διὰ τῶν μελῶν αὐτοῦ εἰς ὅλους τοὺς κλάδους τῆς κρατικῆς μηχανῆς, καθὼς καὶ εἰς τὰς διάφορους κοινωνικὰς ὀργανώσεις. Θὰ χρειασθῆ νὰ στρατολογήσῃ πρὸς τοῦτο τοὺς καταλλήλους ἐργάτας μεταξὺ τῶν ἀδελ.· καὶ νὰ ζητήσῃ καὶ ἀνεύρῃ τοὺς τυχόν ἐλλείποντας τοιούτους μεταξὺ τῶν διαφόρων κοινωνικῶν τάξεων, τῶν διανοουμένων, τῶν ἀστῶν, τῶν ἀγροτῶν ἀκόμη καὶ ἐργατῶν. Ἡ ἀνεύρεσις ὅμως καὶ ἡ πρόσληψις τῶν νέων στοιχείων δέον νὰ γίνηται μὲ τὴν μεγαλυτέραν προσοχὴν καὶ ἀυστηρότητα καὶ ἰδίᾳ ἀπὸ ἀπόψεως ἠθικῶν προσόντων. Θέλω ἐδῶ νὰ τονίσω, ὅτι ἡ πρόσληψις νέων ἀδελ.· εἶναι ἀπόλυτος ἀνάγκη νὰ γίνηται μὲ τὴν μεγαλυτέραν φροντίδα.

Καὶ ὅταν ὁ τεκτ.· ἐγκλείῃ εἰς τοὺς κόλπους αὐτοῦ τὰ κατάλληλα ἠθικῶς καὶ πνευματικῶς στοιχεῖα, τὰ ὁποῖα θὰ θελήσωσι νὰ ἐργασθῶσιν ἀπηλλαγμένα ἐγωΐστικῶν σκοπῶν καὶ ἰδίου συμφέροντος, ἡ ἐπίδρασις αὐτῶν καὶ τοῦ τεκτ.· ἔσεται συνεπῶς πολυτιμωτάτη διὰ τὴν καλλιτέραν ἐξέλιξιν.

Δὲν θὰ ἐπεθύμουν νὰ νομισθῆ, ὅτι παραγνωρίζω τὰς δυσχερεῖας εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τῶν προτεινομένων μέσων, οὔτε, ὅτι δὲν δύναμαι νὰ ἐκτιμήσω τὸ ποσὸν τῆς ἀπαιτουμένης ἐργασίας. Ἄλλ' ἡ ἐργα-

σία αὐτὴ δὲν θὰ εἶναι, οὔτε πρέπει νὰ θεωρηθῆ, προσωρινὴ ἢ βραχυ-
χρόνιος. Θὰ καταβληθῆ ἐργασία καὶ προσπάθεια συστηματικὴ, ἐπίμο-
νος καὶ μακρά. Χρειαζέται θέλησις καὶ ἐκ μέρους τῆς Μ. Ἀν.· καθὼς
καὶ ἐκ μέρους ὄλων τῶν Στοῶν διὰ νὰ δοθῆ σοβαρὰ ἢ συμβολὴ τοῦ
τεκτον.· διὰ τὴν προαγωγὴν καὶ ἐξύψωσιν συνθηκῶν συνδεομένων ὄχι
μόνον μὲ τὴν πρόοδον, ἀλλὰ καὶ μὲ τὴν ὑπαρξιν ἀκόμη ἡμῶν καὶ ὡς
ἀτόμων καὶ ὡς φυλῆς.

Οἷαδὴποτε ὅμως καὶ ἂν θὰ εἶναι, πάντως καὶ ἀπαραιτήτως
εἶναι ἀνάγκη νὰ εἶναι συντονισμένη πρὸς τὰ σύγχρονα δεδομένα, ὀθενδὴ-
ποτε καὶ ἂν θὰ προέλθῃ, ἢ διὰ τὴν ἐξέλιξιν μας ἐργασία δὲν πρέπει νὰ
λησιμονηθῆ, ὅτι, διὰ νὰ ἀποδώσῃ τοὺς ἀναμενομένους καρπούς, διὰ νὰ
καρποφορήσῃ, δεόν νὰ εἶναι ψυχολογημένη. Εἶναι δηλονότι ἀνάγκη νὰ
προσαρμοσθῆ καὶ νὰ στηριχθῆ ἐπάνω εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ λαοῦ, ἐπάνω
εἰς τὰς παραδόσεις καὶ τὴν ἱστορίαν μας. Εἶναι αὐτὸ ἀξίωμα, ὅπερ
ἰσχύει καὶ ὅταν ἡ πρόοδος ἐπιδιώκεται διὰ βιαίων μέσων, δι' ἐπανα-
στάσεως, καθὼς καὶ ὅταν ἐπιτυγχάνηται διὰ τῆς ἐστερημένης προλή-
ψεων προοδευτικότητος. Ἡ παράδοσις καὶ ἡ ἱστορία εἶναι ὁ σύνδε-
σμος, ὅστις ἐνώνει τὰ άτομα μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς φυλῆς ἀνεξαορτήτως
χρόνου. Εἶναι ὁ ἐσωτερικώτερος καὶ γνησιώτερος κρίκος, ὅστις μᾶς
συνδέει καὶ μὲ τοὺς ἀρχαιότερους ἀκόμη τῶν προγόνων, καὶ μὲ ὅλους
συνεπῶς τοὺς παλαιότερους Ἑλληνικοὺς πολιτισμούς. Ἐπάνω εἰς τὴν
παραδόσιν, διότι αὐτῆ, ὅπως εἶπα, εἶναι ἡ ἰδίᾳ ἡ ψυχὴ τοῦ λαοῦ, ἐστη-
ρίχθησαν καὶ ἀπὸ αὐτὴν ἐγεννήθησαν καὶ ὁ ἀρχαῖος πολιτισμὸς καὶ
ὁ Μακεδονικὸς καὶ ὁ Βυζαντινὸς πολιτισμὸς. Δὲν εἶναι συνεπῶς ὅπως
θὰ ὑπεστηρίζετο ἴσως, ἢ παράδοσις καὶ ἡ ἱστορία βάρος, οὔτε ἐμπό-
διον. Εἶναι στήριγμα, εἶναι ἡ καθοδηγητικὴ πυξίς. Ἐπάνω εἰς τὴν πα-
ράδοσιν καὶ εἰς τὴν ἱστορίαν των ἐστηρίχθησαν οἱ σύγχρονοι λαοὶ διὰ
νὰ δημιουργήσωσιν.

Ἡ Ἀγγλία διὰ νὰ φέρῃ αὐτὴν ὡς παράδειγμα, ἡ χώρα αὐτῆ τῆς
κλασσικῆς συντηρητικότητος, ἀλλὰ καὶ τῆς μᾶλλον συγχρονισμένης,
ὑπὲρ πᾶσαν ἄλλην χώραν, προοδευτικότητος, διατηροῦσα ἀκέραια τὰ
ἔθιμά της τὰ προγονικὰ καὶ φυλάττουσα ὡς κόρην ὀφθαλμοῦ τὴν
παραδόσιν ἐμεγαλουργήσῃ καὶ συνετέλεσεν ὑπὲρ πάντας εἰς τὸν σύγ-
χρονον πολιτισμόν. Ἄν δημιουργοῦντες ἠθέλομεν λησιμονήσῃ τὰ δύο
αὐτὰ στοιχεῖα, τὴν παραδόσιν καὶ τὴν ἱστορίαν, τὸ δημιούργημα θὰ
ἐκινδύνευσεν νὰ γεννηθῆ θνησιγενές. Ἡ δημιουργικὴ ἐπέμβασις δὲν
μειοῦται ἀπὸ τὴν ἱστορικὴν ἀνάγκην. Εἶναι ἀπεναντίας τὸ δημιούργη-
μα ὑγιέστερον ὡς ἀπηλλαγμένον μειονεκτημάτων ὑπὸ τὴν προϋπόθε-

σιν βαθείας μελέτης, γνώσεως και ψυχολογίας τῆς ἱστορίας. Μόνον μία τοιαύτη μελέτη θὰ ἐπιτρέψη ν' ἀποκαθάρωμεν τὸ σκάφος ἀπὸ τὸ ἔρμα συνδυάζοντες τὰς εἰδικὰς ἡμετέρας συνθήκας μὲ τὰ γενικὰ χαρακτηριστικὰ τῆς ἐξελίξεως τῶν προηγμένων συγχρόνων λαῶν καὶ νὰ δημιουργήσωμεν στερεὰς τὰς βάσεις μιᾶς νέας Ἑλληνικῆς ζωῆς, ἣ ὁποία θὰ εἶναι ἀπηλλαγμένη τοῦ σχολαστικισμοῦ ἀφ' ἑνός, ἐννοῶ τὴν λέξιν αὐτὴν μὲ γενικὴν σημασίαν καὶ τῆς ἀχαλινώτου ἀτεματίστου καὶ καταστροπεπτικῆς νεωτερισμομανίας ἀφ' ἑτέρου.

Ἡ ἡμετέρα ἱστορία οὐδαμῶς εἶναι κατωτέρα. Αὐτὸ ἀποδεικνύει, ὅτι καὶ ἡ ψυχὴ, ἐπάνω εἰς τὴν ὁποίαν ἐστηρίχθη καὶ στηρίζεται, εἶναι προικισμένη μὲ ὅλα τὰ στοιχεῖα καὶ τὰς ἰκανότητας τῆς δημιουργικότητος. Καὶ ἐδημιούργησε καὶ παρήγαγε τὸ ἀπολύτως ὄραϊον, τὸ ἀγαθόν, τὸ ἠθικόν καὶ ἐγένετο πηγὴ προόδου καὶ πολιτισμοῦ. Δὲν φαντάζομαι ὅτι θὰ θεωρηθῶ ὡς προγονόπληκτος πιστεύων ταῦτα, ἀλλὰ καὶ δὲν ἀρονοῦμαι τὴν πρὸς τοὺς προγόνους λατρείαν. Τὸ νὰ αἰσθάνηται κανεὶς τὴν καταγωγὴν του, νὰ ἐννοῇ τὴν συνέχειαν τοῦ ἐθνικοῦ του ἐγὼ καὶ τὴν ἱστορίαν του, ἣ ὁποία κάμνει συνειδητὴν τὴν διαβίωσιν τοῦ ἔθνους διὰ μέσου τῶν αἰώνων, τὸ νὰ ἐχῆ τὰ ἴδια τὰ ἔθιμα τῶν πατέρων του καὶ νὰ συνδέηται μὲ τὴν σκέψιν των εἶναι στοιχεῖα ἅτινα δικαιολογοῦσι καὶ ἐπιβάλλουσι τὴν πρὸς τοὺς προγόνους λατρείαν. Εἶναι ἀνάγκη νὰ γνωρίσωμεν τὴν ἱστορίαν μας, νὰ τὴν αἰσθανθῶμεν, νὰ τὴν κάμωμεν πραγματικῶς ἰδικήν μας, ὅταν δὲ ἐννοήσωμεν βαθέως τὴν ψυχὴν, τὸν νοῦν καὶ τὸ πνεῦμα τῶν προγόνων μας, τότε θὰ τοὺς λατρεύσωμεν ἀληθινῶς, θὰ διδαχθῶμεν ἀπὸ τὰς ἀρετὰς των, αἵτινες πάντα ἔχουσι μέσα των τὸν συγχρονισμόν ἢ μᾶλλον καὶ ἐπιτρέψατέ μοι τὴν ἔκφρασιν, τὸν **προχρονισμόν**, καὶ θὰ γίνωμεν ἡμεῖς οἱ Κέοβεροὶ τῶν προγονικῶν μας θησαυρῶν. Δὲν ἐμποδίζει τὴν πρόοδον ἡμῶν ἢ προγονικὴ μας κληρονομία, ὅπως ἐπίσης δὲν ἐμποδίζουσι κατ' οὐδὲν τὰ σύμβολα τὴν πρόοδον τοῦ τεκτ. Τὰ σύμβολα ἐγκλείουσι θησαυρὸν ψυχολογίας, ἱστορίας καὶ παραδόσεως. Ἀλλὰ κατὰ τί ἐμποδίζουσι τὸν τεκτ. ἀπὸ τὸ νὰ εἶναι θεσμὸς φιλελεύθερος καὶ προοδευτικός; Κατὰ τὸν μακρόν, τὸν εἰκοσαετῆ τεκτ. μου βίβαν ἀντελήφθη ὅτι ἡ τεκτ. ἐργασία εἶναι περιορισμένη καὶ ἔχει ἀνάγκην προαγωγῆς, ἀλλὰ δὲν εὗρηκα διόλου τὰ σύμβολα νὰ πταίωσιν εἰς τίποτε. Ἐχω μάλιστα τὴν γνώμην, ὅτι, ἂν δὲν ὑπῆρχον, θὰ ἔπρεπε νὰ τα δημιουργήσωμεν, ὅποια εἶναι. Εἶναι αὐτὰ διὰ λαοὺς τὰ μάλιστα ἐγνοηταῖς καὶ ἀπειθαρχήτους στοιχεῖον συνοχῆς, ἀνεκτικότητος καὶ πειθαρχίας. Ἡμεῖς ἀδικοῦμεν αὐτὰ ἐν πολλοῖς διὰ τῆς ἀνεπαρκείας μας.

Καὶ τὰ αἷτια τῆς ἀνεπαρκείας ὀφείλονται ἢ εὐρίσκονται ἀλλαγῶν καὶ εἶναι ἀνώτερα καὶ ἀνεξάρτητα τῆς θελήσεώς μας. Σκληρὰ πολυχρόνιος δουλεία διέστρεψε τὸν χαρακτῆρά μας, μᾶς ἐστέρησε τὴν ἐλευθερίαν τῆς σκέψεως καὶ μᾶς ἐκράτησε σιδηροδεσμίους ἐπὶ αἰῶνας μακρὰν πάσης προόδου. Ἦδη ἐπανεύρομεν τὸν δρόμον μας, ἀλλὰ γεμάτον ἀπὸ ἀκάνθας. Εἶναι δύσκολος ὁ δρόμος. Θὰ τὸν ἀκολουθήσωμεν μ' ὅλα ταῦτα, καὶ θὰ εὐρεθῶμεν καὶ ἡμεῖς μίαν ἡμέραν διὰ τῆς ἐργασίας εἰς τὴν λεωφόρον ἐνὸς Ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ. Καὶ τότε, ἐπάνω εἰς τὸν πολιτισμὸν αὐτὸν θὰ ὑψωθῆ ἓνα ἀνώτερον εἶδος ἀνθρώπων ἰκανῶν καὶ ἐξαιρετικῶν, οἱ ὅποιοι θὰ ἐγκλείωσιν ἐν ἑαυτοῖς καὶ θὰ ἀντιπροσωπεύωσιν ὅλας τὰς ιδιότητας καὶ ἰκανότητας τοῦ ἔθνους. Τότε καὶ ὁ Ἑλληνικὸς τεκτ. θὰ καταλάβῃ τὴν θέσιν, τὴν ὁποίαν ἡμεῖς σήμερον μόνον ὀνειρευόμεθα, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν δημιουργίαν τῆς ὁποίας καὶ ἡ ἰδική μας ἐργασία δέον νὰ ἔχη μίαν βαθμίδα τιμητικὴν.

ΟΦΕΙΛΟΜΕΝΗ ΜΕΡΙΜΝΑ ΥΠΕΡ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΣΥΜΠΟΛΙΤΩΝ

Γ'.

Ἐτονίσσαμεν εἰς τὰ δύο προηγούμενα τεύχη τὴν ὑψίστην ἠθικὴν ὑποχρέωσιν ἣν ἔχει ἡ ἀτυχήσασα Ἑλλὰς, πρὸς τοὺς ἀθρόως συρρέουσοντας εἰς τὸ ἑλληνικὸν ἔδαφος ὁμαίμονας ἀδελφοὺς πληγέντας ὑπὸ τῆς δεινοτάτης τῶν συμφορῶν, τῆς βιαίας ἀπελάσεως ἀπὸ τῆς οἰκείας πατρίδος. Ἡ τοιαύτη μέριμνα δὲν εἶναι μόνον καθῆκον πρὸς αὐτούς, πάσχοντας μάλιστα ἐξ ὑπαιτιότητος τῆς λατρευομένης παρ' αὐτῶν Μητρὸς — Πατρίδος. Εἶναι καθῆκον καὶ πρὸς τὸ ἔθνικὸν μέλλον, εἶναι αὐτόχρημα καθῆκον ὑπὲρ τῆς οἰκονομικῆς καὶ κοινωνικῆς εὐρωστίας τῆς χώρας. Διότι, ἐπαναλαμβάνομεν, οἱ λεγόμενοι πρόσφυγες φέρουσι μεθ' ἑαυτῶν παρὰ πᾶσαν συμφορὰν πῦρ ἐθνικῆς ζωῆς καὶ ἔμπνευσιν ἐπιχειρηματικὴν καὶ φιλοπονίαν ἀνένδοτον. Καὶ προσθετέον ὅτι οὗτοι ἐπιζήσαντες καὶ ὑγιαίνοντες μετὰ τηλικαύτας σωματικὰς κακονχίας καὶ ψυχικὰς ἀλγηδόνας ἀπέδειξαν κατὰ βιολογικὸν νόμον ἀντοχὴν ἀνωτέραν τῆς συνήθους, ἰκανὴν νὰ συμβάλῃ διὰ τε τῆς ἐπιμιξίας καὶ διὰ τῆς ἀπλῆς ἀκόμῃ ἀναστροφῆς εἰς τόνωσιν καὶ εὐρωστίαν τῆς φυλῆς.

Ἄλλ' ἡ μέριμνα ἐπιβάλλεται ἴση πρὸς πάντας ἐξ οἰασδῆποτε ἐγγυτέρως ἢ ἀπωτέρας χώρας προερχομένους, εἴτε μετὰ βιαίαν εἴτε μετὰ ἀναγκαστικὴν ἀπλῶς ἀπέλασιν, εἴτε ἀκόμῃ καὶ μετὰ ἐκουσίαν μετανάστευσιν λόγῳ τῶν δημιουργηθεισῶν δυσμενῶν ἐν τῇ χώρᾳ τῆς διαμο-

νῆς αὐτῶν συνθηκῶν. Ἡ μέριμνα ἐπιβάλλεται ἴση ἐπίσης καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους ἀλλοεθνεῖς πρόσφυγας, τοὺς ζητήσαντας ἄσυλον ἐπὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ ἐδάφους. Ἡ ὀφειλομένη στοργή καὶ ἀγάπη πρὸς τοὺς μέλλοντας ἐφ' ἑξῆς συνερογάτας καὶ συναγωνιστὰς ὑπὲρ τῆς ἐθνικῆς ἀνορθώσεως δὲν ἔχει διαβαθμίσεις. Πάντες ἐγένοντο δεκτοὶ κατὰ καθῆκον ἱερόν, καθῆκον ὑψηλῆς φιλανθρωπίας, καθῆκον Ἑλληνικοῦ πατριωτισμοῦ. Πάντες πανταχοῦ ἠγαπήθησαν ὑπὸ τῶν γηγενῶν. Πάντες κατέστησαν ἤδη συμπολίται, συμμετέχοντες τῆς κοινῆς τύχης τοῦ ἔθνους. Οὐδεμία πλέον διαίρεσις καὶ διάκρισις ἐπιτρέπεται. Τὸ πνεῦμα τοῦ τοπικισμοῦ εἶναι πλέον ἀναχρονισμός. Τὸ νεώτερον πνεῦμα θεωρεῖ πλέον τοὺς συγκροτοῦντας οἰανδήποτε ἐθνικὴν πολιτείαν ἴσους κατὰ πάντα καὶ ἐξίσου δικαιουμένους νὰ ἀπολαύωσι τῆς προστασίας τοῦ κράτους καὶ τῆς συμπαθείας τῆς κοινωνίας.

Τὸ καθῆκον τῆς πολιτείας καὶ τῆς κοινωνίας εἶναι ἴσον πρὸς πάντας τοὺς διαβιοῦντας ἐν τῇ χώρᾳ ἀνθρώπους, κατὰ μείζονα δὲ λόγον πρὸς τοὺς ὀπωσθήποτε δεινοπαθήσαντας, ἕνεκα τῆς ἐθνικῆς ἰδέας, ὡς ἄλλοτε ἔγραφον.⁽¹⁾ Οὐδεμία ἐπιτρέπεται διάκρισις ἢ διαστολή κατὰ προέλευσιν, πατρίδα προτέραν ἐθνικότητα, φυλὴν, θρησκείαν, τάξιν, ἐπάγγελμα κλ. Οὐδ' ἐπιτρέπεται ἀκόμη νὰ παρατείνηται ἐπ' ἄπειρον τὸ μέγεθος τῶν δεινοπαθημάτων ἅτινα ὠδήγησαν τοὺς δεινοπαθήσαντας πρὸς τὴν ἐλευθέραν Ἑλλάδα. Διότι πάντες, οὕτως ἢ ἄλλως, ὑπῆρξαν ναυαγοὶ καὶ προσήραξαν εἰς τὰς ἑλληνικὰς ἀκτὰς ἵνα σωθῶσι. Καὶ ἐσώθησαν κατὰ τὸ πλεῖστον. Καὶ πρέπει νὰ σωθῶσι πάντες. Δὲν εἶναι εὐκόλον βεβαίως ν' ἀποκτήσωσι τ' ἀγαθὰ ἅτινα ἀπώλεσαν. Οὐδὲ ἀξιῶσι τοῦτο. Δικαιοῦνται ὅμως ν' ἀξιῶσιν ὅπως στεγασθῶσιν ἀνέτως, ὅπως διενκολυνθῶσιν ἐν ταῖς ἐργασίαις αὐτῶν, ὅπως διαβιῶσιν ὑπὸ ὄρους ὑγιεινοῦς, ὅπως δύνανται νὰ παρέχωσιν εἰς τὰ τέκνα αὐτῶν ἀνάλογον ἐκπαίδευσιν, ἀλλὰ ἐκπαίδευσιν ἐνισχύουσαν τὴν ὑγείαν σώματος καὶ ψυχῆς καὶ δημιουργοῦσαν χαρακτηῖρα ἐνάρετον καὶ φρόνημα ἑλληνοπρεπές.

Οἱ ἐλεύθεροι τέκνονες ἀποδεχόμενοι τὰς προεκτεθείσας γνώμας ὀφείλουσι ν' ἀναπτύσωσι ταύτας καὶ τὰς τοιαύτας ἐν ταῖς οἰκείαις Στοαῖς ἵνα ἀποσκορακισθῇ ἀπὸ τοῦ Ἑλληνικοῦ ἐδάφους πᾶν ἕγνος τοπικῶν διαιρέσεων καὶ πᾶσα οἰαδήποτε προτίμησις ἕνεκα τῆς προελεύσεως τῶν νέων συμπολιτῶν.

1) Βλέπε περὶ πολιτικοῦ πρόσφυγος εἰς σχετικὸν ἄρθρον ὑπὸ τίτλῳ «Φιλανθρωπία—Πρόσφυγες» τόμος ἔτους 1924 σελ. 410

ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΓΑΛ. ΜΕΓ. ΑΝ.

Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΛΟΓΟΔΟΣΙΑ ΧΡΗΣΕΩΣ ΤΟΥ 1927

Διὰ τοῦ ἀδ.: Ν. Νῶε, Μ.: Θεσ)κος τῆς Γ.: Μ.: Ἀν.: τῆς Ἑλλάδος ὑπεβλήθη ἡ οἰκονομικὴ ταύτης λογοδοσία κατὰ τὴν Γ.: Συνέλευσιν τῆς 20 Ἰανουαρίου 1928 διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ ἔτους 1927 καὶ λεπτομερῶς ἐξετέθη ἡ ἐν γένει οἰκονομικὴ κατάστασις τοῦ τάγματος.

Ἡ καὶ προφορικῶς παρὰ τοῦ ἀδ.: Νῶε ἀναπτυχθεῖσα οἰκονομικὴ λογοδοσία ἔχει οὕτω: (Ἴδε ὀπισθεν σχετικὸν πῖνακα.)

Ἐπίσης ὁ ἀδ.: Νῶε ὑπέβαλε τὴν ἀπὸ 31 Δεκεμβρίου 1927 οἰκονομικὴν κατάστασιν τοῦ τάγματος, ἔχουσαν οὕτω: (Ἴδε σχετικὸν πῖνακα.)

Μετὰ τὴν ἐπακολουθήσασαν συζήτησιν ἐξ ἧς κατεδείχθη ἡ οἰκονομικὴ εὐεξία τοῦ τάγματος ἐξελέγη ἐξελεγκτικὴ Ἐπιτροπὴ ἐκ τῶν ἀδ.: Α. Παπαδημητρίου, Θ. Πλούμου, Α. Κριεζῆ, Τ. Ψιλᾶκη καὶ ἦτις κατὰ τὴν συνεδρίαν τῆς 20 Ἰανουαρίου 1928 διὰ τοῦ ἐκ τῶν μελῶν αὐτῆς ἀδ.: Ψιλᾶκη ὑπέβαλε πρὸς τὴν Γ. Συνέλευσιν τὴν ἀπὸ 27 Φεβρουαρίου 1928 ἔκθεσιν αὐτῆς ἔχουσαν οὕτω:

Ἐκθεσις Ἐξελεγκτικῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῆς Οἰκονομικῆς Διαχειρίσεως 1927.

Ἀδελφοί,

Λαμβάνομεν τὴν τιμὴν ἵνα ὑποβάλωμεν ὑμῖν τὸ πόρισμα τῆς ἐνεργηθείσης ὑφ' ἡμῶν ἐξελέγξεως τῆς Οἰκον. Διαχειρίσεως τοῦ ἔτους 1927. Πρὸς τοῦτο ἐξητάσαμεν τὰ τηρούμενα ὑπὸ τοῦ λογιστηρίου τῆς Μ.: Ἀν.: σχετικὰ βιβλία καὶ κατόπιν ἐπενεχθεῖσῶν ὑφ' ἡμῶν διορθώσεών τινων, ἐβεβαιώσαμεν:

α') Ὅτι αἱ ἐν τῷ βιβλίῳ Ταμείου ἐγγραφαὶ ἐξόδων συμφωνοῦν πρὸς τὰ σχετικὰ ἐντάλματα πληρωμῶν φέροντα συνημμένα πάντα τὰ δικαιολογητικὰ δαπανῶν.

β') Ὅτι αἱ ἐν τῷ βιβλίῳ Ταμείου ἐγγραφαὶ ἐσόδων συμφωνοῦν πρὸς τὰ σχετικὰ γραμμᾶτια εἰσπράξεως.

γ') Ὅτι ὑπάρχει συμφωνία ἐγγραφῶν μεταξὺ Βιβλίων Ταμείου καὶ τῶν μεριδίων τοῦ Καθολικοῦ.

Συμφώνως πρὸς τὰ βιβλία ταῦτα ἡ κίνησις τοῦ Ταμείου κατὰ τὸ ἔτος 1927 ὑπῆρξεν ἡ ἀκόλουθος:

1) Ὑπόλοιπον 1926	Δραχ.	126.710,50
2) Εἰσπράξεις κατὰ τὸ 1927	»	185.429,80
Σύνολον	Δραχ.	312.140,30
Ἀφαιρουμένων δὲ τῶν πληρωμῶν ἐκ	»	262.012,30
Ἀφῆκεν ὑπόλοιπον	Δραχ.	50.128,—

Ἐκ τοῦ κονδυλίου ὅμως τῶν ἐξόδων ἐκ δραχ. 262012,30 δέον τὰ ἀφαιρεθῆ ἡ ποσὸν δραχ. 60437,50 διατεθὲν δι' ἀγορὰν 950 ὁμολογιῶν Β. Ἀναγκαστικοῦ Δανείου, οὕτως ὥστε τὰ πραγματικὰ ἔξοδα ἀνῆλθον εἰς δραχ. 201.524,80, ἐνῶ αἱ εἰσπράξεις ἀνῆλθον εἰς δραχ. 185.429,80 καὶ συνεπῶς τὰ ἔξοδα ὑπερέβαλον τὰ ἔσοδα κατὰ δραχ. 16.095.

Συγκρίνοντες τὰ ἔτη 1926 καὶ 1927,		
ἔχομεν: ἔσοδα καθαρὰ 1926	Δραχ.	170.733,75
τοῦ δὲ 1927	»	185.429,80
καὶ ἔξοδα κατὰ μὲν τὸ 1926	»	192.770,15
ἐνῶ κατὰ τὸ 1927	»	201.524,80

Παρατηρεῖται μὲν μία αὐξήσις τῶν ἐσόδων κατὰ τὸ ἔτος 1927 συγκριτικῶς ὅμως καὶ μία αὐξήσις τῶν δαπανῶν ὡς προεργήθη, ἡ ὁποία κυρίως προέρχεται ἐκ τῆς αὐξήσεως τοῦ ἐνοικίου τοῦ Μεγάρου ἀπὸ τοῦ μηνὸς Ἰουλίου 1927 ἀπὸ δραχ. 2.808,60 εἰς δραχ. 5.604, καὶ ἄλλων τινῶν κατηγοριῶν δαπανῶν, ἥτοι μισθοδοσιῶν τοῦ προσωπικοῦ τῶν Γραφείων τῆς Γαλ. Μεγ. Ἀνατολῆς ἀπὸ δραχ. 42.250— κατὰ τὸ 1926 εἰς δραχ. 56.650—κατὰ τὸ ὑπόλογον ἔτος καὶ γραφικῆς ὕλης ἀπὸ δραχ. 9.854 κατὰ τὸ 1926 εἰς δραχ. 21.787 κατὰ τὸ ὑπόλογον ἔτος.

Καὶ ἡ μὲν αὐξήσις τῶν κονδυλίων ἐνοικίου καὶ Μισθοδοσιῶν δικαιολογεῖται ὡς ἀναγκαία, τὴν αὐξήσιν ὅμως τῆς γραφικῆς ὕλης ἢ Ἐπιτροπὴ εἰθίσκει ὑπερβολικὴν καὶ συνιστᾷ μεγαλειτέραν φειδῶ εἰς τὸ μέλλον.

Τὰ ἀποτελέσματα τῆς χρήσεως 1927 παρουσιάζουσι τὴν Οἰκονομικὴν κατάστασιν τοῦ Τάγματος ὡς ἀκολούθως:

Κεφάλαιον κατὰ τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1926	Δραχ.	346.527,—
Μείον τὸ καταλειφθὲν ἔλλειμμα χρήσεως 1927	»	16.095,—
Ὑπόλοιπον	Δραχ.	330.432,—
Εἰς τὸ ποσὸν τοῦτο προστίθενται		
1) Ἔσοδα καθαρὰ χοροεσπερίδος 1927	»	63.357,50
2) Ἐκ Συναυλίας ἔτους 1926	»	78.916,—
3) Διαφορὰ προερχομένη ἐκ τῆς ἐκτιμῆσεως τῶν χροεγράφων μας ἐπὶ τῇ βάσει τῆς τιμῆς αὐτῶν κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου 1927.	»	29.481,50
Σύνολον Κεφαλαίου	Δραχ.	502.187,—

Τὸ κεφάλαιον τοῦτο ἀποτελεῖται ἐκ τῶν ἑξῆς στοιχείων.

Α΄) Χρεώγραφα ὑπολογιζόμενα μετὰ τὴν τρέχουσαν τιμὴν τῆς 31 Δεκεμβρίου 1927.

126	Ὁμολ. Λαχ. Δανείου Ἐθν. Τραπ. 2 1)2 ο)ο 1912	Δραχ.	8.190.—
155	» Ἐθν. Λαχειοφ. Δανείου 5 ο)ο 1920	»	28.055.—
36	» Ἐθν. Δανείου Ἀμύνης	»	46.080.—
1	» Ἐθν. Ἡνοποιημ. Δανείου 5 ο)ο 1898	»	73.50
830	Ὁμολ. Ἀναγκ. Δανείου 6 1)2 ο)ο 1922	»	75.115.—
1312	» » » 6 ο)ο 1926	»	106.272.—
6	Ἔντοκα Γραμματία	»	6.000.—
400	Μετοχαὶ Συνεταιρισμοῦ	»	40.000.—
B΄)	Μετρητὰ ἐν τῷ Ταμείῳ	»	50.128.—

Γ΄) Τὰ εἰς χεῖρας τοῦ Ἐνδ. Ἀδ. Μεγ. Διδασκάλου εὐρισκόμενα ποσὰ προερχόμενα ἐκ τῆς Χοροεσπερίδος 1927 καὶ τῆς Συναυλίας 1926.

1)	Μετρητὰ	Δραχ.	63.357.50
2)	Ἀξία 872 ὁμολογιῶν Ἀναγκ. Δανείου 1922	»	78.916.—
	Σύνολον	Δραχ.	502.187.—

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω στοιχείων εὐρέθησαν ἐν τῷ χρηματοκιβωτίῳ τῆς Μεγ. Ἀνατολῆς.

- 1) 400 μετοχαὶ συνεταιρισμοῦ
- 2) 2 ἀποδείξεις καταθέσεως παρὰ τῇ Ἐθν. Τραπέζῃ ἐπ' ὀνόματι τοῦ Συνεταιρισμοῦ Ἐλευθέρων Τεκτόνων 126 ὁμολογιῶν λαχειοφόρου Δανείου Ἐθν. Τραπέζης 2 1)2 ο)ο 1912 καὶ 6 ἐντόκων γραμματίων Δραχ. 6.000.
- 3) Ὑπόλοιπον Ταμείου κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς καταμετρήσεως ἤτοι τὴν 24 Φεβρουαρίου ἔ. ἔ. Δραχ. 20.868.25 καὶ ἐπὶ πλεόν προῖόν ἐξ εἰσπράξεως κληρωθεισῶν ὁμολογιῶν Δραχ. 17.486 — ἤτοι σύνολον μετρητῶν Δραχ. 38.354.25. Τὸ ὡς ἄνω ἔξ 20.868.25 προστιθέμενον εἰς τὴν Ταμιακὴν ληψοδοσίαν ἀπὸ 1)1 — 2)2)1928 ἡμέρας καταμετρήσεως τοῦ Ταμείου παρουσιάζει ἀκριβῶς τὸ ἐν τῷ ἀπολογισμῷ ἀναφερόμενον ὑπόλοιπον 50.128 Δραχ.

Τὰ λοιπὰ ἐν τῷ ἰσολογισμῷ ἀναγραφόμενα χρεώγραφα ἐξεποιήθησαν τὸ δὲ προῖόν αὐτῶν κατετέθη παρὰ τῇ Ἐθνικῇ Τραπέζῃ ἐπ' ὀνόματι τῶν Ἀδ. Μ., Πούρη καὶ Ν. Νῶε ὡς ἐμφαίνεται ἐκ τοῦ βιβλιαρίου καταθέσεως τῆς Τραπέζης ταύτης.

Ἡ Ἐπιτροπὴ ἡμῶν ὡς καὶ ἡ προηγουμένη συνέστησεν ἵνα λόγῳ τῆς ὀλονέν ἀύξανομένης κινήσεως ἐν τῇ διαχειρίσει, ἐφαρμοσθῇ σύστημα λογιστικὸν ἀκριβέστερον διὰ τὴν ἐνημερωτέραν τήρησιν τῶν

Λ)σμών και σαφεστέραν ἐκάστοτε ἐμφάνισιν τῆς περιουσιακῆς καταστάσεως τοῦ τάγματος.

Ἡ Ἐπιτροπὴ λαμβάνουσα ἀφορμὴν ἐκ τῶν ἀποτελεσμάτων τῆς χρήσεως 1927 καὶ ἔχουσα ὑπ' ὄψιν ὅτι αἱ δαπάναι ἀσφαλῶς θὰ αὐξηθῶσι κατὰ πολὺ ἀπὸ τοῦ προσεχοῦς Τεκτ.: ἔτους, συνιστᾷ εἰς τὴν Συνέλευσιν ὅπως συντόμως λάβῃ ἀποφάσεις ἐπὶ τῶν προτεινομένων ὑπὸ τῆς Μεγ.: Ἀνατολῆς μέτρων πρὸς αὐξήσιν τῶν ἐσόδων.

Ἐν Ἀν.: Ἀθηνῶν 27 Φεβρουαρίου 1928.

Ἡ Ἐξελεγκτικὴ Ἐπιτροπὴ

Α. ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ
Θ. ΠΛΟΥΜΟΣ
Λ. ΚΡΙΕΖΗΣ
Τ. ΨΙΛΑΚΗΣ

Ἡ Γ. Συνέλευσις ὁμοφώνως ἐνέκρινε τὴν ὡς ἄνω ἐκθεσιν τῆς ἐξελεγκτικῆς Ἐπιτροπῆς.

Κατὰ τὴν αὐτὴν συνεδρίαν ὁ Μ.: Θησαυροφύλαξ ἀδ.: Νῶε ὑπέβαλε τὸν προϋπολογισμὸν χρήσεως 1928 ἔχοντα οὕτω :

Προϋπολογισμὸς Μ.: Θησ.: χρήσεως 1928.

<i>Εἰσπράξεις Δραχ.</i>		<i>Δαπάναι</i>	
1) Μήτρα Ἀν. Ἀθηνῶν	64.800	Τόκος (δεκάμηνος)	116.000
» » Ἐπαρχ.	43.750	Χρεωλύσιον	140.000
» » Ἐξωτ.	64.800	Ἐνοίκιον	58.800
	<u>173.350</u>	Μισθοὶ	64.200
2) Συνδρομαὶ μελῶν	135.000	Φωτισμὸς	25.000
3) Δελτία ἀναγν. Α' καὶ Β' Βαθ.	14.000	Θέρμανσις	15.000
4) Διπλώματα	22.000	Ἐντυπα	20.000
5) Διαβατήρια	3.450	Γραφικὴ ὕλη	20.000
6) Υἱοθεσίαι	1.250	Γενικά (εἶδη καθαριότητος	
7) Τακτοποιήσεις	300	ἀντικατάστασις εἰδῶν κλπ.)	15.000
8) Τυπικά	20.000	Τηλεγραφικά	2.500
9) Γ. Κανονισμοὶ	25.000	Ταχυδρομικά	3.500
10) Παράβολα Ἐπαρχιῶν	37.500	Φόρος ἰδιοκτίτου Μεγάρου	
» » Ἐξωτερικοῦ	22.500	» » Μεγ. Οἴλεν.	
11) Ἐξ ἑορτῶν	100.000	» Μισθίου Δημοτικῶς	
	<u>554.350</u>	» » Ὀδοστρωμ.	15.000
		» » Οἴλεν	
		Βιβλιοθήκη	30.000
		Ἀπρόβλεπτα (Ἐπιθεωρήσεις κ.λ.π.)	25.000
			<u>550.000</u>

Ἐν Ἀν.: Ἀθηνῶν τῇ 20 Φεβρουαρίου 1928.

Ὁ Μ.: Θησ.:
Ν. ΝΩΕ

Τὴν ὑποβολὴν τοῦ προϋπολογισμοῦ συνώδευσεν ἀναλυτικὴ ἔκθεσις τοῦ ἀδ.: Θῆκος ὅσον ἀφορᾷ τοὺς λόγους οἱ ὁποῖοι κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Συμβουλίου τῆς Γ.: Μ.: Ἀν.: τῆς Ἑλλάδος ἐπέβαλον τὴν αὔξησιν τῶν οἰκονομικῶν ἐν γένει δικαιωμάτων τοῦ Μ.: Θησαυροφυλακίου. Τοὺς λόγους τούτους ἡ Γ. Συνέλευσις εὔρεν ἀποχωρόντως δικαιολογοῦντας τὰ ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου τῆς Γ.: Μ.: Ἀν.: ὑποδεικνύμενα οἰκονομικὰ μέτρα καὶ παμψηφεὶ ἐνέκρινε τὸν ὑπὸ τοῦ Μ.: Θησ)κος ἀδ.: Νῶς ὑποβληθέντα ὡς ἄνω προϋπολογισμόν, γενομένης ὁμοφώνως ἀποδεκτῆς τῆς ὑπὸ τοῦ ἀδ.: Νῶς ὑποβληθείσης ἀκολούθου προτάσεως.

Πρότασις τῆς Γ.: Μεγ.: Ἀν.: τῆς Ἑλλάδος.
Πρὸς τὴν Γ.: Συνέλευσιν τῶν ἀντιπροσώπων.

Φίλτ.: ἀδ.: Ἀντιπρόσωποι,

Ἐκ τῶν ὑποβληθεισῶν ὑμῖν Διοικητικῆς καὶ Οἰκονομικῆς Λογοδοσιῶν χρήσεως 1927 γνωστὸν εἰς ὑμᾶς τυγχάνει ὅτι ἐπετείχθη ἡ νομιμοποίησις τοῦ Ἑλλ.: Τεκτονισμοῦ διὰ τῆς ἀναγνωρίσεως αὐτοῦ ὡς νομικοῦ προσώπου ἤτοι ὡς Τεκτονικοῦ Ἰδρυμάτος. Οὕτως ἐφεξῆς τὸ Τεκτονικὸν Ἰδρυμα ὡς ἐκπροσωποῦν καὶ οἰκονομικῶς τὸν Ἑλλ. Τεκτονισμόν δύναται ἀκωλύτως νὰ συναλλάσσεται μετὰ παντὸς τρίτου, προβλέπεται δὲ ἡ διάλυσις τοῦ Τεκτονικοῦ Συνεταιρισμοῦ ὡς μὴ ἔχοντος λόγον ὑπάρξεως μετὰ τὴν σύστασιν τοῦ Τεκτ.: Ἰδρυμάτος. Ἐκ τῆς ὑποβληθείσης ἐξ ἄλλου ὑμῖν Οἰκονομικῆς Λογοδοσίας ἐξάγεται ὅτι αἱ δαπάναι τοῦ Τάγματος ἐτριπλασιάσθησαν κατὰ φυσιολογικὸν λόγον, ἐνῶ ἐξ ἄλλου αἱ εἰσπράξεις αὐτοῦ καὶ δὴ τῶν μνητῶν καὶ συνδρομῶν ὑπέστησαν σχετικὴν μείωσιν ἐν παραβολῇ πρὸς τὰς εἰσπράξεις χρήσεως 1926 λόγῳ τῆς ὀρθῶς τηρουμένης παρὰ τῶν Σ.: Στ.: ἀρχῆς τῆς αὐστηρᾶς ἐπιλογῆς τῶν πρὸς μύησιν προτεινομένων. Ἐν τούτοις ὅπως τὸ Τεκτονικὸν Ἰδρυμα ἐκπροσωποῦν ἤδη οἰκονομικῶς τὸν Ἑλλ. Τεκτονισμόν καὶ τὰ οἰκονομικὰ τούτου βάρη φέρον, μὴ στερηθῆ τῶν ἐκ τῆς ὑπάρξεως τοῦ Συνεταιρισμοῦ Ἐλευθέρων Τεκτόνων ὑλικῶν ὠφελημάτων, τῶν ἐκ τῆς παρὰ τῶν ἀδ.: ἀγορᾶς ὁμολογιῶν τοῦ Συνεταιρισμοῦ προερχομένων, καὶ ὅπως ἀνταποκριθῆ εἰς τὴν αὔξησιν τῶν δαπανῶν καὶ τὴν σχετικὴν τῶν ἐσόδων μείωσιν, ἀλλὰ καὶ ὅπως πλήρως ἀνταποκριθῆ εἰς τὰς ἐκ τῆς ἀγορᾶς τοῦ Μεγάρου ὑποχρεώσεις αὐτοῦ ὧν πρωτίστη ἡ ἐμπρόθεσμος καὶ ἀνελλιπὴς καταβολὴ τοῦ ἐκ δραχ. 200.000 περίπου ἐτησίου τοκοχρεωλυσίου, ἡ Γ.: Μ.: Ἀν.: τῆς Ἑλλάδος ὁμοφώνως προτείνει ὅπως ἀπὸ 1ης Ἀπριλίου 1928

εἰσπράττωσι προσθέτως δι' ἀποκλειστικὸν λ)σμὸν τοῦ Μ.: Θησαυροφυλακίου καὶ ὡς εἰδικὴν ὑπὲρ αὐτοῦ εἰσφορὰν.

Α'. Αἱ ὑπὸ τὴν αἰγίδα αὐτῆς Σ.: Σ.: πλὴν τῶν κατὰ τὰ ἄρθρ. 197 καὶ 201 τῶν Γ. Κ. εἰσπραττομένων καὶ

1)	κατὰ τὴν εἰς Α'. βαθ.	μύησιν	Δραχ.	200
2)	»	»	» Β'. » προαγωγὴν	» 150
3)	»	»	» Γ'. »	» 150
4)	κατὰ τὴν νόθεσίαν	»	Δραχ.	100
5)	»	» Τακτοποίησιν	»	200

Β'. Αἱ ἐν Ἄν.: Ἀθηνῶν Σ.: Στ.: εἰσπράττουσιν καὶ δραχ. 7 μηνιαίως ἐπὶ τῶν μηνιαίων εἰσφορῶν τῶν μελῶν.

Γ'. 1) Ἐπὶ τῶν Ἰδρυτικῶν τίτλων Σ.: Στ.: ἐπικολᾶται καὶ ἔνσημον δραχ. 700

2)	Ἐπὶ τῶν διαβατηρίων ἐπικολᾶται ἔνσημον	δραχ.	100
3)	» » δελτ.: ἀναγνωρ. α'. Βαθμοῦ	»	» 25
4)	» » » β'.	»	» 25
5)	» » διπλώματος διδασκάλου	»	» 150
6)	» » Σ)των καὶ Γ. Κανονισμῶν	»	» 40
7)	» » Τυπικῶν	»	» 15

Δ'. Αἱ ἐν Αἰγύπτῳ καὶ Κύπρῳ ἐπίσης Σ.: Στ.: θέλουσιν εἰσπράττειν δι' ἀποκλειστικὸν ὑπὲρ τοῦ Μ.: Θησ)κίου λογαριασμὸν ἀνά ἡμίσειαν λίτραν Ἀγγλίας ἑτησίως κατ' ἀδελφόν. Περὶ δὲ τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει Σ.: Στ.: «Ἀρμονία» ἢ Γ.: Μ.: Ἄν.: προτείνει ὅπως λόγῳ τῶν δυσχερῶν συνθηκῶν ὑφ' ἃς αὕτη διατελεῖ μὴ ἐπιβαρυνθῇ αὕτη διὰ προσθέτου αὐξήσεως.

Ὡς παράβολον ὀρίζεται τὸ ποσὸν τῶν δραχ. 1.500 ἑτησίως.

Τὴν πρότασιν αὐτῆς ταύτην ἢ Γ.: Μ.: Ἄν.: τῆς Ἑλλάδος ἔχει τὴν τιμὴν νὰ ὑποβάλῃ ὑπὸ τὴν ἔγκρισιν τῆς Γ.: Συνελεύσεως.

ΑΝΑ ΤΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΑΣ ΣΤΟΑΣ

ΤΟ ΝΕΟΝ ΤΕΚΤΟΝΙΚΟΝ ΕΤΟΣ

Αἱ ἀρχαιρεσάει καὶ αἱ μετὰ τὴν ἔγκρισιν τούτων ὑπὸ τῆς Μεγάλης Ἀνατολῆς ἐπακολουθοῦσαι τελεταὶ τῆς ἐγκαταστάσεως τῶν νέων Ἀξιωματικῶν ἐδράδων καὶ κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο παρὰ τὸν κανονισμόν καὶ παρὰ τὰς ἐγκυκλίους, οὕτως ὥστε μέχρι τοῦ παρελθόντος μηνὸς Νοεμβρίου ἀρχομένου εἶχον συγκεντρωθῆ τὰ ἀποτελέσματα μόνις τοῦ ἡμίσεως ἀριθμοῦ τῶν Σοῶν, τῶν ὑπαγομένων ὑπὸ τὴν Μεγάλην Ἀνατολήν τῆς Ἑλλάδος. Αἱ δὲ τελεταὶ τῆς ἐγκαταστάσεως τῶν ἀξιωματικῶν διεξήχθησαν κατὰ τὸ πλεῖστον κατὰ τὸ τέλος τοῦ μηνὸς Νοεμβρίου καὶ ἐν μέρει ἐντὸς τοῦ παρόντος μηνὸς Δεκεμβρίου.

Ἐντεῦθεν τὸ νέον τεκτονικὸν ἔτος ἐν τῇ πραγματικότητι ἀντὶ νὰ ἀρχῆται, συμφώνως πρὸς τὸ πνεῦμα τοῦ κανονισμοῦ, ἀπὸ τοῦ μηνὸς Ὀκτωβρίου, καταντᾷ νὰ ἀρχῆται ἀπὸ τοῦ νέου ἔτους. Ἐντεῦθεν δὲ ἀποδεικνύεται, ὅτι ἀποβαίνει προτιμότερον νὰ ταυτίζηται τὸ τεκτονικὸν ἔτος πρὸς τὸ χρονολογικὸν τοιοῦτον, ὡς συνέβαινε κατὰ τὸν ἄλλοτε ἰσχύοντα κανονισμόν.

Ἡ τελετὴ τῆς ἐγκαταστάσεως τῶν ἀξιωματικῶν ἐνέχει βεβαίως σοβαρὰν ἐννοιαν, περὶ ἧς ἐπαρκῆ ἐγράφησαν ἄλλοτε ἐν τῇ Πυθαγόρᾳ. Ἐπεκράτησε δὲ ἔθος ἀπορρέον ἐκ τοῦ πνεύματος τῶν κανονισμῶν νὰ διεξάγηται μὲν μετὰ πομπῆς ἡ τελετὴ τῆς ἐγκαταστάσεως τῶν Ἀξιωματικῶν, νὰ λογοδοτῆ δὲ ὁ Σεβάσμιος καὶ νὰ ἐκθέτη ἰδέας τινὰς ὁ νέος τοιοῦτος ἐν εἴδει προγράμματος ἐργασίας καὶ τέλος ὁ ῥήτωρ νὰ ἐκφωνῇ πανηγυρικὸν τινα λόγον περὶ τοῦθεσμοῦ τῆς ἐλευθέρως τεκτονικῆς. Περὶ τοῦ τρόπου τῆς σκοπίμου διεξαγωγῆς πάντων τούτων ἐπιφυλασσόμεθα νὰ γράψωμεν πρὸς τῆς ἐνάρξεως τοῦ ἐπιόντος τεκτονικοῦ ἔτους.

Ἡ τελετὴ τῆς ἐγκαταστάσεως Ἀξιωματικῶν ἐν ταῖς πλείσταις Στοαῖς τῶν Ἀθηνῶν διεξήχθη μετὰ πάσης πομπῆς, ἐξεφωνήθησαν δὲ λόγοι ῥητορικῆς τέχνης ἐνέχοντες πάντοτε σοβαρὰς ἐννοίας σχετικὰς πρὸς τὰ δόγματα καὶ τοὺς σκοποὺς τῆς ἐλευθέρως τεκτονικῆς.

Ὡς εἰκὸς πάντων τῶν λόγων τούτων ἡ δημοσίευσις ἀποβαίνει ἀδύνατος. Ἄλλ' ἐν τούτοις, ὅπως καταδειχθῆ ὁ ἐπιτεινόμενος παρὰ τῇ Ἑλληνικῇ τεκτονισμῶ ἠθικὸς ὄργανισμός, καὶ αἱ νεώτεραι τάσεις πρὸς

πρακτικὴν ἐφαρμογὴν τῶν τεκτονικῶν δογμάτων ἐκρίθη προσήκον νὰ παρατεθῶσι κατωτέρω λόγοι τινὲς ἀναφερόμενοι εἴτε εἰς λογοδοσίαν τοῦ λήξαντος τεκτονικοῦ ἔτους, εἴτε εἰς σοβαρὰς γνώμας περὶ τῶν κατ' ἐξακολουθήσειν πρακτέων. Οἱ δημοσιευόμενοι οὗτοι λόγοι ἐζητήθησαν μετ' ἐπιμονῆς παρὰ τοῦ Πυθαγόρου, ἐφ' ὅσον ἠκρόασατο τούτων ὁ Διευθυντὴς τοῦ Πυθαγόρου παριστάμενος εἰς τὰς τελετὰς τῶν οἰκειῶν Στοῶν. Ἀτυχῶς ὅμως δὲν ἠδυνήθη νὰ παραστῆ εἰς πάσας ἔνεκα ἐπικρατοῦντος χειμερίου καιροῦ. Οἱ δὲ ῥητορεύσαντες ἐν ταῖς Στοαῖς ἐξ ἄκρας ἴσως μετριοφροσύνης ἀπέφυγον νὰ ἀποστείλωσιν ἔστω καὶ περίληψιν τῶν λόγων.

Σ.: ΣΤ.: "ΠΥΘΑΓΟΡΑΣ,,

Ἡ ἀρχαιοτέρα τῶν ἐν Ἀθήναις λειτουργουσῶν Στοῶν διεξήγαγε πανηγυρικὴν ἐορτὴν τῆς ἐγκαταστάσεως τῶν ἀξιωματικῶν τὴν 16ην Νοεμβρίου.

Κατὰ ταύτην ἐλογοδότησεν ὁ ἐπὶ τριετίαν Σεδάσμιος Ἀδ.: Γεώργιος Ράλλης ἐκ τῆς μετριόφρονος λογοδοσίας τοῦ ὁποῦο ἀποσπῶμεν κατωτέρω τὸ κυριώτερον μέρος. Εἶτα ἐγκαθιστῶν τὸν νέον Σεδάσμιον Ἀδ.: Ἀντώνιον Μπουρνιᾶν, προκάτοχον μάλιστα αὐτοῦ διατελέσαντα, προσεφώνησεν αὐτῷ ἀρμοζόντως. Ὁ νέος Σεδάσμιος καλέσας εἰς ὄρχημοσίαν τοὺς νέους ἀξιωματικούς, ἀπήγγειλεν ὀμιλίαν σχετικὴν πρὸς πρακτικὴν κατεύθυνσιν τῆς ἐνεργείας τῶν Στοῶν παρατιθεμένην κατωτέρω.

Ἐν τέλει ὁ ῥήτωρ ἀδ.: Φραγκόπουλος ἐξεφώνησε πανηγυρικὴν ἐπὶ τῆς ἀποστολῆς ἐν γένει τῆς Ἐλευθέρας Τεκτονικῆς.

Ἀπόσπασμα

ἐκ τῆς λογοδοσίας τοῦ τέως Σεβ.: Ἀδ.: Γ. Ράλλη

Δύο ἀντίθετα βεύματα παρατηροῦνται εἰς πᾶν τεκτονικὸν ἐργαστήριον. Ἀφ' ἑνὸς ἡ ἀδημονία τῶν νέων Τεκτόνων ὅπως διὰ μαγείας εἰσδύσῃ ἐν τοῖς Τεκτονικοῖς μυστηρίοις, καὶ ἀφ' ἑτέρου ἡ ἀξίωσις παλαιότερων Ἀδελφῶν ὅπως διαρκῶς πλουτίζωνται διὰ νέων καὶ τερπνῶν γνώσεων.

Δυσχερῆς ὁ συμβιβασμὸς τῶν τοιούτων ἀντιθέτων ἀντιλήψεων, διότι ἡ ἐκκνοποίησις τῶν πρώτων ἐπιφέρει τὸν κόρον τῶν δευτέρων, ἐν ᾧ ἡ ἐκκνοποίησις τῶν τελευταίων ἀποθαρρύνει τοὺς πρώτους, μὴ δυναμένους ἔτι νὰ κατανοήσωσι βαθυτέρας τεκτονικὰς ἀληθείας.

Ὡς ἐκ τῆς ψυχολογικῆς ταύτης διαγνώσεως καὶ ἐν τῇ πεποιθήσει ἐπιλόγη τῶν τε τυπικῶν ἐργασιῶν καὶ τῶν περιορισμένων ὥρων τῶν ἐτησίων συνεδριάσεων ὁ Σεβάσμιος δὲν δύναται νὰ ἐπαρκέσῃ εἰς τὴν τελείαν διδασκαλίαν τῶν πάντων, ἀλλ' ὀφείλει ἀπλῶς νὰ παρέχῃ τὸν μίτον τοῦ συμβολισμοῦ δι' οὗ ἐπιτυγχάνεται ἡ πνευματικὴ ἀφύπνισις καὶ ἐξύψωσις τῆς συνειδήσεως τῶν διατεθειμένων Τεκτόνων ὅπως δι' ἰδίας μελέτης τελειοποιηθῶσιν, ἠκολούθησα τὸ ἐξῆς σύστημα.

Τὸ πρῶτον ἔτος διὰ συζητήσεων ἐπὶ γενικωτέρων κοινωνικῶν ζητημάτων προσεπάθησα νὰ ὑποδαυλίσω τὸ ἐνδιαφέρον καὶ τὸν ζήλον τῆς συμβολῆς ἐν τῇ ἐργασίᾳ ἀπάντων τῶν ἀδελφῶν καὶ νὰ προκαλέσω τὴν πρακτικὴν ἐφαρμογὴν τῆς Τεκτονικῆς ἠθικῆς ἐπὶ τῶν προδλημάτων τοῦ καθ' ἡμέραν βίου.

Τὸ δεύτερον ἔτος διὰ στοιχειωδῶν τεκτονικῶν διδασκαλιῶν, ὧν ἡ ἀνάπτυξις διενεμήθη μεταξὺ τῶν ἀξιωματικῶν τοῦ ἐργαστηρίου ἐπεδιώχθη ἡ εἰσαγωγή τῶν μαθητῶν εἰς τὴν συμβολικὴν ἄλυσιν.

Τὸ τρίτον τέλος ἔτος διὰ γενικωτέρων τεκτονικῶν ὁμιλιῶν ἐπεχειρήθη εὐρυτέρα τεκτονικὴ διδασκαλία.

Κατὰ τὸ τελευταῖον τοῦτο ἔτος ἐγένοντο 29 συνεδριάσεις εἰς πρῶτον συμβολικὸν βᾶθμόν, καθ' ἃς εἶδον τὸ τεκτονικὸν φῶς 31 Ἀδελφοί, οἵτινες προστιθέμενοι εἰς τοὺς κατὰ τὰ δύο προηγούμενα ἔτη μυηθέντας, δίδουσιν ὀλίγον ἀριθμὸν 45 νέων Τεκτόνων γεννηθέντων κατὰ τὴν τριετίαν καὶ υἱοθετήθησαν δύο τοιοῦτοι. Αἱ κατὰ τὰς συνεδριάσεις ταύτας γινόμεναι ὁμιλίαι εἰσὶν αἱ ἐξῆς

Παρὰ τοῦ κατέχοντος τὴν πρώτην σφύραν :

1) Προγραμματικὸς λόγος ἐπὶ τῇ ἐγκαταστάσει τῶν ἀξιωματικῶν. Συμφώνως πρὸς αὐτὸν καὶ κατόπιν σχετικῆς ἀποφάσεως τῆς Στοᾶς ἐτηρήθη εἰδικὸν βιβλίον παρουσιῶν, διηρημένον εἰς τοὺς ἐργασίμους μῆνας τοῦ ἔτους καὶ φέρον ἐφ' ἑκάστης σελίδος μηνὸς ὡσαύτως ὑποδιακριμένης εἰς τέσσαρας ἡμέρας συνεδριάσεων ἀλφαριθμητικῶς τὰ ὀνόματα τῶν μελῶν, ἵνα διὰ τῆς ὑπογραφῆς των εἰς τὴν οἰκείαν στήλην βεβαιῶται ἡ παρουσία των. Ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ βιβλίου τούτου, ἣτις εἶναι ἀναγκαία προϋπόθεσις πρὸς ἐφαρμογὴν τοῦ ἀρθροῦ 86 τοῦ γενικοῦ κανονισμοῦ, ἀποκλείοντος τοῦ δικαιώματος τοῦ ἐκλέγειν καὶ ἐκλέγεσθαι τοὺς ἀπουσιάσαντας εἰς 3 συνεχεῖς συνεδριάσεις ἔσχεν ἄριστα ἀποτελέσματα, πυκνώσασα τὰς στήλας ἀλλὰ καὶ καταδείξασα τοὺς ἐμφορομένους ἀπὸ Τεκτονικοῦ ἔρωτος ἀδελφούς. 2) Περὶ τῶν φιλοσοφικῶν σχολῶν ἐν τῷ Τεκτονισμῷ. 3) Περὶ τῶν Αἰγυπτίων μυστηρίων καὶ 4) Περὶ τῶν ἀρχαίων ἐν γένει μυστηρίων.

Παρά τοῦ ἡγήτορος ἀδ.· Κοκκάλα δύο ὀμιλίαι: 1) Περὶ τῆς σημασίας τοῦ πρώτου βαθμοῦ καὶ 2) Περὶ τοῦ Τεκτ.· καὶ τοῦ προσορισμοῦ του.

Παρά τοῦ Ἐνδ.· Μεγ.· Διδ.· Περὶ τῆς καταγωγῆς τοῦ βαθμοῦ τοῦ διδασκάλου.

Παρά τοῦ Ἀδελφοῦ Παντελή: Ἐντυπώσεις ἐκ τῆς μνήσεώς του.

Παρά τοῦ εἰς αἰωνίαν Ἀν.· μεταστάντος ἀδελφοῦ Ψάλτου.

Περὶ ἠθικῆς.

Τέλος συχναὶ καὶ πυκναὶ διδασκαλίαι ἐγένοντο παρὰ τοῦ Κρατ. Ἰπ. Ταξ.· προσχγορεύσεις δὲ τινες παρὰ τοῦ ἀδ.· Φραγκοπούλου.

Εἰς δεῦτερον συμβολικὸν βαθμὸν συνήλθομεν ὀκτάκις ἀξήθεισης τῆς μισθοδοσίας 15 μαθητῶν.

Τρίτου βαθμοῦ ἐγένοντο 13 συνεδριάσεις μνηθέντων 32 ἀδ.· εἰς τὸν βαθμ.· τοῦ διδ.· ἐξ' ὧν εἰς κατὰ παραπομπὴν ἐκ τῆς Σ.· Στ.· Βυζάντιον.

Εἰς μέσον δόγμα ἐγένοντο δύο ὀμιλίαι παρὰ τοῦ ὑποφαινομένου περὶ Χιρὰμ καὶ περὶ τοῦ βαθμ.· τοῦ διδ.· παρὰ τοῦ ἀδ.· Φραγκοπούλου.

Ἐπὶ ταῖς διακοπαῖς δὲ τοῦ θερινοῦ ἡλιοστασίου πρρετέθη τὸ κεκανονισμένον συμπόσιον τῆς Στοᾶς εἰς τὸ ἐστιατόριον Αἰγλη καθ' ὃ ἐγένοντο αἱ σχετικαὶ προπώσεις.

Ὅσον ἀφορᾷ τὴν Οἰκονομικὴν κατάστασιν τῆς Στοᾶς μας αὕτη συνοψίζεται ὡς ἑξῆς.

Ἐισπράξεις ἐκ μνήσεων	Δρ. 8870.60	Καταβολὴ εἰς Μ. Ἀν. δικαιώματά τῆς ἐπὶ τῶν εἰσπράξεων	Δρ. 14415.50
Εἰσπράξεις ἐξ εἰσφορῶν τῶν μελῶν	» 5325.—	Εἰσφορὰ τῆς Στ. διὰ τὴν ἀνέγερσιν τοῦ δευτέρου Ναοῦ	» 500.—
Καταβολὴ ἔναντι ὀφειλῆς τοῦ ὑπὸ τοῦ πρόφην Ταμίου ἀδ.· Κ.	» 11877.—	Καταβολὴ διὰ τὴν κατασκευὴν 25 περιζωμάτων μαθητῶν	» 1000.—
Θερμοῦ	» 1000.—	Διὰ γραφικὴν ἔλκην, ἔντυπα, γραμματόσημα καὶ λοιπὰ ἐξόδα γραμματείας	» 1677.50
Διάφοροι ἀπλαῖ εἰσπράξεις	» 460.—	Δῶρα εἰς τὸν θεράποντα διὰ τὸ ἔτος 1928	» 200.—
		Σύνολα ἐξόδων	Δραχ. 17793.—
		Ἐπίλοιπον εἰς μετρητὰ μεταφερόμενον εἰς τὴν νέαν χρῆσιν	» 9740.60
Δραχ.	<u>27533.60</u>	Δραχ.	<u>27533.00</u>

Εἰς χεῖρας τοῦ Ταμίου εἶναι προσέτι καὶ
5 Δαχ. Ὅμολ. 30 ἑκατ. 2 1)2 ο)σ ὑπ' ἄρ. 118844—847 καὶ 118851

Ἐλαιονομεῖον

Εἰσπραχθέντα ἐκ κορ- μοῦ ἀγαθοεργίας καὶ δολοῦ χήρας	Δρ. 17002.—	Διατεθέντα εἰς διαφό- ρους ἀγαθοεργοὺς σκο- ποὺς & σεισοπαθεῖς Δρ. 12813.— Υπόλοιπον » 4189.—
--	-------------	--

Παρὰ τοῦ ῥήτορος ἀδελφοῦ Κοκκάλα δύο ὀμίλια.

Αὕτη εἶναι ἡ ξηρὰ καὶ ἀκριβὴς ἐπαλήθευσις τῶν περιωρισμένων
ἀτυχῶς Τεκτονικῶν καρπῶν οὓς συνεχόμισεν ὑπὸ τὴν σφύραν μου τὸ
ἐργαστήριον τοῦτο.

Λόγος τοῦ Σεβασμίου Ἀδ.: Ἀντ. Μπουρνιά.

Ἐλπίς νέα, νέα βάσις πραγμάτων ἐμφανίζεται, νέοι κοινωνοὶ τῶν
Τεκτ.: μυστηρίων, νέοι μύσται τῆς ἀγάπης, τῆς ἀγαθοεργίας, τῆς
ἀγαθότητος, τῆς ἀδελφότητος, τῆς ἐλευθερίας καλοῦσιν εἰς νέαν μυστα-
γωγίαν τοὺς ἔχοντας τὴν καρδίαν ἀνοικτὴν καὶ τὴν διάνοιαν ἐλευθέ-
ραν ἰδιοτελείας καὶ συμφερόντων.

Ἐλεύθεροι παθῶν, καὶ εὐέλπιδες χωροῦμεν πάντες ἐμπρὸς ἔχον-
τες ἀντιλήπτορα καὶ δδηγὸν τὸν Μ.: Α.: Τ.: Σ.: ἐμπρὸς διὰ τὴν ἀνά-
πτυξιν τῆς κοινωνίας. ἐμπρὸς διὰ τὴν διαπαιδαγώγησιν αὐτῆς.

Ἡ ἀγωγή, ἡ χειραγωγή τῆς κοινωνίας δεόν νὰ εἶναι ἔργον ἀπορ-
ρέον ἐκ τῶν Τεκτον.: Ἐργαστηρίων.

Αἱ κοινωνικαὶ ἀνάγκαι εἶναι ἐπικρατέστεραι τῶν ἀτομικῶν ἀναγκ-
κῶν, πρωτίστη δὲ καὶ κοινωνικὴ ἀνάγκη εἶναι ἡ ἐπικράτησις τῆς ἠθι-
κῆς ἐπὶ τῶν διαθέσεων τοῦ ἀτόμου.

Ὁ Τεκτονισμὸς ἔχει τὰς ἠθικωτέρας βάσεις. Ἡ ἀρετὴ εἶναι ἡ ἐμ-
πνέουσα αὐτὸν καὶ δὲν ἀναπαύεται, ἐὰν δὲν ἴδῃ τὸ ἔργον αὐτοῦ τε-
λειούμενον.

Τὰ Τεκτ.: Ἐργαστήρια περικλείουσι τὰ ἠθικώτερα στοιχεῖα τῆς
καιωνίας καὶ πᾶσαι αἱ πράξεις καὶ ἐνέργειαι ἡμῶν εἰς τοῦτο τείνου-
σιν, εἰς τὸ νὰ βελτιώμεθα ἡμεῖς αὐτοὶ καὶ δι' ἡμῶν νὰ προάγῃται καὶ
ἀναπτύσσῃται ἐπ' ἀγαθῶ πᾶσα κοινωνικὴ κίνησις.

Ἐν τούτοις παρὰ τὴν τοιαύτην ἀποστολὴν τοῦ Τεκτονισμοῦ ἡμεῖς
ἀτονοῦμεν. Εἰσερχόμεθα καὶ ἐξερχόμεθα ἐνταῦθα κρούοντες τὰς χεῖρας
καὶ ἐπιζητοῦντες τὴν σύλληψιν τοῦ ἀσυλλήπτου ἀγαθοῦ ἰδεολογικῶς.

Ἡ ὠρχία τριλογία, τὸ ἐπαγωγὸν δόγμα τῆς ἐλευθερίας, τῆς ἀδελ-
φότητος καὶ τῆς ἰσότητος παραμένει ὡς ἔμβλημα ἡμῶν, ἀλλ' οὐδὲν

πράττομεν, ἵνα μὲ τὴν σημαίαν τούτου ἀναπλάσωμεν τὴν κοινωνίαν.

Ἡ ἀδελφότης εἶναι αὐτὴ αὐτὴ ἢ ἀλληλεγγύη. Ἡ ἀδελφότης συνδέει καὶ συνενώνει τὰ συναισθήματα πρὸς προστασίαν τῶν ἀσθενῶν κατὰ τῶν ἰσχυρῶν καὶ κήδεται τῶν συμφερόντων τῶν μὴ δυναμένων ἀφ' ἑαυτῶν νὰ μεριμνήσωσιν ὑπὲρ αὐτῶν.

Ἡ ἐλευθερία προάγει καὶ ἀναπτύσσει τὰς σκέψεις τῶν ἀνθρώπων. Προάγει καὶ ἀναπτύσσει τὸν πολιτισμὸν καὶ ἐμφυσᾷ δύναμιν καὶ ὑπεροχὴν εἰς τὰ ἐλεύθερα πνεύματα.

Ἡ δὲ ἰσότης φέρει τὴν μετριοπάθειαν καὶ τὴν ταπεινοφροσύνην.

Ἡ ταπεινοφροσύνη ἄγει τοὺς ἀνθρώπους εἰς σύμπνοιαν. Ἡ ἔπαρσις εἶναι ἐλάττωμα, ἐνῶ ἡ ταπεινοφροσύνη εἶναι ἀρετὴ. Οὐδεὶς δύναται νὰ νομίξῃ ἑαυτὸν ὑπεράνω τῶν ἄλλων, ἀλλὰ καὶ οὐδεὶς νὰ προκόψῃ δύναται ὑψῶν ἑαυτὸν παρ' ἄξιαν.

Ἡ μετριοπάθεια καὶ ἡ φρόνησις προάγουσιν εἰς τακτοποίησιν πᾶσαν ὁμάδα τείνουσαν εἰς τὴν ἐπικράτησιν τοῦ ἀγαθοῦ.

Μὲ τὰ ἐφόδια ταῦτα ὁ Τεκτονισμὸς ἔχει ὑποχρέωσιν νὰ δράσῃ πρακτικώτερον καὶ ἐπωφελέστερον. Ὅφείλει νὰ παύσῃ ἔχων τὴν συνήθη ἀμεριμνησίαν καὶ ἀπερίσπαστος ἀπὸ πᾶσαν ἄλλην τάσιν νὰ καθοδηγήσῃ τὴν κοινωνίαν εἰς τὸ ἀγαθόν.

Ὁ Κομμουνισμὸς, τὸ πλάσμα τοῦτο τῶν νεωτέρων χρόνων εἰσηλθε καὶ εἰς τὴν ἡμετέραν κοινωνίαν ἐπὶ σκοπῇ ἀνατροπῆς τῶν πάντων.

Ἀποδίδει εἰς τὴν μεταβολὴν τοῦ ἀστικῆς πνεύματος τῆς νεολαίας, εἰς τὴν ἐμφύσησιν περιφρονητικοῦ πνεύματος πρὸς τὸ σύστημα τῆς ἀστικῆς ἀγωγῆς καὶ ἐκπαιδεύσεως, εἰς τὴν περιφρόνησιν πρὸς τὸ αἶσθημα τῆς θρησκείας καὶ τῆς οἰκογενείας, εἰς τὸν ἐξευτελισμὸν τῆς ἠθικῆς.

Κατὰ πάσης κομμουνιστικῆς τάσεως καὶ κινήσεως ὀφείλει ὁ τεκτονισμὸς νὰ κινηθῇ, νὰ δράσῃ.

Ἡ Ἑλληνικὴ ὀρθόδοξος πίστις, ἐφ' ἧς ἐστηρίχθησαν οἱ πατέρες ἡμῶν καὶ ἠλευθέρωσαν τὴν χώραν, ἐν τῇ ὁποίᾳ οἰκοῦμεν, σημεῖρα καταρρέει.

Τὸ σχολεῖον, ἐν τῷ ὁποίῳ διδάσκεται καὶ πόδηγετεῖται ἡ ἑλληνικὴ νεότης, ἐξετράπη τοῦ προορισμοῦ του καὶ κατέστη σχεδὸν τὸ μέσον διὰ τὴν ἐπικράτησιν τῶν νεωτερικῶν τούτων τάσεων.

Ἡ οἰκογένεια ἡ Ἑλληνικὴ δὲν ἔχει πλέον τὸν δεσμόν, ὅστις ἄλλοτε ἀρρήκτως συνέδεε τὰ μέλη αὐτῆς καὶ προσπάθεια καταβάλλεται πρὸς ἀνατροπὴν αὐτῆς.

Τέλος ὅτι ἠθικὸν καὶ ἐντιμὸν εἶχε νὰ ἐπιδείξῃ ἡ ἐλληνικὴ κοινὴ κλονίζεται.

Διὰ τὴν ἀναστήλωσιν τῶν ἠθικῶν τούτων ἐρεισμάτων τῆς κοινῆς τῆς ἐλληνικῆς καλῶ τὸν Ἑλληνικὸν Τεκτονισμὸν.

Μὲ τὰς ἀρχὰς δὲ αὐτὰς ὑπόσχεται νὰ ἐργασθῇ κατὰ τὸ ἀρξάμενον τεκτονικὸν ἔτος ὁ «Πυθαγόρας».

ΣΕΠΤΗ ΣΤΟΑ ἩΣΙΟΔΟΣ,

Κατὰ τὴν τελετὴν τῆς ἐγκαταστάσεως τῶν ἀξιωματικῶν τῆς Στοᾶς «Ἡσίοδος» ὁ τέως ἐπὶ τριετίαν Σεβάσμιος ἀδ.: Νικήτας Δασκαλάκης, ἐκθέσας τὰ πεπραγμένα καὶ δικαίως ἐξάρας, πλὴν ἄλλων ἔργων, τὴν τακτικὴν ἐν τῷ Φροντιστηρίῳ διδασκαλίαν τοῦ ἀδελφοῦ Νικολάου Καρβούνη, παρέτάξεν ὀλίγας σοβαρὰς τεκτονικὰς ὑποθήκας, καὶ ἔθετο ὡς κολοφῶνα τούτων τὴν σοφὴν ρῆσιν καὶ τὴν εὐχὴν, ὅτι «ἐν κυρίως ἐπιθυμεῖ ἐφ' ἑξῆς νὰ παραμείνῃ ἐφ' ὅρου ζωῆς ἐνεργὸν τῆς Στοᾶς: μέλος καὶ τέλος ν' ἀποθάνῃ ὡς τέκτων καὶ νὰ ταφῇ ὡς τέκτων». Ὁ νέος Σεβάσμιος ἀδ.: Κωνσταντῖνος Β. Γκονόπουλος ἀπήγγειλε τὸν κατωτέρω παρατιθέμενον λόγον, ὃ δὲ ῥήτωρ Ἀδ.: Σπυρίδων Φαραντάτος καθήδυνε τοὺς ἀκροατὰς διὰ καλλιπεῦς τεκτονικοῦ τεμαχίου, ὡς ἠχήμενος παιᾶνος τῆς ἐλευθέρας τεκτονικῆς.

Προγραμματικὴ ὁμιλία τοῦ Σεβ.: τῆς Στ.: Ἡσίοδος Κωνσταντῖνου Β. Γκονοπούλου

Ἐπιθίσται, Ἀδ.: μου, ὁ Σεβ.: καὶ δὴ ὁ νέος τοιοῦτος, νὰ προγραμματίξῃ τὸ ἔργον τῆς Στοᾶς, ἢς τὴν 1ην Σφύραν ἀναλαμβάνει. Συμμορφούμενος πρὸς τὸ ἔθιμον τοῦτο, ἀλλὰ καὶ συνειδῶς ὅτι ὁμιλῶ ἐνώπιον σοφοῦ ἀκροατηρίου, δὲν θὰ ἀπασχολήσω ὑμᾶς μὲ λεπτομερείας τυπικοῦ προγράμματος ἐργασιῶν, ἀλλὰ θὰ ἐκθέσω ὑμῖν, ὅποσον ἀντιλαμβάνομαι τὸ ἔργον, ὅπερ καλοῦμαι νὰ κατευθύνω. Θεωρῶν δὲ τὸ λακωνίζειν ὑποχρεωτικὸν διὰ τὸν ὁμιλοῦντα ἐνώπιον σοφῶν, θὰ εἶμαι ὅσον οἶόν τε λακωνικώτερος.

Ὁ Ἐλευθεροτεκτονισμὸς, ὡς καὶ ἄλλοτε ἀπὸ ἄλλης τῆς Στ.: μου ἔδρας ἐκήρυξα, δὲν εἶναι ἀπλῆ μόνον ἐταιρεία, ἀλλ' εἶναι ἐταιρεία ἀτόμων ἐχόντων τὴν θέλησιν ἢ τοῦλάχιστον ὑπισχνουμένων θέλησιν, πρὸς ἀπόκτησιν τῆς Ἐλευθέρας τεκτονικῆς, ἣτις εἶναι Ἰδέα. Ἰδέα ὑψηλή, ἣτις ἐγκαθισταμένη ἐν ἡμῖν ἀποβαίνει ὁ πνευματικὸς ὁδηγὸς τοῦ ἑαυτέρου Ἀνθρώπου, πρὸς τὴν Αἰωνίαν Ἀλήθειαν, διὰ μιᾶς ὁδοῦ ἢς ἡ εἴσοδος εἶναι ἡ Ἀγάπη. Διὰ τῆς Ἀγάπης θὰ ἐγκαταστήσωμεν εἰς

τὸ ἐσώτερον εἶναι μας τὸν ὁδηγόν, ἐπὶ τῆς ὁδοῦ τῆς ἀγούσης, διὰ μέσου Κόσμου μὴ προσπίπτοντος εἰς τὰς ὕλικὰς ἡμῶν αἰσθήσεις, πρὸς τὴν Μεγάλην Ἀλήθειαν. Καὶ εἶναι ἀληθές ὅτι τὸν Κόσμον—τὴν Θεῖαν Δημιουργίαν— δὲν ἀποτελεῖ μόνον ὁ εἰς τὰς ὅ ἡμῶν αἰσθήσεις προσπίπτων ὕλικὸς κόσμος, ὅπως εἶναι ἐξ ἴσου ἀληθές καὶ συγχρόνως καὶ ἀπόδειξις τῆς ἀληθείας ταύτης, ὅτι τὸν ἄνθρωπον—ἐλάχιστον μέρος τοῦ κόσμου— δὲν ἀποτελεῖ μόνον ὁ ὕλικὸς ἄνθρωπος, ὃν ἡ ἐπιστήμη καθημερινῶς ἀνατέμνει καὶ γνωρίζει, ἀλλὰ καὶ ὁ πνευματικὸς τοιοῦτος ὅστις παραμένει ἀσύλληπτος ὑπὸ τῶν ὕλικῶν ὀργάνων καὶ μέσων τῆς Ἐπιστήμης. Τὸν πνευματικὸν τοῦτον ἄνθρωπον—τὸ ἐσώτερον Ἐγὼ μας— θὰ γνωρίσωμεν ἐπὶ τῆς πρὸς τὴν Ἀλήθειαν ἀγούσης, ἐὰν θελήσωμεν νὰ καθοδηγηθῶμεν ἐπ' αὐτῆς, ἐγκαθιστώντες ἐν ἡμῖν διὰ τῆς Ἀγάπης, τὴν ὑψηλὴν ἐκείνην Ἰδέαν ἣτις καλεῖται Ἐλευθέρα Τεκτονική. Καὶ ἐὰν δυνηθῶμεν νὰ προαγάγωμεν τὸ ἐσώτερον Ἐγὼ μας ἐπὶ τῆς ὁδοῦ ταύτης, θὰ κατανοήσωμεν σαφῶς ὅτι ἡ Ἀληθὴς γνῶσις δὲν ἀνήκει εἰς τὸν ὕλικόν τοῦ ἀνθρώπου ἐγκέφαλον, ἀλλὰ εἰς τὴν θεῖαν αὐτοῦ ψυχὴν. Ἄνὰ ἕκαστον δὲ πρὸς τὰ πρόσω βῆμα ἡμῶν ἐπὶ τῆς ὁδοῦ ἐκείνης—τῆς ὁδοῦ τοῦτέστι τῆς Γνώσεως—οὐ μόνον θὰ γνωρίζωμεν πληρέστερον τὸν ἐν ἡμῖν πνευματικὸν Ἄνθρωπον, λαμβάνοντες δι' Αὐτοῦ καὶ συνείδησιν τῆς ὑπάρξεως τοῦ μὴ προσπίπτοντος εἰς τὰς ὕλικὰς ἡμῶν αἰσθήσεις Ἀνωτέρου Κόσμου, ἀλλὰ καὶ θὰ ἀνευρίσκωμεν, ἀνὰ ἕκαστον λέγω πρὸς τὰ πρόσω βῆμα, καὶ μεγαλειτέραν τὴν δύναμιν ἵνα προωθήσωμεν ἔτι περαιτέρω ἑαυτοὺς καὶ ἀλλήλους, διαμορφῶντες οὕτως ἀνώτερον τὸν ἐν ἡμῖν ἄνθρωπον.

Καὶ ἐκ τῆς τοιαύτης διαμορφώσεως θέλομεν καταστῆ ἱκανοί, ἀλλήλους διδάσκοντες καὶ ἐμπνέοντες, ἀλλήλους στηρίζοντες καὶ προωθῶντες νὰ ἀποδυθῶμεν εἰς τὸν ἀγῶνα τῆς ἐξωτερικῆς ἡμῶν δράσεως καὶ ἐνεργείας, λόγῳ καὶ ἔργῳ, ὑπὲρ ἐπικρατήσεως ἐν τῇ ἀνθρωπίνῃ κοινωνίᾳ τῆς ἠθικῆς καὶ τοῦ Δικαίου, δι' ὧν θὰ δυνηθῆ νὰ βασιλεύσῃ ἐπὶ τῆς Γῆς ἡ τρισυπόστατος ἐκείνη Θεά, ἣν ὑμνοῦμεν καὶ δοξάζομεν ἐν τῷ Ναῷ τούτῳ : ἡ «Ἐλευθερία-Ἰσότης-Ἀδελφότης».

Ὁ Ἐλευθεροτεκτονισμὸς ὅθεν καθίσταται πράγματι καὶ δικαίως ὁ γνῶμων πάσης ὑγειοῦς Κοινωνίας, καθ' ὅσον Οὗτος ἐμπνέει καὶ ὄθει πρὸς μίαν ἐργασίαν αἴρουσαν τὸν Ἄνθρωπον πρὸς τὴν ὑπεροχὴν καὶ δι' αὐτῆς πρὸς τὴν πραγμάτωσιν τοῦ ὑψηλοῦ τοῦ ἐν τῷ Κόσμῳ προορισμοῦ.

Τοιοῦτον, Ἀδ.: μου, ἀντιλαμβάνομαι τὸ ἔργον ὅπερ καλοῦμαι νὰ κατευθύνω.

Τὴν κατεύθυνσιν τούτου ἀναλαμβάνων, θὰ καταβάλω ὄσσην ἐν ἐμοὶ δύναμιν ὅπως τοῦτο στεφθῆ ὑπὸ ἐπιτυχίας ὅσον οἶόν τε πληρεστέρας. Δὲν ἀτενίζω βεβαίως πρὸς τὴν πλήρη καὶ τελείαν ἐπιτυχίαν τοιοῦτου ἔργου, καίτοι διακρίνω μεταξὺ τῶν Ἀδ.: τοῦ «Ἡσιόδου» ψυχᾶς ἱκανὰς νὰ ἐκπέμψωσι καὶ αὐτὸν τὸν σπινθῆρα τῆς ἀναγεννήσεως καὶ ἀναπλάσεως. Ἀτενίζω ὅμως πρὸς τὴν μεγάλην ἐπιτυχίαν καὶ ἐκφράζω τρανῆν τὴν ἐλπίδα πρὸς τοῦτο, καθ' ὅσον τὴν ἐργασίαν, ἣν πάντες οἱ Ἀδ.: θέλομεν καταβάλει—ἐκαστος ἐν τῷ κύκλῳ τῆς ἐνεργείας του—πρὸς ἐπιτυχίαν τοῦ κοινοῦ ἡμῶν ἔργου, θὰ τὴν στηρίζωμεν ἐπὶ τῆς Ἀγάπης, ἣτις θὰ ἐνώνη καὶ θὰ ἐμπνέη ἡμᾶς ἔχοντας ὡς ἔμδλημα τῆς περαιτέρω ἡμῶν τεκτ.: ζωῆς τὰς δύο ταύτας λέξεις: Ἀγάπη—Ἔργασία.

Ἀγάπη-Ἔργασία, αὐτὸ εἶναι, Ἀδ.: μου, τὸ πρόγραμμά μας.

Σ.: ΣΤ.: “BYZANTION,,

Ἡ Σ.: Στ.: Βυζάντιον ἰδρυθεῖσα ἐνταῦθα ἀπὸ τοῦ μηνὸς Δεκεμβρίου τοῦ ἔτους 1922, ἔχουσα δὲ ὡς Μητέρα Στοὰν τὴν ἐν Ἀνατολῇ Κων)πόλει Σεδαστὴν Στοὰν «Ἀρμονίαν», ἐπανηγύρισε μετὰ πολλῆς σοδαρότητος τὴν ἐγκατάστασιν τῶν νέων ἀξιωματικῶν. Ἀμα ὡς ἐγκατασταθεὶς ὁ ἐκ δευτέρου ἐκλεγείς Σεδάσμιος Ἀδ.: Φ. Φλωρίδης προέβη μὲν εἰς τὴν ὀρκωμοσίαν τῶν λοιπῶν ἀξιωματικῶν διετύπωσε δὲ ὀλίγας σαβαράς σκέψεις σχετικὰς πρὸς τὴν τεκτονικὴν ἐργασίαν καὶ τὴν ρώμην τῆς φυλῆς ἰδίως διὰ τῆς διαμορφώσεως φιλόθλου πνεύματος παρὰ τῇ νεολαίᾳ, εἶτα ὁ νέος ρήτωρ Ἀδ.: Γ. Σώτροπας διαπρεπῆς ἰατρός χειρουργὸς ἐκ Κων)πόλεως ἐξεφώνησε τὸν πανηγυρικὸν ἀποδειχθέντα πράγματι προγραμματικὸν λόγον οὐχὶ διὰ μίαν μόνην Στ.: ἀλλὰ διὰ τὸ σύνολον πασῶν τῶν ἐλληνικῶν Στ.:.. Τοῦ λόγου τούτου τὸ μὲν πρῶτον τμῆμα ἀποτελοῦν εἰσαγωγικὸν προσόμιον τοῦ κυρίου σκοποῦ παρατίθεται εὐθύς κατωτέρω. Ἀλλὰ τὸ κύριον μέρος χρησιμώτατον πρὸς σύνταξιν γενικοῦ προγράμματος τῆς ἐν Ἑλλάδι Ἐλευθέρας τεκτονικῆς ἀποσπασθὲν ἐκ τῆς οἰκείας ταύτης θέσεως παρετέθη ἤδη ἀνωτέρω ὡς πρακτικὸν συμπέρασμα τοῦ προτασσομένου κυρίου ἄρθρου.

Πανηγυρικὸς λόγος ὑπὸ Γ. Σώτροπα

Κατὰ τοὺς κανονισμοὺς μας ὁ κατέχων τὸ ἀξίωμα τοῦ ρήτορος ἀδελφός, ὑποχρεοῦται νὰ ὁμιλήσῃ, ἢ κατὰ τὴν καθιερωθεῖσαν φράσιν νὰ ἐκφωνήσῃ τὸν πανηγυρικόν, ὅταν ὁ τέως Σεδάσμιος ἐκλεγῆ καὶ

πάλιν. Αυτό συμβαίνει σήμερα εις τὴν ἡμ.: Στ.: Ἡ ψῆφος τῶν ἀδελ.: ἐνεπιστεύθη καὶ διὰ τὸ νέον τεκτ.: ἔτος τὴν Ἀην σφύραν εις τὰς χεῖρας τοῦ ἀδελ.: Φλωρίδου. Ἡ ἐκ νέου ἀνάδειξις αὐτοῦ εις τὸ ἀξίωμα τοῦ Σεβ.: τῆς Στ.: ἡμῶν τιμᾶ ὄντως τὴν ἀντίληψιν τῶν ἀδελ.: διότι ὁ ἀδ.: Φλωρίδης φύσει δραστήριος καὶ μὲ ἰσχυρὰν θέλησιν ἐμφορεῖται καὶ μὲ ἀγάπην πρὸς τὸν Τεκτ.: καὶ ἐνθουσιασμὸν καὶ ζῆλον ἔχει νὰ ἐργασθῆ ὑπὲρ αὐτοῦ. Τὸ χρονικὸν διάστημα ἑνὸς ἔτους εἶναι βεβαίως ἀνεπαρκὲς διὰ τελεσφόρον ἐργασίαν, καὶ ὅμως ἡ ἐργασία, τὴν ὁποῖαν ἐπαρουσίασεν ὁ ἀδ.: Φλωρίδης κατὰ τὸ χρονικὸν αὐτὸ διάστημα εἶναι λίαν ἐκανοποιητικὴ. Τοῦλάχιστον αὐτὴ εἶναι ἡ ἀντίληψις τῶν ἀδ.: Δι' αὐτὸν ἀκόμη τὸν λόγον ἡ ἐκ νέου ἐκλογή του εἶναι ἐπιτυχὴς καὶ ἀφ' οὗ ἡ ὑπεύθυνος διαχείρισις οἰουδήποτε ὑπουργήματος προσκομίζει τὴν πείραν, τὸν ἀσφαλῆ καὶ πολύτιμον αὐτὸν ὁδηγὸν καὶ σύμβουλον, ἀπεκδεχόμεθα τὸ ν. τεκτ. ἔτος ὡς πλουσιώτερον εις ἀμνητὸν ἐργασίας.

Συγχαίρω ὅθεν τὴν Στ.: διὰ τὴν ἐκλογήν αὐτήν. Τὴν εὐχαριστῶ δὲ συγχρόνως ἐκ μέρους τῶν ἄλλων νέων ἀξιωμ.: διὰ τὴν τιμὴν νὰ ἀναθέσῃ αὐτοῖς τὰ ἀξιωμ.: διὰ τὸ νέον τεκτ.: ἔτος. Ὁ Ζῆλος καὶ ἡ ἀγάπη των πρὸς τὴν Στ.: εἶναι ἐγγύησις, ὅτι θὰ ἀνταποκριθῶσι διὰ τῆς ἐργασίας των εις τὰς προσδοκίας τῶν ἀδελ.: Ὅσον ἀφορᾶ ἐμὲ εὐχαριστῶ τοὺς ἀδελ.: διὰ τὴν ἐκλογήν μου. Τοὺς παρακαλῶ ὅμως νὰ ἔχωσιν ὑπ' ὄψει των τὸν νόμον τῆς σχετικότητος καὶ νὰ μὴ λησμονήσωσιν, ὅτι ἀντιθέτως πρὸς τὸ λαϊκὸν ρητὸν «τὸ ράσο κάμνει τὸν παπᾶ» τὸν ρήτορα δὲν τὸν δημιουργεῖ τὸ ἀξίωμα. Καὶ φοβοῦμαι πολὺ μὴ γίνω ἐγὼ ἔμπρακτον παράδειγμα καὶ ἀποδείξω, ὅτι ἔχω πολὺ ὀλιγωτέραν σχέσιν πρὸς τὴν ρητορικὴν ἀπὸ τὸ ράσο πρὸς τὸν παπᾶ καὶ ἀπὸ τὴν σχετικότητα πρὸς τὸν κ. Αἰνστάϊν.

Τὸ φιλελεύθερον πνεῦμα τὸ διέπον τὸν τεκτ.: ἀφίνει ἀπόλυτον ἐλευθερίαν εις τοὺς ὁμιλητάς διὰ νὰ ἐκλέξωσι τὸ θέμα των, καὶ διὰ τοῦτο ὁ θέλων νὰ παρακολουθήσῃ τὰς ἐγκαταστάσεις τῶν νέων ἀξιωμ.: εις τὰς διαφόρους Στοιὰς θὰ λάβῃ τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἀκούσῃ διάφορα θέματα. Ὅσοι ἐκ τῶν ἀδ.: ἔχουσιν ἀγάπην πρὸς τὰ φυλοσοφικὰ ζητήματα, δὲν θὰ ἐκανοποιηθῶσιν ἀπόψε ἀπὸ τὴν ὁμιλίαν μου. Δὲν ἔχω σοβαροὺς δεσμοὺς μὲ τὰ δύσκολα αὐτὰ πράγματα, οὔτε ἰδιαιτέραν κλίσιν πρὸς τὰ ὑπερφυσικὰ προβλήματα. Ἄν δὲ ἤθελον ἐπιχειρήσῃ νὰ διέλθω καὶ διὰ τῆς εὐρυτέρας φιλοσοφικῆς λεωφόρου, θὰ παρουσιάζον τὴν εἰκόνα ἀφελοῦς χωρικοῦ, ὁ ὁποῖος διὰ πρώτην φορὰν ἀποχωριζόμενος τῶν ἡσυχῶν δρομίσκων τοῦ χωρίου του, εὐρίσκειται ἔξαφνα

εἰς πολυσύχναστον δρόμον μιᾶς συγχρόνου μεγαλουπόλεως, ἔπου ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμήν κινδυνεύει τοῦλάχιστον νὰ τσακισθῆ ἀπὸ κανένα αὐτοκίνητον. Ἐπὶ χαρακτῆρος, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ ἐπίδρασιν ἴσως ἐπαγγελματικὴν φέρομαι εἰς τὰ πρακτικώτερα. Καὶ εὐχαριστῶ τὸν Μ.· ἄρχ. τοῦ συμ.· διὰ τοῦτο ὅχι διότι δὲν σέβομαι τὴν φιλοσοφίαν ἢ ὅτι τὴν θεωρῶ πεσιττὸν πρᾶγμα, ἀλλὰ, διότι, ἂν μὲ ἀπησχόλουν τὰ ὑπερφυσικὰ προβλήματα, ἀσφαλῶς ἢ τάσις μου αὐτῇ θὰ διηκυλύνε τοὺς ἐμπιστευομένους με ἀσθενεῖς νὰ γνωρίσωσι μίαν ὥραν πρότερον τὰ προβλήματα τῆς αἰωνιότητος.

Δὲν χρειάζεται μεγάλη δόσις παρατηρητικότητος διὰ νὰ ἀντιληφθῆ τις, ὅτι ἡ σημερινὴ θέσις τοῦ τεκτ.· παρ' ἡμῖν δὲν ἐκανοποιεῖ πλήρως τοὺς ἀδελ.·, ἂν καὶ δὲν πρέπει νὰ ἀγνοῶμεν, ὅτι συγκριτικὴ μελέτη τῆς σημερινῆς καταστάσεως πρὸς τὴν πρὸ ὀλίγων ἐτῶν τοιαύτην παρέχει δεδομένα λίαν ἐνθαρρυντικά.

Καὶ εἰς κατ' ἰδίαν συνομιλίαις τῶν Ἀδ.· καθὼς καὶ ἐντὸς τῶν Στοῶν ἡ θέσις τοῦ τεκτ.· παρ' ἡμῖν γίνεται οὐχὶ σπανίως ἀντικείμενον μελέτης. Τὰ συμπεράσματα εἶναι ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, καυτηρίας τῆς καταστάσεως, ποικίλλουσα μόνον κατὰ βαθμὸν ἐξαρτώμενον ἐκ τῆς πείρας καὶ τῆς ἰδιοσυγκρασίας ἐκάστου δὸς δ' εἰπεῖν ἐνίοτε καὶ ἐκ τῆς ὥρας τοῦ ἔτους. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν βελτίωσιν τῆς καταστάσεως γίνεται καὶ ἐδῶ, ἔπως πολλάκις καὶ εἰς τὴν ἰατρικὴν, χρῆσις ἀνισχύρου πολυφαρμακείας. Ἐν κατὰ τὰς σχετικὰς συζητήσεις ἤθελε πρὸς στιγμήν ὁ ἀκροατῆς λησμονήσῃ τὸ περιβάλλον, θὰ δυσκολευθῆ νὰ προσανατολισθῆ καὶ νὰ διακρίνῃ, ἂν τὸ ὑπὸ συζήτησιν θέμα ἐν τῷ συνόλῳ τοῦ εἶναι τεκτ.· ἢ ἐν ἄλλο οἰονδήποτε συνδεόμενον πρὸς τὴν ἐν γένει κοινωνικὴν, ἐθνικὴν καὶ κρατικὴν ἡμῶν ζωὴν. Καὶ ἀληθῶς ὁ τεκτ.· ὡς κοινωνικὸς θεσμὸς ἔχει τοὺς αὐτοὺς κεφαλαιώδεις χαρακτῆρας μὲ τὰ ἄλλα κοινωνικὰ προβλήματα, συνδέεται δὲ ἡ θέσις καὶ ἡ πρόοδος αὐτοῦ στενώτατα πρὸς τὴν ἐξέλιξιν τῆς καθ' ὅλου κοινωνικῆς ζωῆς. Λάβετε ἕνα οἰονδήποτε ζήτημα· τὸ ἀφορῶν τὴν ἐκπαίδευσιν λ. χ. ἢ τὴν δικαιοσύνην ἢ ἄτι ἄλλο ἀπὸ τὴν κοινωνικὴν ζωὴν. Μελετήσατέ το, ἐξετάσατέ το. Μελετήσατε κατόπιν τὸν τεκτ.· παρ' ἡμῖν, ψυχολογήσατε, συγκρίνατε, ἀναλύσατε τὰ αἷτια καὶ τὰ ἀποτελέσματα. Θὰ εὑρητε εἰς ὅλα τὸν αὐτὸν βαθμὸν προόδου ἢ ἀνεπαρκείας, ἀλλὰ καὶ θὰ πεισθῆτε ὅτι τὰ αἷτια εἶναι κοινά, αἷτια γενικῆς φύσεως.

Οἴσοσδήποτε καὶ ἂν εἶναι ὁ βαθμὸς τῆς κοινωνικῆς, τῆς ἠθικῆς καὶ πνευματικῆς ἐξελιξέως μιᾶς χώρας, χαμηλῆ ἢ ὑψηλῆ ἀδιάφορον, ὑπάρχει πάντοτε μίᾳ ἀναλογίᾳ, μίᾳ κανονικότης εἰς ὅλας τὰς ἐκφάνσεις

της ζωής εις τὴν ὀρισμένην αὐτὴν κοινωνίαν. Καὶ ἡ διανόησις καὶ ἡ ἠθικότης καὶ ἡ ἐπιστημονικὴ ἐπίδοσις εὐρίσκονται κατ' ἀναλογίαν εἰς τὸν αὐτὸν βαθμὸν ἐξελίξεως. Εἶναι τοῦτο κανὼν, θὰ ἡδυνάμην νὰ εἶπω, ὁ ὅποτος ἰσχύει πανταχοῦ καὶ πάντοτε. Ἀκούομεν συχνὰ ὅτι ἀλλαχοῦ, ἐν Ἀγγλίᾳ λ. χ., ὁ τεκτ.· κατέχει θέσιν καὶ δύναμιν ἠθικὴν καὶ ὕλικήν. Ἀλλὰ θὰ ἦτο ἐπιτετραμμένον νὰ παρατηρήσωμεν, ὅτι εἰς τὸ αὐτό, εἰς ἀνάλογον ἐπίπεδον εὐρίσκονται ἐκεῖ καὶ ὁ κοινοβουλευτισμὸς καὶ ὁ χαρακτήρ τοῦ ἀτόμου καὶ αἱ κοινωνικαὶ ἐν γένει συνθήκαι. Τὸ αὐτὸ ἰσχύει καὶ παρ' ἡμῖν καὶ θὰ ἦτο ματαιοπονία καὶ φροῦδαί αἱ ἐλπίδες τὸ νὰ ζητῶμεν τὸν τεκτ.· εἰς ἀνώτερον καὶ ὑψηλότερον ἐπίπεδον ἐκείνου, εἰς τὸ ὅποιον εὐρίσκονται αἱ ἄλλαι ἐκφάνσεις τῆς κοινωνικῆς ζωῆς. Μὴ ζητῆτε, διότι δὲν θὰ ἀνεύρητε ἐξόχους καλλιτέχνας ἢ ἐπιστήμονας, ἢ ὑπερόχους χαρακτήρας μέσα εἰς πενιχρὸν περιβάλλον, ὅπως δὲν θὰ ἀνεύρητε ἰθαγενεῖς ξανθοὺς εἰς τὰς ἐρήμους τῆς Κεντρικῆς Ἀφρικῆς. Αἱ δυναμικότητες συνδέονται ἀπολύτως καὶ κατὰ βαθμὸν πρὸς τὴν ἐξέλιξιν. Καὶ ὅταν ἔχωμεν τοῦτο ὡς γνώμονα, δὲν θὰ ζητῶμεν περισσότερα, ἀπὸ ὅσα ὁ βαθμὸς τῆς ἐξελίξεως ἐπιτρέπει νὰ ἔχωμεν.

Εὐρισκόμεθα εἰς ἐξέλιξιν. Ἐξελισσόμεθα ἠθικῶς, ἐξελισσόμεθα διανοητικῶς, ἐξελισσόμεθα καὶ σωματικῶς ἀκόμη. Ἡ δυναμιτικότης σήμερον μᾶς δίδει ὅ,τι εἶμεθα. Ἐχομεν ρεκόρ, τὰ ὅποια δὲν θὰ δυνάμεθα νὰ ὑπερδῶμεν. Δὲν θὰ ἐπιχειρήσω νὰ ἐξετάσω ἀναλυτικῶς τὰ αἷτια καὶ τὰ ἀποτελέσματα τῆς καταστάσεώς μας ταύτης διότι τοῦτο θὰ ἀπῆται μελέτην λεπτομερῆ καὶ μακρὰν μὴ συμβιβαζομένην πρὸς τὸν χρόνον καὶ τὰς ἀπαιτήσεις τῆς ἐσπέρας ταύτης. Θὰ περιορισθῶ εἰς δύο μόνον συγκεκριμμένα γεγονότα ἐνδεικτικὰ τοῦ βαθμοῦ τῆς δυναμικότητός μας, καθὼς καὶ τῶν ὅρων ὑπὸ τοὺς ὁποίους σχηματίζεται αὕτη. Κατὰ τοὺς τελευταίους Ὀλυμπιακοὺς ἀγῶνας εἰς τὸ Ἀμστερνταμ αἱ ἐπιδόσεις τῶν μετασχόντων ἡμετέρων ἀθλητῶν ὑπελείφθησαν σημαντικῶς.

Βον Ἰφίσταται παρ' ἡμῖν κληροδότημα, σκοπὸς τοῦ ὁποίου εἶναι ἡ βράδευσις κατ' ἔτος πραγματείας ἐπιστημονικῆς πρωτοτύπου. Κατετέθησαν ἐρέτος τρεῖς ἐργασίαι, ἂν καὶ ὁ σχετικὸς ἐπιστημονικὸς κόσμος εἶναι κατ' ἀριθμὸν ἀξιοσέβαστος. Ἡ ἐλλανόδικος ἐπιτροπή, τῆς ὁποίας ἡ ἐκθεσις ἀνεγνώσθη πρὸ δύο ἡμερῶν, οὐδὲν τῶν ὑποβληθέντων ἔργων ἔκρινε βραβεύσιμον. Τὸ ἴδιον εἶχε συμβῆ διὰ τὸ αὐτὸ ἀγωνισμα τὸ παρελθὸν ἔτος.

Ἡ μικρὰ ἐπίδοσις τῶν ἀγωνισθέντων εἰς τὸν στίβον τοῦ Ἀμ-

στερνται Ἑλλήνων ἀθλητῶν, καθὼς καὶ τῶν ὑπαβαλόντων πρὸς βρά-
 δευσιν τὰ ἔργα τῶν ἐπιστημόνων ὀφείλεται εἰς φυσικὴν, σωματικὴν ἢ
 πνευματικὴν ἀνεπάρκειαν; Βεβαίως τοῦτο παίζει σπουδαιότατον
 ρόλον καὶ συνδέεται μὲ τὴν ἐξέλιξιν ἡμῶν.

Ἄλλὰ πῶς ἠθέλετε ὁ Ἕλληνας ἀθλητὴς, ὁ βιοπαλαιστὴς, ὁ κακῶς
 τρεφόμενος, ὁ ὑπὸ κακῶς ἐν γένει ὑγιεινῶς συνθήκας διαβίων, ὁ ἀνευ
 συστήματος καὶ μὲ πεινχρᾶ καὶ ἀρχέγονα μέσα προπονούμενος, πῶς
 θέλετε ὁ ἀθλητὴς αὐτὸς νὰ ἀντιμετρηθῇ πρὸς τὸν φοιτητὴν ἀθλητὴν
 τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Καϊμπριτζ ἢ τὸν Ἀμερικανὸν ἀθλητὴν ἑκα-
 τομμυριοῦχον, διαδιδόντας καὶ προπονομένους ὑπὸ συνθήκας ὀλικῶς
 καὶ ἐπιστημονικῶς, τὰς ὁποίας ὁ ἰδικὸς μας ἀθλητὴς οὐδὲ νὰ φαντα-
 σθῇ δύναται; Θέλω νὰ τονίσω, ὅτι καὶ ὁ ἀθλητὴς μας καὶ ὁ Ἐπιστή-
 μων, τοῦ ὁποίου δὲν ἐκρίθη βραβεύσιμος ἢ ἐργασία, ἀσφαλῶς θὰ εἴ-
 χον ἐπιδόσεις σοβαρὰς καὶ βραβευσίμους, ἂν ἐτύχχανε νὰ ἱεροποιη-
 θῶσιν ἢ νὰ ἐργασθῶσιν εἰς κέντρα διαθέτοντα τὰ σύγχρονα ἐπιστημο-
 νικὰ μέσα καὶ συμπεραίνομεν, ὅτι πολλαπλοὶ ὅροι εἶναι ἀνάγκη νὰ
 συνδράμωσι διὰ τὴν βελτίωσιν τῆς ἐξελίξεως. Προσπαθοῦμεν νὰ ἀνέλ-
 θωμεν, νὰ φθάσωμεν τὴν κορυφὴν τοῦ ὅρου, ὅπου ἔχουσιν ἤδη κατα-
 σκηνώσει ἄλλοι μᾶλλον ἡμῶν προηγμένοι λαοί. Θὰ φθάσωμεν καὶ
 ἡμεῖς ἐκεῖ σὺν τῷ χρόνῳ. Χρειαζέται ὁμοίως πρὸς τοῦτο προσπάθεια
 ἀτομικὴ καὶ ὁμαδική. Ὅχι μονομερῆς ἢ προσπάθεια, ἀλλὰ πρὸς ὅλας
 τὰς κατευθύνσεις.(1)

(1) Βλέπε συνέχεια καὶ τέλος τοῦ λόγου τούτου ἐν ἀρχῇ τοῦ παρόντος τεύχους
 καὶ μετὰ τὸ πρῶτον ἄρθρον εἰς σελ. 488.

ΑΡΧΑΙΡΕΣΙΑΙ ΣΤΟΩΝ

*Εκ τῶν ἀρχαιρεσιῶν τοῦ νέου τεκτονικοῦ ἔτους παρατίθενται κατωτέρω μόνον αἱ μέχρι τέλους τοῦ λήξαντος μηνὸς Νοεμβρίου ληφθεῖσαι ἐκ τῶν ἐν Ἑλλάδι ἐπαρχιακῶν Στοῶν. Αἱ λοιπαὶ ἀναγραφῆσονται εἰς τὸ προσεχὲς τεῦχος.

Σ'. Στ'. «ΤΣΙΜΙΣΚΗΣ» ἐν Ἀν'. Ἀλεξανδρουπόλεως

1 Σεβ.: Ἀλεξ. Πολίτης	10 Στεγ.: Κωνστ. Λαγουμιτζάκης
2 Α' Ἐπ.: Σπυρ. Γούναρης	11 Β'. Δοκ.: Γεώρ. Γανύσης
3 Β' Ἐπ.: Βασ. Παπαδόπουλος	12 Ἀρχιτ.: Ἀριστ. Χριστίδης
4 Ρητ.: Ἀχιλ.: Σαμοθράκης	13 Ἀρχιεφ.: Ἀθ. Φαναριώτης
5 Γραμμ.: Δημ. Παπανικολάου	14 Σημαιοφ.: Βασ. Μητσόπουλος
6 Ταμ.: Χαριλ. Βασιλάτος	15 Πρόσθ.: Ρήτωρ Κων. Μανათός
7 Α'. Δοκ.: Βασ. Πασχάλης	16 » Γραμμ.: Κων. Μαρινέλης
8 Ἐλεον.: Ἰωσήφ Μητράνης	17 » Ταμίας Ἰωάν. Ἰατροῦ
9 Τελετ.: Ἰωάν. Τέντες	

Σ. Στ'. «ΑΡΓΟΝΑΥΤΑΙ» ἐν Ἀν'. Βόλου

1 Σεβ.: Ἀπ. Κακισόπουλος	8 Ἐλεον.: Ἰωάν. Μαυροπούλης
2 Α'. Ἐπ.: Ἀνδρ. Μαυροπούλης	9 Τελετ.: Ἰωάν. Σακκῆς
3 Β'. Ἐπ.: Ζ. Σαχίνης	10 Στεγ.: Νικ. Τσιμόπουλος
4 Ρητ.: Ἰω. Ζίφος	11 Β'. Δοκ.: Ἀλ. Λεῶη
5 Γραμμ.: Ἀριστ. Μυριανθούσης	12 Ἀρχιτ.: Κ. Μπουμπουλίδης
6 Ταμ.: Βασ. Τσομλεξόγλου	13 Ἀρχιεφ.: Δημ. Βουλγαράκης
7 Α'. Δοκ.: Κ. Δεκουσιώτης	14 Σημαιοφ.: Ἀν. Μουρτζοῦκος

Σ'. Στ'. «ΜΕΓΑΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ» ἐν Ἀν'. Θεσσαλονίκης

1 Σεβ.: Δέξιππος Ἀντωνιάδης	7 Α'. Δοκ.: Ἀχιλ. Λογοθέτης
2 Α'. Ἐπ.: Γεώργιος Ἀθηγέλλης	8 Ἐλεον.: Ἰωάν. Λαδένης
3 Β'. Ἐπ.: Ἐμμανουήλ Λεωνίδας	9 Τελετ.: Πᾶνος Ταλιανίδης
4 Ρητ.: Χαράλαμπος Λέκκας	10 Στεγ.: Ἀθ. Παπαχριστοδοῦλου
» Πρόσθετος Ἰωάν. Τραχανῆς	11 Β'. Δοκ.: Χρῖστος Ναοῦμ
5 Γραμμ.: Σοφοκλῆς Ζωγράφος	12 Ἀρχιτ.: Ἀθαν. Ἀθηγέλλης
» Πρόσθ.: Εὐάγγ. Σταυρίδης	13 Ἀρχιεφ.: Λ. Μαμτζουρίδης
6 Ταμ.: Κωνσταντ. Σαράτσης	14 Σημαιοφ.: Δημ. Γεωργαντάς

Σ'. Στ'. «ΦΟΙΝΙΞ» ἐν Ἀν'. Θεσσαλονίκης

1 Σεβ.: Ἰωάννης Λαδάς	4 Ρητ.: Μ. Γρηγοριάδης
2 Α'. Ἐπ.: Μιχ.: Μαυροκορδάτος	5 Γραμμ.: Σπυρ. Κοκκίνης
3 Β'. Ἐπ.: Μαρ. Πολλάτος	6 Ταμ.: Κ. Κολοτούρος

- 7 Α'. Δοκ.: Γ. Παρσκειυαΐδης 11 Β'. Δοκ.: Δαυίδ Ἀμαρίλιο
 8 Ἐλεον.: Π. Πάνου 12 Ἀρχιτ.: Φιλ. Παιωνίδης
 9 Τελετ.: Ν. Πλάσιος 13 Ἀρχιεφ.: Ἡλ. Λάιος
 10 Στεγ.: Ἀγ. Πετρινός 14 Σημαιοφ.: Δημ. Ρουτζούνης
 Προσθετοι Ρητ.: Ἀν. Μπραχάλης, Γραμμ.: Μάρκ. Μαρκόπουλος,
 Ταμ.: Παν. Φερράτος, Ἐλεον.: Ἰ. Ματελάν, Τελετ.: Μ. Μόλλο.

Σ.: Στ.: «ΔΩΔΩΝΗ» ἐν Ἀν.: Ἰωαννίνων

- 1 Σεβ.: Δημ. Ἀργυράκης 8 Ἐλεον.: Μεῖρ Ἰζρά
 2 Α'. Ἐπ.: Μιχ. Ἀράπης 9 Τελετ.: Βασ. Δόνος
 3 Β'. Ἐπ.: Δημ. Τσουνίδης 10 Στεγ.: Νικ. Γκαραλάνης
 4 Ρητ.: Γεωργ. Μουλαϊμίδης 11 Β'. Δοκ.: Λεων. Ἀλιτός
 5 Γραμμ.: Εὔστρ. Ἀθανασάκος 12 Ἀρχιτ.: Γεωρ. Καπᾶς
 6 Ταμ.: Γεωρ. Χαρισιάδης 13 Ἀρχιεφ.: Χρ. Σούλης
 7 Α' Δοκ.: Ἰωάν. Δασκαλόπουλος 14 Σημαιοφ.: Ἀν. Τσουκανέλλης

Σ.: Στ.: «ΑΜΦΙΚΤΥΩΝ» ἐν Ἀν.: Λαρίσης

- 1 Σεβ.: Ν. Οἰκονόμου 5 Γραμμ.: Δημ. Κραψίτης
 2 Α'. Ἐπ.: Γερ. Αὔγερόπουλος 6 Ταμ.: Ἐλεον.: Β. Ἀννούσης
 3 Β'. Ἐπ.: Περ. Χρυσοδέργης 7-8 Α'. Δοκ.: καὶ Στεγ.: Π. Γούσιος
 4 Ρητ.: Ν. Γιοχάλας 9 Τελετ.: Χρ. Γρουπάρης

Σ.: Στ.: «ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΙΣ» ἐν Ἀν.: Μυτιλήνης

- 1 Σεβ.: Ἀθαν. Π. Γαλανόπουλος 9 Τελ.: Κωνστ. Τριανταφυλλίδης
 2 Α'. Ἐπ.: Μιχ. Κάμφωνας 10 Στεγ.: Ἀριστοτέλης Μπίνας
 3 Β'. Ἐπ.: Δ. Παρδᾶέλης 11 Β'. Δοκ.: Γ. Τριανταφυλλίδης
 4 Ρητ.: Τάκης Ι. Χριστοδουλίδης 12 Ἀρχιτ.: Σπυρ. Β. Τσιλιώτος
 5 Γραμμ.: Παναγ. Φ. Καμπούρης 13 Ἀρχιεφ.: Ἀλεξ. Μ. Ἀκριδός
 6 Ταμ.: Θεοφρ. Χατζηγεωργίου 14 Σημαιοφ.: Κωνστ. Γιαννέλης
 7 Α'. Δοκ.: Ἀνδρέας Σερτελής Προσθ. Γραμμ. Δημ. Βαμβούρης
 8 Ἐλεον.: Ἀπίστολος Ἀντωνίου » Ρητ.: Βασ. Κανέλης

Σ.: Στ.: «ΠΙΤΓΑΚΟΣ» ἐν Ἀν.: Μυτιλήνης

- 1 Σεβ.: Ἀρ. Ἀλιθιάτος 8 Ἐλεον.: Κυρ. Δεμπῶνος
 2 Α'. Ἐπ.: Δημ. Πούμπουρας 9 Τελετ.: Παρ. Σαλιάρης
 3 Β'. Ἐπ.: Νικ. Πετρόπουλος 10 Στεγ.: Μεν. Καρδασός
 4 Ρητ.: Ἀριστ. Τόνος 11 Ἀρχιτ.: Γεώργ. Πετρέλλης
 5 Γραμμ.: Ἰωάν. Κικαδέλης 12 Ἀρχιεφ.: Ι. Γεωργόπουλος
 6 Ταμ.: Μιλτ. Χ. Ράλης 13 Σημαιοφ.: Α. Πανταζής
 7 Α'. Δοκ.: Γεωρ. Τσοκάνης

Σ.: Στ.: «ΕΚΑΤΗ» ἐν Ἀν.: Σάνθης

1 Σεβ.: Γρηγόριος Σειραχίδης	6 Ταμ.: Ἀλφρέδος Ἀδαμαντίδης
2 Α΄. Ἐπ.: Εὐρ. Ἱερωνυμίδης	7 Α΄. Δοκ.: Κων. Ἀδαμίδης
3 Β΄. Ἐπ.: Γεώργ. Μουτεδελλῆς	8 Ἐλεον.: Δημοσθ. Ἀλεότζος
4 Ρητ.: Ἡλίας Δασκαλάκης	9 Τελετ.: Γεώργ. Κωνσταντινίδης
5 Γραμμ.: Δημ. Κανταρτζῆς	10 Στεγ.: Ὁρέστης Χριστίδης

Σ.: Στ.: «ΠΑΛΑΙΩΝ ΠΑΤΡΩΝ ΓΕΡΜΑΝΟΣ» ἐν Ἀν.: Πατρῶν

1 Σεβ.: Μιχαὴλ Μυλωνᾶς	10 Στεγ.: Θεόδωρος Ρόζος
2 Α΄. Ἐπ.: Χαρίλαος Κακούρης	11 Β΄. Δοκ.: Δημ. Παπαζυμύρης
3 Β΄. Ἐπ.: Γεώργ. Τριάντης	12 Ἀρχιτ.: Γεώρ. Διαμαντόπουλος
4 Ρητ.: Κωνσ. Παπαγγελούτσος	13 Ἀρχιεφ.: Ἰωάν. Μομφεράτος
5 Γραμμ.: Φραγ. Καψοκέφαλος	14 Σημαιοφ.: Παναγ. Ευδίας
6 Ταμ.: Νικόλαος Γκότσης	Πρόσθετος Ρητ.: Χαρόλδ Χούλαντ
7 Α΄. Δοκ.: Νικολ. Χαϊδόπουλος	» Γραμμ.: Ἀλ. Ἀλεξόπουλος
8 Ἐλεον.: Δημήτρ. Χαρθαλιᾶς	» Ταμ.: Ὀδυσ. Γεληγιώτης
9 Τελετ.: Ἀλεξ. Κρεμύδης	

Σ.: Στ.: «ΗΡΑ» ἐν Ἀν.: Σάμου

1 Σεβ.: Ἐρνέστ Δ. Λουτ-Μάρκ	7 Α΄. Δοκ.: Νικ. Ἀλεξανδράκης
2 Α΄. Ἐπ.: Ἰάσων Καραδημητρίου	8 Ἐλεον.: Σωκρ. Ἰωαννίδης
3 Β΄. Ἐπ.: Νικ. Κροντηρᾶς	9 Τελετ.: Γεώρ. Γιαγκόπουλος
4 Ρητ.: Νικ. Κυράνης	10 Στεγ.: Ἐμμ. Γιοκαρίνης
5 Γραμμ.: Βασίλ. Καπνιάς	11 Σημαιοφ.: Ἰωάν. Γκοῦ
6 Ταμ.: Ἰωάν. Λάμπρου	

Σ.: Στ.: «ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ» ἐν Ἀν.: Σερρών

1 Σεβ.: Ἀναστάσιος Γαλδέμης	6 Ταμ.: Ἀπόστ. Παπαδόπουλος
2 Α΄. Ἐπ.: Γεώργιος Γεωργιάδης	7 Α΄. Δοκ.: Γεώργ. Κούζας.
3 Β΄. Ἐπ.: Δημήτριος Κοντὸς	8 Ἐλεον.: Ἀλέξαν. Τσιάνγκας
4 Ρητ.: Θωμάς Τικόπουλος	9 Τελετ.: Νικόλ. Γεωργιάδης
5 Γραμμ.: Ἀγγέλος Κομιώτης	10 Στεγ.: Γεώργιος Καραβίτης

Σ.: Στ.: «ΑΔΑΜΑΝΤΙΟΣ ΚΟΡΑΗΣ» ἐν Ἀν.: Χίου

1 Σεβ.: Γεώργιος Ψηλογαλάνης	5 Γραμμ.: Ἰωάνν. Καμίνης
2 Α΄. Ἐπ.: Γεώργ. Βερδερέλης	6 Ταμ.: Ἰωάννης Μικέδης
3 Β΄. Ἐπ.: Γεώργ. Παγιαυλάς	7 Α΄. Δοκ.: Νικόλαος Μελέκος.
4 Ρητ.: Δημήτριος Ἀράπης	

ΕΚΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΦΕΛΗ ΕΡΓΑ

ΤΡΙΤΗ ΔΙΕΘΝΗΣ ΕΚΘΕΣΙΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Ἡ τρίτη διεθνὴς ἐκθεσις τῆς Θεσ)νίκης, ἦν προανήγγειλεν ὁ «Πυθαγόρας» ἐν τῷ τεύχει τοῦ μηνὸς Αὐγούστου, μετὰ δεκαπενθήμερον ἀναβολὴν προκληθεῖσαν ἐκ τῆς ἐπιβραδυνθείσης ἀποστολῆς πλείστων ἐκθεμάτων διήρκεσεν ἀπὸ τῆς 30ῆς Σεπτεμβρίου μέχρι τῆς 16ης Ὀκτωβρίου.

Ἡ ἐκθεσις αὕτη ὀργανώθη ὁμολογουμένως κατὰ τὸν εὐστοχώτερον τρόπον, ἔφ' ὅσον αἱ περιστάσεις καὶ τὰ μέσα ἐπέτρεπον, ὑπὸ πολυμελοῦς ὀργανωτικῆς Ἐπιτροπῆς ἐκ βιομηχάνων καὶ ἄλλων εἰδικῶν ἀνδρῶν.

Ἡ ἐκτέλεσις πασῶν τῶν προκαταρκτικῶν ἐργασιῶν, ἡ γενικὴ μέριμνα περὶ τῶν ληπτέων μέτρων πρὸς ἐπιτυχίαν τῆς ἐκθέσεως καὶ ἡ γενικὴ διεύθυνσις τῆς λειτουργίας αὐτῆς ἀνετέθη εἰς ἐννεαμελῆ ἐκτελεστικὴν Ἐπιτροπὴν, ἦν ἀπετέλουν οἱ κ. κ. Π. Ν. Παπαπανᾶγος, Ζ. Βέρρου, Ε. Ἀκριτίδης, Τρ. Κοντονασόπουλος, Θ. Σταματόπουλος, Ἀ. Σαχίνης, Ἐμμ. Πειρουνάκης, Γ. Ἰωαννίδης καὶ Ἀρ. Κατσάρου. Παρὰ ταύτην δὲ ἐξελέγη ὡς Γεν. Διευθυντῆς τῆς ἐκθέσεως ὁ κ. Νικ. Γερμανός, ἀρχαῖος καθηγητῆς τῶν Φυσικῶν Ἐπιστημῶν καὶ εἶτα διευθυντῆς τοῦ ἐν Ἀθήναις Ζωολογικοῦ κήπου κλπ.

Πρόεδρος τῆς ἐκτελεστικῆς ταύτης Ἐπιτροπῆς ἐξελέγη ὁ διαπρεπῆς ἐπιστῆμων μηχανολόγος, ἅμα δὲ γνήσιος ἐλεύθερος τέκτων, ὁ γνωστός ἤδη παρὰ τῷ τεκτονικῷ κόσμῳ ἀδ. Παναγιώτης Ν. Παπαπανᾶγος, ἀνὴρ ρηξικέλευθος καὶ φιλοπρόοδος, ἀκαταπόνητος συντελεστῆς ἐν παντὶ κοινωφελεῖ ἔργῳ. Ὑπὸ τὴν φωτεινὴν αὐτοῦ ἔμπνευσιν εἰργάζετο ἐν συμποίᾳ ἡ ἐκτελεστικὴ Ἐπιτροπὴ καὶ ἐλύοντο κατὰ τὸν εὐθύτερον τρόπον, μετὰ περισκέψεως καὶ εὐθυφροσύνης πάντα τὰ ἀναφύμενα πολυσχιδῆ ζητήματα.

Οὕτω διὰ τὴν τρίτην διεθνῆ ἐκθεσιν τῆς Θεσ)νίκης προσιονίζετο ἐπιτυχία, πολὺ ἀνωτέρα τῶν δύο προηγηθεισῶν. Ἀλλὰ μοιραῖαι συγκυρίαι ἀνέκοιψαν τὸ ἔργον καὶ διέψευσαν τὰς προσδοκίας. Καὶ πρῶτον παρενέπεσεν ἀπόροπτος ἡ προκήρυξις τῶν βουλευτικῶν ἐκλογῶν καὶ ἡ ἐπακόλουθος ἐνέργεια τούτων, ἥτις περιέσπα τὰ πνεύματα καθ' ὅλον τὸ Κράτος. Εὐθύς δὲ μετὰ τὰς ἐκλογὰς ἐνέσκηψεν εἰς τὰς πλείστας τῶν βιομηχανικῶν πόλεων ἡ ἐπιδημία τοῦ Δαγγείου, ἐμπνεύσασα τὸν τρό-

μον και διαταράξασα πολυτρόπως τὸν οἰκονομικὸν βίον τῆς χώρας.

Ἄμφότερα τὰ γεγονότα ταῦτα ἐπήνεγκον ἰσχυρὸν πλῆγμα κατὰ τῆς ἐκθέσεως. Ὡς ἐκ τῶν εἰρημένων αἰτίων, ἅτινα εὐλόγως περιέσπων τὴν σκέψιν πασῶν τῶν κοινωνικῶν τάξεων, ἀνεστάλη ἢ ἀποστολὴ πλείστων ἐκθεμάτων παρὰ τὰς προηγηθείσας σχετικὰς δηλώσεις.

Παρ' ὅλα ὁμως ταῦτα, ἐὰν ἡ ἐκθεσις παρουσίασε μικρότερον ἀριθμὸν ἐκθεμάτων ἢ κατὰ τὰ προηγούμενα ἔτη, ἐπέτυχεν ὁμως ὡς πρὸς τὸν κυριώτερον σκοπὸν τῶν τοιούτων ἐκθέσεων, ἔχουσῶν χαρακτηρὰ μᾶλλον ἐμποροπανηγύρεων πρὸς ἰανάπτυξιν τῶν ἐμπορικῶν συναλλαγῶν ἐπὶ προϊόντων ἰδίως μὲν ἐγχωρίων ἀλλὰ καὶ ξένων καὶ μάλιστα γειτόνων Κρατῶν. Ἡ στενωτέρα δὲ ἐμπορικὴ ἐπικοινωνία μετὰ τῶν γειτνιαζουσῶν χωρῶν προάγει τὴν ἀντίληψιν τῶν λαῶν περὶ τῶν συνδεόντων αὐτοὺς κοινῶν συμφερόντων καὶ ἐπιδρᾷ ψυχολογικῶς πρὸς διέγερσιν φιλικῶν αἰσθημάτων καὶ λήθην τῶν φυλετικῶν παθῶν.

Ἰδίως ὁμως ἡ Διεθνὴς Ἐκθεσις Θεσ)νίκης προώρισται νὰ παρᾶσχη οὐσιαστικὴν ὑπηρεσίαν εἰς τὴν πρόοδον τῆς ἐθνικῆς παραγωγῆς. Διότι ἐπαναλαμβανομένη ἐτησίως, θὰ ἐμφανίξῃ πᾶσαν ἐπιτυγχανομένην βελτίωσιν καὶ ἐν τῇ γεωργίᾳ καὶ τῇ βιομηχανίᾳ, ἔτι δὲ καὶ ἐν τῇ οἰκιακῇ βιοτεχνίᾳ. ἥτις πρέπει κατὰ πάντα τρόπον νὰ ὑποστηριχθῇ ἐν Ἑλλάδι ὡς μᾶλλον προσαρμοζομένη εἰς τὰ ἥθη τοῦ λαοῦ. Κατὰ ταῦτα ἡ Ἐκθεσις αὕτη θὰ παρέχῃ κατ' ἔτος νέα στοιχεῖα μελέτης πρὸς ἐφαρμογὴν παραγωγικῆς πολιτικῆς, διότι βαθμηδὸν θὰ ὑποδεικνύῃ διὰ τῆς ἐρεῦνης τῶν ἐκτιθεμένων προϊόντων, τίνες βιομηχανίαι ἢ βιοτεχνίαι ἢ γεωργικαὶ καλλιέργειαι χρήζουσι παροτρύνσεως, καθοδηγήσεως καὶ ἐνισχύσεως κατὰ πάντα δυνατὸν τρόπον. Διὰ τοὺς λόγους δὲ τούτους προσήκει ἡ τοιαύτη Ἐκθεσις νὰ μονιμοποιηθῇ ἐτησίως ἐν Θεσ)νίκῃ, ἥτις ἀποτελεῖ τὸ κέντρον τῶν νέων ἡπειρωτικῶν χωρῶν, αἵτινες παρουσιάζουσι πολλαπλᾶς εὐνοϊκᾶς συνθήκας οὐ μόνον πρὸς παντοειδεῖς καλλιέργειας, ἀλλὰ καὶ πρὸς ἐγκαθίδρυσιν βιομηχανικῶν τινῶν ἐπιχειρήσεων. Προσῆκει δὲ προπάντων νὰ ἐκτιμηθῇ ὁ διαπνέων τὰ κυριώτερα κέντρα τῶν νέων χωρῶν εὐελπίς ὄργανος προόδου καὶ πολιτισμοῦ, ἀπονευκρούμενος μέχρι τοῦδε ἐλλείπει ὀφειλομένης ἐνθαρρύνσεως καὶ ἐνισχύσεως ἐκ μέρους τοῦ Κράτους.

Ἐπὶ τούτοις ὁ Πυθαγόρας ἐπιφυλάσσει νὰ διαπραγματευθῇ ἐν καιρῷ εἰδικὰ ζητήματα ἀφορῶντα τὴν ἐνίσχυσιν τῆς παραγωγῆς. Ἐπὶ τοῦ παρόντος δὲ κρίνει σκόπιμον νὰ παραθέσῃ κατωτέρω περιληπτικὴν περιγραφὴν τῆς Ἐκθέσεως ἀποσταλεῖσαν ἐκ Θεσσαλονίκης.

Συνοπτική περιγραφή τῆς Ἐκθέσεως.

Ἡ λήξασα Γ'. Διεθνῆς Ἐκθεσὶς Θεσ)νίκης ὑπελείφθη μὲν ὡς πρὸς τὸν ἀριθμὸν τῶν Ἐκθετῶν, παρέταξεν ὅμως ἀρκετὸν πλοῦτον ἐκθεμάτων ἐκ τῶν κυριωτέρων Ἑλληνικῶν προϊόντων, μετὰ πάσης μά-
λιστὰ μεγαπρεποῦς ἐμφανίσεως.

Ἰδίως ὅμως ἡ Γ'. αὕτη Ἐκθεσὶς ἐσημείωσεν ἀνωτέραν ἐπιτυχίαν ὡς πρὸς τὴν μείζονα συρροὴν ἐμπόρων Ἑλλήνων καὶ Ξένων καὶ δια-
φόρων ἄλλων καταναλωτῶν οὔτινες καὶ εἰς μεγάλας ἀγορὰς ἐπὶ τόπου
προέδωκαν καὶ εἰς σύναψιν ἐμπορικῶν πράξεων πολλῶν δεκάδων ἑκα-
τομμυρίων δραχμῶν. Αἱ γινόμεναι πωλήσεις ἐν γένει δύνανται ἀσφα-
λῶς νὰ ὑπολογισθῶσιν εἰς τὸ πενταπλάσιον τῶν γινομένων κατὰ τὸ
παρελθὸν ἔτος.

Καὶ ἀπὸ ἀπόψεως δὲ ἀριθμοῦ ἐπισκεπτῶν δὲν ὑστέρησεν αὕτη,
καίτοι ἡ ἐπιδημία τοῦ δαγγείου πολλὰς ἀθρόας ἐκδρομὰς ἐματαίωσε.

Κατὰ τοὺς γινομένους ὑπολογισμοὺς ἐπὶ τῇ βάσει τῶν πωληθέν-
των ἡμερησίως εἰσιτηρίων, τῶν δελτίων ἐπισκεπτῶν, τῶν διαρκῶν
εἰσιτηρίων κλπ. εἰσῆλθον εἰς τὴν Ἐκθεσιν ὑπὲρ τὰς 200 χιλιάδας
Ἐπισκεπτῶν.

Ἐκθέται Ἑλληνικῶν προϊόντων.

Ἐκθέτας Ἑλληνικῶν Προϊόντων εἶχομεν ἐφέτος 336 κατανεμομέ-
νους ὡς ἐξῆς.

Θεσσαλίας καὶ Στερεᾶς Ἑλλάδος	35
Πελοποννήσου	6
Νήσων	12
Θράκης	9
Μακεδονίας	193

Ἐκθέματα ἐγχωρίου παραγωγῆς.

1) **Καπνικὰ Προϊόντα.** Ἐκτεθέντα ὑπὸ παραγωγῶν καὶ Καπνο-
διομηχάνων καὶ καταλαβόντα ἕκτασιν ἐνὸς δλοκλήρου μεγάλου Περι-
πτέρου ἐκ μέτρων τετραγ. 530 καὶ παρουσιάσαντα τὸν καπνὸν ἀπὸ
τῆς καταστάσεως αὐτοῦ ὡς φυτοῦ μέχρι τῆς συλλογῆς αὐτοῦ εἰς τα-
ξινομημένα φύλλα ἀναλόγως τῆς ποιότητος, ἐπεξεργασμένα καὶ συ-
σκευασμένα καὶ τέλος παρεσκευασμένα εἰς σιγαρέττα πρὸς κατανάλω-
σιν. Ἐπίσης καὶ ποῦρα τῆς Ἑτερίας ΕΒΕΣ ἑλληνικῆς παραγωγῆς
καὶ ἐφάμιλλα τῶν ξένων. Ὅμοίως καὶ σιγαρέττα τῶν ξένων Μονοπω-
λίων Αὐστριακοῦ Ἰταλικοῦ ὡς καὶ ξένων ἐργοστασίων παρε-
σκευασμένα ἐξ Ἑλληνικῶν καπνῶν.

Ἐπίσης εἶχομεν καὶ δύο Ἐκθέτας ἐν ἰδιωτικοῖς Περιπτέροις, τοὺς Βιομηχάνους Ἀδελφοὺς Ματσάγκου καὶ Καραθασίλη.

2) **Κλωστικά καὶ Ὑφαντουργικά Βιομηχανία.** Εἰς τὴν κατηγορίαν ταύτην ἀντεπροσωπεύθη ἰδίως ἢ κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη ἀλματωδῶς προοδεύσασα Μακεδονικὴ Κλωστοῦφαντουργία, ἐν τινι μέτρῳ δὲ καὶ ἡ τῆς ἄλλης Ἑλλάδος, ἀπὸ τοῦ ἀπλουστέρου προσοφίου καὶ χειρομάκτρου μέχρι τῶν πάσης φύσεως βαμβακερῶν, μαλλινῶν καὶ μεταξωτῶν νημάτων καὶ ὑφασμάτων καὶ λοιπῶν εἰδῶν ἱματισμοῦ, ἰδιαίτητα δὲ λεπτοφυσστάτων μεταξωτῶν τῆς παρουσίας ἢ Ἑλληνικῆς Κλωστοῦφαντουργίας τὰ ὑπέροχα αὐτῆς προϊόντα. Σημειωτέον, ὅτι πολλὰ τῶν Μακεδονικῶν νημάτων ἀποστέλλονται εἰς Ἀγγλίαν καὶ ἐκεῖθεν καταναλίσκονται εἰς τὰς Διεθνεῖς Ἀγοράς.

3) **Κλάδος τῶν χειροτεχνημάτων** τόσον τῆς Λαϊκῆς τέχνης ἐκ τῶν Ἐπαρχιῶν, ὅσον καὶ τῆς ἐργαστηριακῆς χειροτεχνίας, ἣν διενεργοῦσιν ἰδίως Φιλανθρωπικὰ Ἰδρύματα.

4) **Ταπητουργία.** Ἡ πρὸ ὀλίγων μόλις ἔτων μεταφυτευθεῖσα παρ' ἡμῶν ὑπὸ τῶν ἀδελφῶν προσφύγων ταπητουργία, ἐνεφάνισεν ἐν ὄλῃ αὐτῆς τῇ τέχνῃ, τῇ ποικιλίᾳ καὶ **μεγαλοπρεπείᾳ** τοὺς ἀνατολικοὺς τάπητας· ἢ νέα αὕτη ἑλληνικὴ βιοτεχνία ἀποτελοῦσα καὶ νῦν σπουδαιότατον ἄρθρον ἐμπορίου καταλλήλως χειραγωγουμένη καὶ ὑποστηριζομένη ὑπὸ τοῦ Κράτους, θέλει ἀποβῆ ἐν τῷ μέλλοντι μία τῶν σπουδαιότατων πηγῶν πλούτου διὰ τὴν χώραν ἡμῶν.

5) **Ἡ Βιομηχανία Δέρματος** παρουσίασεν προϊόντα ἐκ Θεσσαλονίκης, Ἀθηνῶν καὶ Κερκύρας, Δέρματα κατεργασμένα, ὑποδήματα, τσάντες καὶ ἄλλα.

6) **Χημικὰ καὶ Φαρμακευτικὰ Βιομηχανία.** Ἐκθέται ἐκ Θεσσαλονίκης, Ἀθηνῶν, Κρήτης καὶ Μιτυλήνης ἐξέθησαν τοὺς γνωστοὺς ἐξαισιότους κοινούς σάπωνας, ἀλλὰ καὶ ἀρωματικοὺς τοιοῦτους καὶ ἀρώματα πάσης φύσεως καὶ χρωστικὰς ὕλας, ὡς ἐπίσης καὶ Φαρμακευτικὰ προϊόντα Ἑλληνικῆς παραγωγῆς.

Ἀλλὰ καὶ ἡ **Βιομηχανία τοῦ Ξύλου** παρουσίασεν ἔξοχα ἐπιπλά καὶ πλεκτὰ τοιαῦτα καὶ ἡ **ὕδουργία** καὶ **ἀγγειοπλαστικὴ** ἐπέδειξαν προϊόντα ἐφάμιλλα πρὸς τὰ Εὐρωπαϊκά, καὶ ἡ Βιομηχανία τῶν **τεχνιτῶν ἀθυρμάτων** τοιαῦτα πάσης φύσεως τροφοδοτοῦσα νῦν κατὰ πρῶτῃ μῆσιν τὰς Ἑλληνικὰς ἀγοράς. Τὰ προϊόντα τῶν μεταλλουργικῶν καὶ μηχανουργικῶν βιομηχανιῶν τῆς Ἐταιρείας «ΒΙΟ» δὲν ὑστέρησαν, ἀλλὰ καὶ ἡ **οἰκιακὴ βιοτεχνία** ἐκ τῶν Ἐπαρχιῶν, παρουσιάσασα ὑπέροχα προϊόντα τέχνης, ὑφαντὰ, πλεκτὰ, τάπητας, μεταξωτὰ διάφορα. Ἀξιο-

λογώτατα σκεύη, κοσμήματα και κομφοτεχνήματα ἐκ χρυσοῦ και ἀργύρου ἐξετέθησαν ὑπὸ ἐκθετῶν Κερκύρας και Θεσσαλονίκης. Πολ-
λοῦ λόγου ἄξια ὑπῆρξαν και τὰ ἐκτεθέντα εἶδη διατροφῆς, ἄλευρα,
ζυμαρικά διαφόρων εἰδῶν, μπισκότα, λουκούμια, κονσέρβαι και ζακ-
χαρόπηκτα, εἶδη ζακχαροπλαστικῆς, ἐλατα και ἔλαια, και ὑπὲρ
πάντα ταῦτα οἶνοι και οἶνοπνευματώδη ποτὰ πάσης φύσεως. Τοιού-
των κυριώτεροι ἐκθέται ὑπῆρξαν ἡ Ἑταιρεία Οἴνων και Οἶνοπνευμά-
των (Ἀθήναι Σταδίου 19), ὁ ἐν Πειραιεὶ ἀρχαῖος Οἶκος Δημοσθένους
Πουρῆ (Τσαμαδοῦ 6), ἡ ἐν Πάτραις Ἄνωνυμος Ἑταιρεία Ἀχαῖα κλπ.

Τὰ ἐγγύρια γεωργικά μηχανήματα πάσης φύσεως ἀντεπροσωπεύ-
θησαν εὐρέως ὑπὸ τοῦ οἴκου Ἀδελφῶν Σταματοπούλου, ἦτοι ἄροτρα,
μηχαναὶ λιχνιστικά, χορτοπιεστικά, ἐκκοκιστικά, ἐλαιοπιεστήρια,
ἐλαιοτριβεῖα, ὡς ἐπίσης και ὑπὸ τοῦ οἴκου Γκλαδάνη-Καζάζη. Ποι-
κίλλα γεωργικά προϊόντα ἐξετέθησαν ὑπὸ διαφόρων Δήμων και Κοι-
νοτήτων τῆς Μακεδονίας και Θράκης, τινὲς τῶν ὁποίων μάλιστα ὡς
οἱ τῆς Κομοτινῆς, τῶν Σερρῶν, ὑπέβαλον και λεπτομερεῖς στατιστι-
κὰς περὶ τῆς παραγωγῆς τῆς περιφερείας των δι' ὅλα τὰ προϊόντα.
Τὸ τοιοῦτον, ἐὰν κατορθώσωμεν νὰ κάμωσι βαθμηδὸν ὄλαι αἱ περιφέ-
ρειαι τοῦ Κράτους, ἐφ' ὅσον θὰ λαμβάνωσι μέρος εἰς τὴν Ἐκθεσιν, θὰ
ἀποτελέσῃ τὸ καλλίτερον κάτοπτρον τῆς παραγωγῆς και προόδου τῆς
ἡμετέρας χώρας. Ὑπέροχος ὑπῆρξε τέλος και ἡ ἐμφάνισις τῆς στα-
φίδος, τοῦ σπουδαιωτάτου τούτου Ἑλληνικοῦ προϊόντος, ὅπερ ἐκ
παραλλήλου μετὰ τοῦ καπνοῦ ἀποτελοῦσι τὰς δύο μεγάλας πλουτο-
παραγωγικὰς πηγὰς, ἐξ ὧν κυρίως ἀντλεῖ τὰ μέσα τῆς ὑπάρξεως και
παραγωγῆς τῆς ἡ Ἑθνικῆς Οἰκονομίας. Ἐὰν κρίνωμεν τὸν ἀριθμὸν τῶν
Ἐκθετῶν τῆς ἐφετεινῆς Ἐκθέσεως 336 πρὸς τὸν τῆς περυσινῆς 385,
θὰ ἴδωμεν, ὅτι ὑπολείπονται κατὰ 49, ἐν τούτοις τὸ -οῦσιῶδες εἶναι,
ὅτι ὄλαι αἱ βιομηχαναὶ αἱ ἀντιπροσωπευθεῖσαι πέρυσιν ἐν τῇ Ἐκθέ-
σει, ἀντεπροσωπεύθησαν και ἐφέτος, ἔστω τινὲς μὲ ὀλιγώτερον ἀριθμὸν
Ἐκθετῶν. Ὑπερέχει ὁμως ἡ ἐφετεινὴ κατὰ τοῦτο, ὅτι ἐξετέθησαν κατ'
αὐτὴν και νέα ὄλαι Βιομηχαναὶ διὰ πρώτην φοράν, οἶον ἡ Βιβλική,
ἡ Ἐκδοτικὴ, ἀδιάδροχα ἐγγύρια, ἐργαλεῖα και σκεύη χειρουρ-
γικά, και ἰδίως ὀδοντοϊατρικῆς, Ἀμαξάκια και Ποδήλατα, και σκεύη
Ἐμαγιέ τῶν Ἀδελφῶν Παπαδάτου τὸ πρῶτον κατασκευασθέντα ἐν
Ἑλλάδι.

Ἐκθέται και ἐκθέματα ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ

Ἐκθέτας ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ εἶχομεν ἐφέτος πρῶτον ἐξ Οὐγγαρίας
και Σερβίας, οἵτινες συμμετέσχον ἐπισήμως ἐν εἰδικαῖς Περιπτέροις.

Ἐξέθησαν δὲ προϊόντα γεωργικὰ, βιοτεχνικὰ, χειροτεχνήματα, εἶδη ἀλλαντοποιίας, μηχανήματα, ἐπιπλα καὶ σκεύη πάσης φύσεως.

Δεύτερον εἶχομεν τοὺς ἰδιώτας Ἐκθέτας ἐκ τῶν διαφόρων Εὐρωπαϊκῶν χωρῶν ἐν ὄλῳ 349 κατανεμομένους κατὰ Κράτη ὡς ἑξῆς: Οὐγγαρία 39, Σερβία 43, Ἀμερική 28, Γερμανία 74, Ἀγγλία 17, Γαλλία 30, Αὐστρία 5, Βέλγιον 5, Ἑλβετία 9, Ἰταλία 8, Βουλγαρία 3, Νορδηγία 1, Πολωνία 2, Πορτογαλλία 1, Σουηδία 8, Τσεχοσλοβακία 1, Ρουμανία 1, Αἴγυπτος 3.

Αἱ κυρίως ἀντιπροσωπευθεῖσαι εἰς τὴν Ἐκθεσιν Βιομηχανίαι τοῦ Ἐξωτερικοῦ εἶναι Γεωργικαὶ ἐν γένει μηχαναί, Αὐτόματοι κεντητικαὶ μηχαναί, Κλωστικαὶ καὶ Ὑφαντικαὶ μηχαναί, Γαλακτομηχαναί, Κινητήριαι μηχαναί, Ἀντλῖαι, Αὐτοκίνητα, Λάμπαι, Ὁρολόγια, Γραμμόφωνα, εἶδη ὑελουργίας καὶ ἀγγειοπλαστικῆς. Σημειωτέον δὲ ὅτι καὶ εἰς τὸ τμήμα τοῦτο εἶχομεν ἐφέτος καὶ βιομηχανίας τινὰς διὰ πρώτην φοράν παρουσιασθείσας, οἷον ξυλουργικὰ μηχανήματα, ἠλεκτρικὰ, αὐτομάτους κεντητικὰς μηχανὰς κ.λ.π.

Χῶρος καταληφθεὶς

Ὁ ὑπὸ τῶν Ἐκθετῶν ἐφέτος καταληφθεὶς χῶρος ἐν τοῖς μεγάλοις Περιπέτεροις καὶ Ὑποστέγοις τῆς Ἐκθέσεως καὶ ἐν τοῖς ὑπὸ τῶν Ἐκθετῶν ἀνεγερθεῖσιν ἰδιωτικοῖς τοιοῦτοις, ἀνήλθον εἰς μέτρα τετραγωνικὰ 8.887 ἀπέναντι τῶν 11.000 περίπου μέτρων καταληφθέντων κατὰ τὴν περυσινήν Ἐκθεσιν. Ἐὰν ἡ συμμετοχὴ πολλῶν Δήμων καὶ Κοινοτήτων (Ἰωννίνων, Αἰγίου κ.λ.π.) δηλωσάντων τοιαύτην δὲν ἐματαιοῦτο τὴν τελευταίαν στιγμὴν ἔνεκεν τοῦ ἐνσκήψαντος εἰς τὰς περιφερείας τῶν δαγκείου, δὲν θὰ παρετηρεῖτο ἡ διαφορὰ αὕτη.

Πωλήσεις καὶ ἐμπορικαὶ πράξεις

Ἐκεῖνο, τὸ ὅποτον ὀφείλομεν νὰ τονίσωμεν καὶ νὰ ἐξάρωμεν, εἶναι ὅτι ἡ ἐφετεινὴ Γ'. Διεθνὴς Ἐκθεσις Θεσσαλονίκης ἐφείλκυσε τὴν προτοχὴν τῶν ἀμεσώτερον ἐνδιαφερομένων εἴτε ἰδιωτῶν, εἴτε μεγάλων ἐμπόρων ἢ καταναλωτῶν ἢ παραγγελιοδόχων καὶ εἶχομεν οὕτω πολλοὺς ἐπισκέπτας, οἵτινες προσήλθον εἰς τὴν Ἐκθεσιν διὰ νὰ ἴδωσι τὶ καλόν, τὶ νέον, τὶ χρήσιμον δύνανται ἐξ αὐτῆς νὰ προμηθευθῶσιν, εἴτε πρὸς ἰδίαν χρῆσιν, εἴτε πρὸς διάδοσιν εἰς τὴν ἀγορὰν καὶ εἰς τὴν πελατεῖαν αὐτῶν. Καὶ ἐκ τούτου ἐξηγοῦνται καὶ αἱ μεγάλαι ἐφέτος ἐπὶ τόπου πωλήσεις, ἀλλὰ καὶ αἱ μεγαλειότεραι συναφθεῖσαι ἐμπορικαὶ πράξεις τόσον εἰς τὰ Ἑλληνικὰ προϊόντα, ὅσον καὶ εἰς τὰ ξένα καὶ ἰδίως μηχανήματα, ἐξ ὧν τινὰ διὰ πρώτην φοράν εἰσήχθησαν

εἰς τὴν Ἑλλάδα. Δυστυχῶς πολλοὶ τῶν Ἐκθετῶν, ἄλλοι μὲν διὰ λόγους ἀποφυγῆς συναγωνισμοῦ, ἄλλοι δὲ διὰ κακῶς ἐννοουμένην μείωσιν τοῦ κύρους τῶν ἢ τῆς ἀξίας τῶν προϊόντων τῶν, ἂν τυχὸν ἔκαμνον μικρὰς πωλήσεις, ἄλλοι δὲ καὶ ἐκ φόβου, μήπως ἢ Οἰκονομικῇ Ἐφορεῖα τοὺς τάξῃ εἰς ἀνωτέραν κλάσιν, δὲν ἐννοοῦσι νὰ δώσωσιν ἀκριβεῖς ἀριθμοὺς τῶν ὑπ' αὐτῶν πραγματοποιηθεισῶν ἐμπορικῶν πράξεων. Ἐὰν ὅμως κρίνωμεν ἐκ τῶν ὑποβληθεισῶν ἤδη ὀλίγων ἀκριδῶν ἐγγράφων καὶ προφορικῶν δηλώσεων Ἐκθετῶν τινῶν, καθ' ὅσ αἱ γενόμεναι ἐμπορικαὶ πράξεις ἀνέρχονται εἰς ὑπερδεκάδα ἑκατομμυρίων ἤτοι: Σερδικὸν Περίπτερον 3.500.000 δραχ., Οὐγγρικὸν Περίπτερον 500.000 δραχ., Ἀδελφοὶ Σταματοπούλου 3 χιλ. λίρ. Ἀγγλίας, Διονυσίου καὶ Κουτσούκης 600.000 δραχ., Μπόγδης 2 χιλ. λίρ. Ἀγγλίας, Ἐσκαῆτ 50.000 δραχ., Ἀδελφοὶ Γρηγοριάδου 400 λίρ. Ἀγγλίας, Κοροξενίδης 1.500 λίρ. Ἀγγλίας καὶ 570.000 δραχ., Παξιμαδᾶς 70.000 δραχ., Πετρίδης καὶ Κούσκουρας 800 λίρ. Ἀγγλίας, Μπούλερ 450.000 δραχ., Σταυρίδης 11.000 δραχ., Χαραλαμπίδης καὶ Καθαφάκης 50 λίρ. Ἀγγλίας, Βασιλειάδης 250.000 δραχ., Γκιγιέ καὶ Γιόι 150.000 δραχ., Κιοκπάσογλου 50.000 δραχ., Κόχλερ 150.000 δραχ., Ματαλῶν τρία Αὐτοκίνητα κλπ., κλπ., καὶ κατ' ἀναλογίαν κρίνωμεν διὰ τὸ σύνολον τῶν Ἐκθετῶν, καὶ ἐὰν ἀφ' ἐτέρου, λάβωμεν ὑπ' ὄψιν ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ὄλοι μας ἀντελήφθημεν, ὅτι οἱ πλείστοι τῶν Ἐπισκεπτῶν ἐφέτος προέβαινον διαρκῶς εἰς ἀγορὰς ἐπὶ τόπου, δυνάμεθα νὰ ἐξαγάγωμεν τὸ ἀσφαλὲς συμπέρασμα, ὅτι αἱ γενόμεναι ἐν γένει πωλήσεις ἀνήλθον εἰς ἀρκετὰς δεκάδας ἑκατομμυρίων.

Ἐν συμπεράσματι δὲ διὰ τὴν ἐφετεινὴν Ἐκθεσιν—Ἐμποροπανήγυριν, μεθ' ὅλας τὰς δυσμενεῖς συνθήκας, διεξαχθεῖσαν καὶ πάλιν ἐπιτυχῶς, μετὰ τάξιν καὶ ἀκρίδειαν καὶ κατὰ τρόπον ἱκανοποιητικὸν καὶ διὰ τοῦς Ἐκθέτας καὶ προσλαβοῦσαν μάλιστα τὸν ἀρμόζοντα αὐτῇ ἐμπορικὸν χαρακτήρα διὰ τῆς πραγματοποιήσεως μεγάλων συναλλαγῶν, δυνάμεθα νὰ ἀποφανθῶμεν μετὰ πεποιθήσεως, ὅτι αὕτη ἐξησφαλίσθη καὶ ἠδραιώθη καὶ ὅτι δύναται νὰ ἀποτελέσῃ τὸ σπουδαῖοτατον κέντρον τῆς Ἐμπορικῆς κινήσεως τόσον μεταξὺ τῆς Παλαιᾶς καὶ Νέας Ἑλλάδος, ὅσον καὶ μεταξὺ τῶν πέριξ Βαλκανικῶν Κρατῶν καὶ τῶν Εὐρωπαϊκῶν χωρῶν ἀφ' ἑνὸς καὶ τῆς ἡμετέρας Πατρίδος ἀφ' ἐτέρου.

ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΥ ΤΕΚΤΟΝΙΣΜΟΥ

Γαλλία.

Ἐν Γαλλίᾳ πλὴν τῆς Μεγ. Ἀν. καὶ τῆς Μεγ. Στοᾶς, ἐργάζεται ὡς γνωστὸν καὶ ἡ Μεγ. Ἐθνικὴ Στοᾶ, ἣτις ἀνεγνωρίσθη ὑπὸ τῆς Μεγ. Στοᾶς τῆς Ἀγγλίας καὶ τῆς Νέας Ὑόρκης. Ἡ Μεγ. Στοᾶ αὕτη ἰδρύθη ἐκ τῶν δύο Στοῶν ἡτοὶ τῆς Στοᾶς «L'Anglaise» ἰδρυθείσης τῷ 1732 ὑπὸ Ἀγγλῶν ἐν Βορδῶ, καὶ τῆς Στ. «Centre des Amis» ἰδρυθείσης πρὸ 170 ἐτῶν. Αἰτία τῆς ἀποσκιρτήσεως τῶν δύο τούτων Στοῶν ἐκ τῆς Μεγ. Ἀν. τῆς Γαλλίας ἦτο τὸ ζήτημα τοῦ Μεγ. Ἀρχ. τοῦ Σύμπαντος. Ὑπὸ τὴν αἰγίδα τῆς Μεγάλης Ἐθνικῆς Στοᾶς ἰδρύθη κατὰ τὸ ἔτος 1914 ἡ νέα Στοᾶ «St George» ὑπὸ Ἀγγλῶν ἐν Παρισίοις, ταύτην δὲ ἠκολούθησαν πλεῖσται εἰς διαφόρους πόλεις.

Ἀμερικὴ.

Ὁ γνωστὸς ἀεροπόρος ἐρευνητὴς τοῦ Βορείου Πόλου Byrd ὡς καὶ ὁ βοηθὸς αὐτοῦ Balchen εἶναι ἐνθερμοὶ ἐργάται τῆς τεκτονικῆς ἰδεολογίας. Ἐν τῇ Στοᾷ «Kane» τῆς Νέας Ὑόρκης ἀνήκουσι πάντες οἱ ὀπωσδήποτε ἐνδιαφερόμενοι διὰ τὴν ἐξερεύνησιν τῶν Πόλων. Εἰς τὴν αὐτὴν Στοᾶν ἀνήκεν καὶ ὁ ἀνακαλύψας τὸν Βόρειον Πόλον Ροδέρτ Ρεαρύ. Τὸ «Grand Lodge Bulletin of Iowa» ἀνακοινεῖ ὅτι ἐν ταῖς Ἠνωμέναις Πολιτείαις ἐργάζονται 16536 Στοαὶ ἔχουσαι 3.272.495 μέλη, ἡτοὶ ἠδῆξήθησαν κατὰ τὸ ἔτος 1928 κατὰ 46.271 μέλη. Ἐν Καναδᾷ ἐργάζονται 1341 Στοαὶ ἔχουσαι 196.517 μέλη.

Ὁ Τεκτονισμὸς ἐν Ἀμερικῇ οὐδόλως ἀναμιγνύεται εἰς τὰ πολιτικὰ ἢ θρησκευτικὰ ζητήματα, κύριον δὲ σκοπὸν ἔχει τὴν διαπαιδαγώγησιν τῶν μελῶν αὐτοῦ εἰς καλοὺς νομιμόφρονας πολίτας καὶ εἶναι ὑπερήφανος ὅτι πάντες οἱ θεμελιώδεις νόμοι τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν βασιζονται ἐπὶ τῆς τεκτονικῆς ἰδεολογίας. Τὸ τάγμα ἐκδίδει 80 περιοδικά, πλεῖστα τῶν ὁποίων ἴστανται εἰς ἀνώτατον διανοητικὸν ἐπίπεδον. Ἐκάστη Στοᾶ ἔχει ἰδίαν πλουσίαν βιβλιοθήκην, τῆς ὁποίας οἱ ἀδελφοὶ μετ' ἐπιμελείας ποιοῦνται χρῆσιν. Οἱ συμβολικοὶ βαθμοὶ ἀσχολοῦνται ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν σπουδὴν τῶν συμ-

βόλων και τῶν τυπικῶν, οἱ δὲ ἀνώτεροι βαθμοὶ εἰς διάφορα φιλοσοφικά θέματα.

Ἀγγλία.

Κατὰ τὰς ἀδελφικὰς ἐργασίας τῆς μαθήσεως διατηρεῖται παλαιότατον ἄσπειρον ἔθιμον. Κατὰ τὰ μέσα τοῦ δείπνου ἐγείρεται ὁ ἀδελφός Γραμματεὺς καὶ ἀναγγέλει, ὅτι «ὁ ἀδ.: Σεβ.: ἐπιθυμεῖ νὰ κτυπήσῃ τὸ κύπελλον τοῦ μετὰ τοῦ ἀδ.: ἐκείνου, ὁ ὅποιος ἐλησμόνησε νὰ ἐγγραφή εἰς τὸ βιβλίον παρουσίας». Συνήθως ὁ μὴ ἐγγραφεὶς εἶναι ἐπισκέπτῃς ἢ παλαιὸς ἀδελφός, ἀλλὰ πολλάκις συνέδη, ὥστε καὶ αὐτὸς ὁ ἴδιος ὁ Σεβ.: νὰ μὴ ἔχη προσωπογράφη. Ὡς δικαιολογητικὸν ἀναφέρεται συνηθέστατα ὑπὸ τῶν μὴ ὑπογραφάντων, ὅτι ἡ πέννα ἦτο ἀθλία. Τὸ ὅποιον δὲν συμβαίνει μόνον εἰς τὴν Ἀγγλίαν.

Ἰταλία.

Ὅταν ὁ Μουσοσολίνι δηλοῖ ἐκάστοτε, ὅτι ὁ ἐλεύθερος τεκτονισμὸς εἶναι ἀντιπατριωτικὸς καὶ ἐπικίνδυνος εἰς τὴν πολιτείαν, λησμονεῖ, ὅτι κατὰ τὸ 1922 ἔλαβε παρὰ τῶν ἀδελφῶν τοῦ Μιλάνου ἓν ἑκατομμύριον λιρεττῶν ἵνα ὀργανώσῃ τὴν ἀντίδρασιν κατὰ τῶν κομμουνιστικῶν ὀργανώσεων, ἀλλὰ τότε ὁ Duce ἦτο ἐναντίον τῶν κληρικοφρόνων, τὴν ὥρην δὲ κατεδίκασε εἰς 30ετῆ εἰρκτὴν τὸν ἀδ.: στρατηγὸν Capello καὶ τὸν Μεγ.: Διδ.: Torrigiani ἐξώρισε εἰς τὴν νῆσον Οὔστικα.

Ἰσπανία.

Ἡ σύλληψις τοῦ Μεγ.: Διδ.: τῆς Μεγ.: Ἀν.: τῆς Ἰσπανίας ἀδ.: Angujano, ὡς καὶ τῶν λοιπῶν Μεγ.: Ἀξιωμ.:, ἢ κατάσχεσις διαφόρων τεκτονικῶν ἐγγράφων καὶ ἡ σφράγισις τοῦ μεγάρου αὐτῆς προξενεῖ κατάπληξιν εἰς σύμπαντα τὸν τεκτονικὸν κόσμον. Ὁ ἀδ.: Μεγ.: Διδ.: διὰ πίνακος αὐτοῦ πρὸς τὸν Δικτάτορα διαμαρτύρεται ἐναντίον τῶν ἐνεργειῶν τούτου, καὶ δηλοῖ κατηγορηματικῶς, ὅτι ὁ Ἰσπανικὸς τεκτονισμὸς οὐδέποτε συμμετέσχε, οὐδὲ μετέχει εἰς ἀνατρεπτικὰς συνωμοσίας. Εἶναι λυπηρὸν, ὅτι ὁ Ἰσπανὸς Δικτάτωρ τόσον ἀναληθεῖς πληροφορίας ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν του καὶ προέβη εἰς ἐχθρικὰς ἐνεργείας ἐναντίον τῶν ἀδ.: ἀδ.: Ἰσπανῶν.

Τουρκία.

Ἐκ Κωνσταντινουπόλεως ἠγγέλη ἡμῖν, ὅτι ὁ Κρατ.: καὶ Φιλτ.: Ἀδ.: Σερβὲτ πασᾶς, Μεγ.: Ἀνθυπ.: Ταξιάρχης τῆς Τουρκίας εὐη-

ρεστήθη να επισκεφθῆ τὴν Ἑλληνικὴν Στοὰν «Ἀρμονία» κατὰ τὴν τακτικὴν αὐτῆς συνεδρείαν τῆς 4 Νοεμβρίου. Ὡς εἰκὸς δ' ἐπίσημος ἐπισκέπτῃς ἐγένετο δεκτὸς μετὰ τῶν ἀνηκουσῶν τιμῶν, ἀλλὰ καὶ μετὰ εἰλικρινοῦς ἐνθουσιασμοῦ, διότι οἱ ἀδελφοὶ πάντες τῆς «Ἀρμονίας» κυριολεκτικῶς λατρεύουσι τὸν ἐπιφανῆ τοῦτον τέκτονα, ἀποτελοῦντα ὄντως χρυσοῦν κρῖκον ἀδελφικῆς ἀλύσου μεταξὺ τῶν ἐν Ἀνατολῇ Κωνσταντινουπόλεως Ἀδελφῶν πάσης ἐθνικότητος καὶ ἰδίᾳ Τούρκων καὶ Ἑλλήνων κατανοούντων βαθύτατα τὴν κοσμοπολιτικὴν ἀποστολὴν τῆς Ἐλευθέρας Τεκτονικῆς.

Ὁ Κρατ.: Ἀδ.: Σερβὲτ πασᾶς λαδὼν τὸν λόγον ἐξέθηκε διὰ μακρῶν τὰς ἐντυπώσεις αὐτοῦ ἐκ τῆς ἐν Ἀθήναις διαμονῆς καὶ τῆς θερμῆς δεξιώσεως καὶ τῆς ἐγκαρδίου ὑποδοχῆς καὶ προπομπῆς παρὰ τῶν ἐν Ἀθήναις Ἀδελφῶν. Ἀνέφερε μετὰ πολλῆς ἐκτιμῆσεως τὸ ὄνομα τοῦ Ὑπάτου Ταξιάρχου Ἀδελφοῦ Π. Καλογεροπούλου, ὡς τιμῶντος οὐ μόνον τὸ Ἑλληνικόν, ἀλλὰ καὶ τὸ διεθνὲς Τεκτονικὸν Τάγμα.

Ἀνέφερεν ἐπίσης τὸ ὄνομα τοῦ Μεγ.: Διδ.: Ἀδελφοῦ Μ. Πουρῆ ὡς εὐρισκομένου εἰς τὸ ὕψος τῆς ἀποστολῆς του. Ἐπίσης ἔκαμεν ἰδιαιτέραν μνείαν περὶ τοῦ ἀδελφοῦ Ἀθανασίου Ἰωάννου, Μεγάλου Γραμματέως τῆς Μ.: Ἀνατ.: τῆς Ἑλλάδος, ὡς καὶ περὶ τοῦ διευθυντοῦ τοῦ Πυθαγόρου Ἀλεξάνδρου Ἀλεξανδροπούλου, οἵτινες ἀκόπως ἐργάζονται πρὸς διάδοσιν καὶ ἐνίσχυσιν τῆς Τεκτονικῆς Ἰδεολογίας. Τέλος προσέθηκε περὶ τοῦ Κρατ.: Ἀδ.: Φιλώτα Παπαγεωργίου, ὅτι οὗτος τυγχάνει ἰδιαιτέρος αὐτοῦ φίλος ἄξιος ἐπίσης πολλῆς ἐκτιμῆσεως.

Αἱ ἐκδηλώσεις τῶν ἀδελφικῶν αἰσθημάτων αἱ γενόμεναι πρὸς αὐτὸν κατὰ πᾶσαν συνάντησιν ὑπῆρξαν εἰλικρινεῖς καὶ ἐγκάρδιοι καὶ ἐπαρκεῖναι ἀλησιμόνητοι αἱ λέξεις, ἃς ἤκουσεν ὑπὲρ αὐτοῦ καὶ ἐν γένει ὑπὲρ τοῦ Τουρκικοῦ Τεκτονισμοῦ, ἰδίως κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἐν Κηφισίᾳ παρατεθείσης θελκτικῆς εὐωχίας.

Ἐπὶ τούτοις διετύπωσε τὴν παράκλησιν, ὅπως ἐκ μέρους αὐτοῦ οἱ ἀδελφοὶ τῆς «Ἀρμονίας» διαβιδάσωσι εὐχαριστίας πρὸς τοὺς ἐν Ἀθήναις καὶ ἐν Πειραιεῖ ἀδελφούς, οὓς συτήνησεν ὡς καὶ πρὸς τοὺς ἐν τῇ ἀτμοσφαιρῇ τῆς Ἑλληνικῆς ἀτμοσφαιρᾶς τοιούτους.

Ἐπεσφράγισε δὲ τὴν ἔκθεσιν τῶν εὐμενῶν αὐτοῦ ἐντυπώσεων ἐπιλέγων, ὅτι ὁ Ἑλληνικὸς Τεκτονισμὸς εὐρίσκεται εἰς ὑψίστην περιωπὴν ἐργαζόμενος κανονικῶς καὶ συμφώνως πρὸς τὰ δόγματα τοῦ Τάγματος. Καὶ τελευτῶν συνεχάρη τὴν Στοὰν καὶ τοὺς Ἑλληνας Τεκτονίκοις διὰ τὰς τεκτονικὰς προσωπικότητας, αἵτινες συγκροτοῦσι ἀμφοτέρως τὰς τεκτονικὰς δυνάμεις τῆς Ἑλλάδος.

ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ ΕΤΗΣΙΟΥ ΤΟΜΟΥ 1928

Δελτία Γαλ.· Μεγ.· Ἀνατολῆς τῆς Ἑλλάδος :

Διοικητικὴ Λογοδοσία ἔτους 1927	Σελ.	3
Ἔργασια Γενικῆς Συνελεύσεως	»	16 126
Ὄργανισμὸς τοῦ ἐν Ἀθήναις Τεκτονικοῦ Ἰδρύματος καὶ ἐγκριτικὸν τούτου Διάταγμα	»	44 45
Οἰκονομικὴ λογοδοσία τῆς Μεγ.· Ἀνατολῆς διὰ τὴν χρῆσιν ἔτους 1928	»	461

Γενικὰ εἰσηγητικὰ ἄρθρα Α. Π. Ἀλεξανδροπούλου :

Εὐχετήριον γράμμα ἐπὶ τῷ νέῳ Ἔτει μετὰ θεμελιωδῶν τεκτονικῶν ὑποθηκῶν	»	1
Χαρῶς Εὐαγγέλια	»	41
Σέβας πρὸς τὴν Ἱστορίαν	»	81
Πρὸς Συγγραφὴν τῆς Ἱστορίας τῆς Ἑλευθέρας Τεκτο- νικῆς ἐν Ἑλληνικαῖς Χώραις	»	86
Ἡ πνευματικὴ καὶ ἠθικὴ ἐξέλιξις τῶν ἀνθρώπων	»	289
Ἐπὶ τῆς ἐννοίας τῶν τεκτ.· Ἀρχαιοεσιῶν	»	329
Ἐλαιον εἰρήνης	»	361
Ἐπιτακτικὸν καθῆκον πρὸς τὰς Νέας Χώρας	»	364 408
Ὁφειλομένη μέριμνα ὑπὲρ τῶν Νέων συμπολιτῶν σελ.	365 409 459	
Στρατὸς τῆς Εἰρήνης	σελ.	405
Ἡθικαὶ Ἀρχαὶ καὶ Ἡθικὴ Ἴσχυς	»	410
Ἡ Συμβολὴ τῶν τεκτόνων πρὸς ἀνύψωσιν τῆς Κοινωνίας	»	453

Μελέται καὶ ὁμιλίαι ἐπὶ εἰδικῶν θεμάτων :

Τὰ Τεκτονικὰ Σύμβολα κατὰ τὴν Μινωϊκὴν Ἐποχὴν· Ὁμι- λία Σπύρου Μουσούρη ἐν τῇ Στ.· «Ἀδελφοποίησις»	»	93
Λόγος ἐπὶ τῇ ἑαρινῇ Ἰσημερίᾳ καὶ τῇ Ἑθνικῇ Ἑορτῇ ὑπὸ Διονυσίου Π. Καλογεροπούλου	»	137
Ὁ τεκτονισμὸς παγκόσμιος (1) ἄρθρον ὑψίστης σημασίας τοῦ Μ.· Ὑπ.· Ταξιάρχου τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς (ν. δ.) John H. Cowles	»	169

1) Βλ. σχετικὸν ἄρθρον ἡ παγκόσμιος τεκτονικὴ οἰκογένεια εἰς τόμον π.
ἔτους 1927 σελ. 317.

Σκέψεις, ἀπορίαί καὶ λύσεις. Ὁμιλία Δ. Μητάκη ἐν τῇ Στοᾷ «Πίστις»	Σελ.	171
Εἰς τιμὴν τῆς μνήμης τοῦ Σαμίου σοφοῦ Πυθαγόρου ὑπὸ Π. Δ. Καλογεροπούλου	»	209
Τεκτονικὰ Συστήματα ὑπὸ Διονυσίου Π. Καλογεροπούλου	»	250
Ὁμιλία περὶ ἀγάπης Π. Δ. Καλογεροπούλου	»	256
Ἡ ἠθικὴ ὡς πραγματικότης ἀπορρέουσα ἐκ τῶν νόμων τῆς Φύσεως. Ὁμιλία τοῦ ἀειμνήστου ἀδ. Δ. Ψάλτη	»	231
Ὁ ἀόρατος κόσμος φυσικῶς καὶ μεταφυσικῶς ἐξετα- ζόμενος ὑπὸ Π. Γκράβιγκερ	»	333
Δεδομένα τινα τῆς μυσταγωγικῆς διδασκαλίας προσεπι- κυρούμενα ὑπὸ τῆς θετικῆς ἐπιστήμης ὑπὸ Δ. Α. Ἰωαννίδου	»	369
Τεκτονισμὸς καὶ θρησκεία ὑπὸ Γ. Σώκου	»	371
Σχέδιον τεκτονικῆς ἐργασίας πρὸς ἀνύψωσιν τῆς κοι- νωνίας. Ἀπόσπασμα πανηγυρικοῦ λόγου Γ. Σώτροπα	»	455
Ἄρθρα ἐξ Ἀμερικανικῶν περιοδικῶν:		
Δέσεις— Universal Craftsman	»	47
Στοᾷ καὶ Ἐκκλησία— The Queensland Freemason	»	47
Πλήρωνε τὰ χρέη σου— Emerson	»	56
ΑΗΕΡΑ— Ἐκ τοῦ New Age	»	91
Γνωρίζεις τί εἶναι πράγματι τεκτονισμὸς; Ἐκ τοῦ Can- ton Bulletin	»	104
Ἡ Ἐλευθέρα Τεκτονικὴ ὡς ἐπιστήμη ὑπὸ Silas H. Shepherd ἐκ τοῦ (Mountaineer Maison— W. Vir- ginia)	»	121
«Ἀνέστη ὁ Πυθαγόρας»— ἐκ τοῦ Palmer Templegram	»	124
Ἡ Ἐκπαίδευσις— Bulletin Arizona	»	136
John H. Cowles. Ἐκ τοῦ ἡμερολογίου τοῦ ταξιδίου αὐτοῦ ἀνα τὴν καθ' ἡμᾶς Ἀνατολήν. Ρουμανία, Βουδαπέστη καὶ Βιέννη. Ἡ χώρα τοῦ Χοῦς (Τσε- χοσλοβακία).	σελ. 186 268 318	
John H. Cowles — Ὀλέθρια ἐπιδράσεις (ἐκ τοῦ New Age)	σελ.	367
Τί διδάσκει ὁ Τεκτονισμὸς— Artic Ssvowel	»	368
Ἄρθρα τῶν περιοδικῶν Builder καὶ Palmer Temple- gram περὶ τῆς ἀνωτέρω μελέτης Σπ. Μουσοῦρη	»	416

Ροδόλφου Στάινερ, ὁ Χριστιανισμὸς ὡς μυστηριακὴ ἐκδήλωσις, κατὰ μετάφρασιν Ἡρ. Γεωργούλη, (συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου τόμου σελ. 21 261 312

Ἀποκρυφολογικὰ ἄρθρα Διονυσίου Π. Καλογεροπούλου:

Ὁ βίος τοῦ Ἀλεξάνδρου Ἀβωνοτειχίτου καὶ τὰ ὑπ' αὐτοῦ ἰδρυθέντα μυστήρια. Σελ. 53

Ἄντρον σελ. 105, Ἄλας 153, Ἀρχαιόμετρον ἢ Ἀρχαιομέτρως 182, Ἄλφα 272, Ἀλέκτωρ 324, Ἀστὴρ φλογοβόλος 340, Βεθ 386, Ἄλυσις 412, Βέβηλος » 438

Κοινωνικὰ Ζητήματα ὑπὸ Α. Π. Ἀλεξανδροπούλου:

Ἡ μέριμνα ὑπὲρ τῆς Δημοσίας ὑγείας » 349

Ἡ ἠθικὴ ἐν τῷ οἰκονομικῷ βίῳ » 389

Ἐπιδημία ἀθροῦν πλουτισμοῦ » 391

Ἐμπορικὸν Ἴσοζύγιον » 418

Ἔργα ἀρετῆς καὶ ἀγάπης ὑπὸ Α. Π. Ἀλεξανδροπούλου:

Πρότυπον θεραπευτήριον «Ὁ Εὐαγγελισμὸς Πειραιῶς » 167

Περιοδικὸν «Παιδικὴ Ζωὴ» » 185

Ἑλληνικῆς ἐμπνεύσεως Φιλανθρωπία » 238

Οἱ Τέκτονες Σμύρνης πρὸ ἐξηκονταετίας » 348

Τὰ Διαγγέλματα τοῦ ἡμετέρου ἐπιτ.: Ὑπ.: Ταξιάρχου John H. Cowles » 395

Ἐρμηθὸς Σταυρὸς Νεότητος » 419

Ἀνὰ τὰς Ἑλληνικὰς Στοὰς :

Στοὰ «Προμηθεὺς» — Προγραμματικὸς Λόγος Σεβ.: Ἀντωνίου Ἀδριανοπούλου » 17

Νέα Στοὰ «Ἀναγέννησις» — Προσφώνησις Σεβ.: Ἀντωνίου Μάτεσι » 28

Στοὰ «Φοῖνιξ» Κερκύρας. Ὁμιλία Δ. Μπούα » 30

Στοὰ «Veritas» Θεσσαλονίκης—Προσφώνησις Σαλβατὸρ Τζαχοῦ » 34

Στοὰ «Μίνως»—Λόγος Σεβ.: Κ. Πετυχάκη » 61

Στοὰ «Πιπτακὸς»—Προσφώνησις Ἀρμάνδου Ἀλιβιζάτου περὶ Εἰρήνης καὶ Ὁμονοίας » 62

Στοὰ «Ἀστὴρ Ἀνατολῆς»—Προσφώνησις Κ. Πολίτου—Λόγος Σεβ.: Διονυσίου Δάση » 63

Στοὰ «Βυζάντιον»—Παρατεθείσα Ἀγάπη. Πρόποσις

Συμεών Ἰωσηφίδου περὶ ἐνεργοῦ τεκτονικῆς ἀγάπης Σελ.	66
Στοὰ «Ἑλλάς»—Ὁμιλία Θ. Γεωργιάδου	» 67
Στοὰ «Ζήνων»—Ἐκθεσις περὶ τῆς καταστάσεως τῆς Στοᾶς ὑπὸ τοῦ Ρητ.: Εὐέλθωνος Πιτσιλίδου	» 108
Στοὰ «Μέλης» καὶ «Πλειάς»	» 112
Νέα Στοὰ «Ἀμφικτύων» ἐν Λαρίσση	» 113
Νέα Στοὰ «Ἀριστοτέλης» Λόγος Σεβ.: Ἀναστασίου Γαλδέμη	» 157
Στοὰ «Μέλης». Λόγος Κ. Παπαδημητρίου ἐπὶ ἀναγνωρί- σει γάμου	» 161
Στοὰ «Μίνως» Προσφώνησις Ἐμμ. Χ. Τσι-ριμονάκη	» 165
Νέα Στοὰ «Εὐαγόρας». Ὁμιλία Χρ. Τορναρίτου καὶ Κ. Γιαννάκη	» 196
Στοὰ «Πίστις»	» 199
Στοὰ «Ἀμφικτύων. Λόγος Γ. Αὐγεροπούλου	» 199
Ἡ ἐλευθέρα τεκτονικὴ ἐν Θεσσαλονίκῃ	» 212
Νέα Στοὰ «Ἐκάτη» ἐν Ξάνθῃ.—Πανηγυρὶ κὸς Ε. Ἰε- ρωνυμίδου	» 241
Στοὰ «Μίνως».—Ὁμιλία Ἰ. Ταβλᾶ	» 276
Στοὰ «Φοῖνιξ» Κερκύρας	» 352
Στοὰ «Ἰσις» ἐν Ἀν.: Καίρου.—Ὁμιλία Γ. Κουτου- πίδου (περὶ Ἀλληλεγγύης)	» 398
Στοὰ «Τσιμισκῆς» ἐν Ἀλεξανδρουπόλει.—Λογοδοσία ὑπὸ Δ. Παπανικολάου προσφώνησις. Σεβ.: Β. Παπα- δοπούλου.—Λόγος Σεβ.: Ἀλεξ. Πολίτου	σελ. 421 423
Στ.: «Σκενδέριπτης». — Λογοδοσία. καὶ προγραμμα- τικὴ ὁμιλία Σεβ.: Π. Χατζηπάνου	» 432
Νέον τεκτ.: ἔτος	» 469
Στοὰ «Πυθαγόρας». — Λογοδοσία τ. Σεβ.: Γ. Ράλλη.— Λόγος σεβ.: Α. Μπουρνᾶ	» 473
Στοὰ «Ἡσίοδος». — Προγραμματικὴ ὁμιλία σεβ.: Β. Γκονοπούλου	» 475
Στοὰ «Βυζάντιον». — Πανηγυρικὸς λόγος Γ. Σώτροπα	» 477
Ἀρχαιεσεῖαι Στοῶν	» 482

Τεκτονικὸς Ὁμιλος Ἐκδρομῶν:

Εἰσήγησις περὶ ἰδρύσεως τούτου ὑπὸ Ἰωάννου Βασιλῆ καὶ Πυλάδου Κοντογιάννη	» 57
Καταστατικὸν τοῦ Ὁμίλου	» 59
Ἀρχαιεσεῖαι καὶ λειτουργία τοῦ Ὁμίλου	» 127

Λόγος Προέδρου Ἰωάννου Βασιλῆ. Περὶ Ἑαρινῆς Ἰσημερίας	Σελ.	129
Ὁ Ὅμιλος εἰς Δελφοὺς καὶ ἡ ἐκεῖ ὁμιλία τοῦ Προέδρου αὐτοῦ Ἰ. Βασιλῆ	»	230

Ἀνὰ τὸν παγκόσμιον Τεκτονισμὸν:

Γαλλία.—Ἐτησία Σύνοδος τῆς Μεγάλης Στοᾶς ἔτους 1927	»	48
Γερμανία.—Σύνοδος Ἐνώσεως Μεγάλων Στοῶν	»	80
Ἀμερική.—Νομικὴ προστασία ἰδιότητος Ἐλευθέρου Τέκτονος	»	80
Ἰταλία. Ἐξορία Μ. Διδ. Ἀδ. Domizio Tarogiani	»	116
Ἀυστρία.—Ἐκθεσις ἔργων τεκτόνων	»	116
Βέλγιον.—Προκήρυξις διαγωνισμοῦ πρὸς βράβευσιν τεκτονικῆς πραγματείας	»	117
Γαλλία.—Ἡ ἔτησία Σύνοδος τῆς Μεγάλης Ἀνατολῆς	»	117
Γερμανία.—Verein Deutsches Freimaures	»	117
Ἑλβετία.—Association Maçonnique Internationale	Σελ. 118,	246
Οὐγγαρία.—Ἱστορία τῆς ἐλευθέρου Τεκτονικῆς ἐν Οὐγγαρίᾳ ἀπὸ τῆς λήξεως τοῦ Μεγάλου Πολέμου	»	119
Μεξικόν.—Ἀπονομὴ μεταλλίου εἰς τὸν Ἀδ. Κάρολον Λίντμπεργκ	»	168
Διάφοροι εἰδήσεις ἐξ Ἰαπωνίας, Γερμανίας Ἀγγλίας, Ἀυστρίας, Δανίας, Ἰσπανίας καὶ Ἀμερικῆς	»	203
Ἀφιξις εἰς Ἀθήνας ἐπιφανοῦς Τέκτονος ἐκ Τουρκίας	»	228
Ἡ ἐλευθέρου τεκτονικῆ τῆς Νιγηρικῆς φυλῆς	»	247
Βέλγιον.—Στοαὶ τοῦ ὄργανισμοῦ «ἄνθρωπινον Δίκαιον»	»	247
Τὸ πνεῦμα τοῦ Λαφαγιέτ	»	345
Ἡ ἀγαθοεργία ἐν Ἀγγλίᾳ καὶ τέκτονες μέλη τῆς Βασιλικῆς οἰκογενείας	»	358
Διάφοροι εἰδήσεις ἐξ Ἀγγλίας, Αἰγύπτου, Ἀμερικῆς, Ἑλβετίας καὶ Πολιτείας τῆς Βορείου Καρολίνας τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν	»	403
Εἰδήσεις ἐξ Ἀγγλίας, Μεξικοῦ, Ἰταλίας καὶ Τσεχοσλοβακίας	»	441

Ποικίλα:

Γραφεῖον Προνοίας καὶ Βοηθείας	»	74
Τμητικαὶ ἐκδηλώσεις ὑπὲρ τοῦ Πυθαγόρου	»	76
Ἐταιρεία Βυζαντινῶν σπουδῶν	σελ	77,192

Λόγος Ἀδ. Κωνσταντ. Ράδου, ὡς Προέδρου τῆς Ἱστορικῆς καὶ Ἐθνολογικῆς Ἑταιρείας	Σελ.	83
Χαιρετισμὸς πρὸς τοὺς ἐξ Ἀμερικῆς ἐπισκέπτας Ἐταίρους τῆς «ΑΧΕΠΑ»	»	89
Ὁ Προφήτης Δανιὴλ ὡς τέκτων	»	103
Ὁ Φραγκλῖνος ἐκδότης. Ἐκ τοῦ Cabletou	»	115
Τεκτονικὴ φαντασμαγορία I. Ἐρωτοκρίτου	»	278
Ἀνὰ τὴν τεκτονικὴν οἰκογένειαν:		
Παῦλος Κυθραιώτης πρόφην Σεβάσμιος Στοᾶς «Κινύρας»	»	71
Ἕλληνες τέκτονες ἐν Μανίλλα, πρωτεύουσῃ τῶν Φιλιππίνων Νήσων — περιοδικὸν Far Eastern Freemason	»	72
Δεξιῶσις τοῦ Ὑπ. Ταξίαρχου Π. Καλογεροπούλου ὑπὸ τῶν ἐν Σάμφ Ἀδελφῶν	»	245
Νέα Βιβλία καὶ ἀνάλυσις αὐτῶν ὑπὸ Δ. Π. Καλογεροπούλου:		
Leadbeater: Τὰ ἀρχαῖα μυστήρια καὶ ἡ ἐλευθέρᾳ τεκτονικῇ. Μετάφρασις ἐκ τοῦ ἀγγλικοῦ ὑπὸ Π. Α. Α. Ἐκδοτικοῦ Θεοσοφικοῦ Οἴκου	»	37
J Bricand (Joanny) Les Illuminés d'Avignon Paris	»	39
La Revue—Publication Mensuelle ἐν (Bruselles Rue de Noyer 28)	»	115
Annuaire de la Maçonnerie Universelle—Généve Stand 138	»	125
Jollivet—Castelet: (Chimie et Alchimie—Emile Noury éd. Paris 1928	»	205
Κοινωνιολογικὴ Παιδαγωγικὴ Νικολάου Γ. Καραχρίστου	»	355
Jollivet—Castelet: Essai de synthese des Sc. Occultes E. Noury ed. Paris 1928 ὑπὸ Π. Γκράβιγγερ	»	356
Ἱστορικὴ Πραγματεία ἐκ τῆς Ἐθνικῆς Ἱστορίας ὑπὸ Elias Janetis (Springfield Mass)	»	444
Ἐκπολιτιστικὰ καὶ κοινωφελῆ ἔργα:		
Τρίτη Διεθνὴς ἔκθεσις Θεσσαλονίκης	»	326
Περιγραφή αὐτῆς	σελ.	485 487
Νεκρολογίαι:		
Σελ. 207, 327, 354, 403, 446.		

ΠΑΡΟΡΑΜΑΤΑ

Εἰς τὸ τεῦχος τοῦ παρελθόντος μηνὸς Σεπτεμβρίου καὶ εἰς τὸ ἄρθρον ὁ «Ἀόρατος Κόσμος Φυσικῶς καὶ Μεταφυσικῶς ἐξεταζόμενος» παρεισέφρυσαν τὰ ἀκόλουθα παροράματα διορθωτέα ὡς ἔπεται:

Σελίς 335 στίχος 4 ἀντὶ ἐκποιήσωμεν γράφε ἐκτονώσωμεν.

Σελίς 336 πίναξ ἀντὶ ἀτομικὸν σῶμα γράφε ἀτμικὸν ἐκ τῆς σανοκριτικῆς λέξεως ἄτμα.

“ ΠΥΘΑΓΟΡΑΣ ”,

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΤΗΣ ΕΛΕΥΘΕΡΑΣ ΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ

Ἀφιερωμένον εἰς τὸ ἀρχαῖον καὶ ἀποδεδεγμένον Σωτικὸν δόγμα

Ἰδρυθὲν τὸ πρῶτον ἐν ἔτει 1882 ὑπὸ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΓΑΛΑΝΗ 33.

Νέα ἔκδοσις ἀπὸ τοῦ 1923

Διευθυντῆς ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ Π. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΠΟΥΛΟΣ 33.

Γραφεῖον : 3 ΟΔΟΣ ΒΑΛΤΕΤΣΙΟΥ 3.— ΑΘΗΝΑΙ

Προπληρωτέα ἐτησία εἰσφορὰ ἀρχομένη ἀπὸ τοῦ μηνὸς Ἰανουαρίου ἐκάστου ἔτους :

Ἐν Ἑλλάδι δραχ. 75

Ἐν Ἀμερικῇ δολλάρια 3

Ἐν ταῖς λοιπαῖς χώραις σελίνια 10

Ἐκαστος ἐτήσιος τόμος ἀπὸ τοῦ ἔτους 1923 τιμᾶται δραχ. 100.

Καὶ οἱ ἑξὶ τόμοι τῶν ἐτῶν 1923—1928, δεδεμένοι, τιμῶνται δραχ. 500.

Ἀποστέλλονται δὲ εἰς πᾶσαν χώραν τῆς Ἀλλοδαπῆς ἐλεύθεροι ταχυδρομικῶν τελῶν καὶ ἐπὶ συστάσει ἀντὶ δολλαρίον 12.

ΑΠΟΘΗΚΗ ΧΑΡΤΟΥ

Κ. Α. ΜΙΜΗΚΟΠΟΥΛΟΥ ΚΑΙ ΣΙΑ

3—ΟΔΟΣ ΛΥΚΟΥΡΓΟΥ—3

(ΣΤΟΑ ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΟΥ)

ΑΘΗΝΑΙ

Τηλέφωνον νέον 7—59

Χάρτης γραφῆς, δημοσιογραφικός, περιτυλίξεως, τυπογραφικός
λιθογραφικός, δι' ἐκδότας κ. τ. λ.

ΚΤΗΜΑΤΟΜΕΣΙΤΗΣ Γ. ΧΑΤΖΗΓΕΩΡΓΑΚΗΣ

Μητροπόλεως 1 (Πλατεία Συντάγματος)

Ἀθῆναι Τηλ. Νο 159

Ἀγοραὶ — Πωλήσεις — Ἐνοικιάσεις — Δάνεια

ΑΔΕΛΦΟΙ Κ. ΓΟΥΝΑΡΗ

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΙΣ - ΞΑΝΘΗ

Ἄλευρα — Δημητριακὰ

Εἰδικὸν τμήμα ἐξαγωγῆς ἐγχωρίων προϊόντων Θράκης

Ἀντιπροσωπεῖται — Ἀσφάλεισι

ΕΜΠΟΡΙΟΝ-ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

ΟΔΟΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ 22

ΤΗΛΕΓ. ΔΙΕΥΘ. : ΠΑΡΠΑΠ

ΚΩΔ. : Α. Β. C. 6 ΤΗ

ΤΗΛΕΦ. : 14-93

Π. Ν. ΠΑΠΑΠΑΝΑΓΟΥ & Γ. Σ. ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΪΔΗΣ

ΥΔΡΑΥΛΙΚΑ ΕΙΔΗ

ΣΙΔΗΡΟΣΩΛΗΝΕΣ—ΕΞΑΡΤΗΜΑΤΑ
ΑΝΤΛΙΑΙ
ΒΕΝΖΙΝΟΚΙΝΗΤΟΙ-ΧΕΙΡΟΚΙΝΗΤΟΙ
ΑΝΕΜΟΚΙΝΗΤΟΙ
ΒΑΘΕΩΝ ΦΡΕΑΤΩΝ Κ.Λ.Π.

ΥΛΙΚΑ

ΜΕΤΑΛΛΕΙΩΝ - ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΩΝ
ΕΡΓΑΛΕΙΑ
ΤΕΧΝΙΤΩΝ - ΕΡΓΑΤΩΝ
ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ
ΜΗΧΑΝΩΝ - ΥΔΡΑΓΩΓΕΙΩΝ

**ΦΑΡΜΑΚΕΙΟΝ "ΣΠΛΕΝΤΙΤ",
Π. ΚΛΩΝΑΡΙΔΟΥ**

Γνωστόν καὶ τιμωμένον ἐν Κωνσταντινουπόλει φαρμακοποιού

ΠΛΑΤΕΙΑ ΟΜΟΝΟΙΑΣ ΟΔΟΣ ΠΕΙΡΑΙΩΣ 2

Ἀκριβῆς ἐκτέλεσις συνταγῶν, ναπότης φαρμάκων.

Εἰδικὰ φάρμακα (Spécialités). Ἀρωματικά. Καλλυντικά. Ἐλαστικά.

Ἴλαιον Μοραίνης Νορβηγίας.

Τμήμα ἀναλύσεων καὶ ἀπολυμάνσεων κλπ.

ΦΩΤΟΓΡΑΦΕΙΟΝ Ε. ΕΥΑΓΓΕΛΙΔΗ

ΑΓΙΟΥ ΜΑΡΚΟΥ 22 - ΑΘΗΝΑΙ

*Ἐπιμελημένη φωτογραφικὴ ἐργασία
εἰς μεγενθύνσεις μαῦρες χρωματιστὲς παστὲλ
φωτογραφίας κάρτ-ποστὰλ καλλιτεχνικά.*

ΘΕΟΧΑΡΗΣ Κ. ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ

ΧΕΙΡΟΥΡΓΟΣ ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΟΣ

Μετέφερε τὸ ἱατρεῖον του Ἀχαρνῶν 13α καὶ δέχεται 9-12 καὶ 3-7